

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Pályázati hirdetés.

A néhai Csáky Petronella grófnő általi magyarországi gazdasági tanintézetekben tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból három egyenként 600 koronás ösztöndíjra az 1910—1911. tanévre ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen ösztöndíjra elsősorban a teljesen árva, másodsorban pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él.

A pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényeket a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez címezve folyó évi május hó 31-ig beárólag az illetékes gazdasági akadémia igazgatóságánál nyújthatják be.

Jelzett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1911 május 1.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Méline a nemzetközi érdekű mezőgazdasági problémákról. — Pénzüzetek országos kongresszusa. — Parcellázó bankok az altruizmus ellen. — A jelzálogbiztosítás kérdése.)

A fagyoszentek elkészenen bár, de teljes mértékben fejtették ki hatásukat. A héten ország-szerte rendkívül hideg időjárás uralkodott, a hőmérő nem egy helyen fagypont alá süllyedt, havas, jeges eső szántott barázdákat végig az országon. Mindenfelől károsodásról érkezik jelentés, különösen a kényesebb gyümölcs és szőlő szenvedett, nemkülönben a kapások, a kalászosok sem maradtak sértetlenül. A vetésekben okozott fagykár nagysága az eddigi jelentésekből nem állapítható meg, az majd csak a földmívelésügyi miniszter szombati vetésjelentéséből fog kitünni. Az azonban bizonyos, hogy a rozs többet szenvedett, különösen ahol az időjárás virágzásban érte. Egész Középeurópán végig vonult a nálunk tapasztalt rendellenes

időjárás és így az ezévi termés kilátásai mindenütt megcsappantak. Németország és Ausztria az elmúlt héten közölték hivatalos vetésjelentésüket, mely szerint közepes a vetések állása. Oroszországban és az Unióban némileg javult a helyzet. A nemzetközi piac irányzata lanyhább volt, mert a nagyobb orosz elhajózás, továbbá a fentemlített kedvezőbb orosz vetésjelentések a fogyasztást tartózkodóbbá tette a közeli árhanatlás reményében.

Nálunk a piacon csekélyebb az élénkség, mint volt április hónapban. A határidőüzlet kisebb arányú, de a spekuláció a mai helyzetet sem hagyja kiaknázatlanul. Nagyobb buza-mennyiség kerülvén felmondásra, melyben az az érdekes, hogy malom a felmondó, tehát a malom szállít nyersanyagot ebben a gabonaszük világban, ez nyomasztólag hatott a májusi határidő alakulására, mely körülményt a megerősödött kontremin kihasználván, sietett nagyobb mértékben fokozni manipulációival az árhanatlást. Az időjárás hatása csak a hét vége felé kezdett kissé mutatkozni. A tőzsdén általában túlságos optimizmus uralkodik e tekintetben, azt hiszik, hogy a fagy, a jég nem okozott károsodást. Nem tudnak hitelt adni a tiszavidéki rozs-dahireknek sem. Ez utóbbi pedig nem kevésbé veszedelmes. Nem kell egyéb, mint hogy a sok esőzés után most felmelegedjen a talaj és oly rozsdapusztítás üti fel a fejét, amelyről a tőzsdén nem is álmodnak.

Megirtuk már a madridi IX. nemzetközi mezőgazdasági kongresszusról közölt tudósításunkban, hogy a párisi állandó nemzetközi mezőgazdasági bizottság elnöke, *Méline Gyula* volt francia miniszterelnök és földmívelésügyi miniszter, a nemzetközi gazdakongresszusok kezdeményezője, aki az eddigi nyolcz kongresszus mindegyikén mint elnök vagy diszelnök szerepelt, gyengélkedése miatt most nem vehetett részt a madridi tanácskozásokon s helyette *Sagnier* Henrik főtitkár olvasta fel megnyitó beszédét.

Méline a nemzetközi gazdakongresszusok célját és hivatását választotta nagyrészt fejtegetései tárgyául. Elsősorban visszpillantást vetett az 1889. évi párisi első kongresszustól kezdve az egyes kongresszusok tárgyalásaira s a belőlük kisarjadzott gyakorlati eredményekre. Reámutatott arra, hogy a gazdasági kultúra legujabban észlelhető örvedetes haladásában a nemzetközi gazdakongresszusoknak is részük van, mert sorra kimutatható, hogy alig van gazdasági érdekű reform vagy a kultúrában, technikában elért haladás, amelynek e kongresszusok akár kezdeményezés, akár ismertté tétel és elterjesztés, akár széleskörű megvitatás és megbirálás révén részesei ne volnának. Az egyes államok kormányai és törvényhozásai sem zárkozhattak el a nemzetközi gazdakongresszusokon kifejezésre juttatott oly kívánságok elől, amelyekkel saját gazdasági közvéleményük mint nemzetközileg megállapított szükségletekkel kopogtatott ajtajukon s így az eddigi kongresszusok munkájának nemcsak nagy elméleti jelentősége, hanem üdvös gyakorlati haszna is megállapítható.

Méline szerint a jövőben is a gazdasági kultúra előbbrevitele s a szükséges reformok megvalósítása érdekében való nyomatékos állásfoglalás marad a nemzetközi gazdakongresszusok feladata. Nagyfotosságúnak tartja azonban, hogy ezeken a nemzetközi összejöveteleken éppen a nemzetközi érdekű és világszerte jelentkező mezőgazdasági problémák megvitatására nyíljék alkalom. Ilyen kérdések gyanánt elsősorban a falvak elnéptelenedését, a mezei népesség el- és kivándorlását, valamint az ezzel szoros összefüggésben álló mezőgazdasági munkáshiányt jelölte meg Méline, a „vissza a faluba!” jelszó apostoli buzgalmu hirdetője. Szerinte ezeknek a minden egyes haladó országban mutatkozó bajoknak az okait felderíteni és orvosszereit megtalálni a közeljövő legfontosabb teendője. Reméli, hogy az a sok tekintély, szakismeret és ügybuzgalom, ami egy-egy ilyen nemzetközi kongresszuson egyesül, nagy szolgálatot fog tehetni az ügynek és ezzel együtt az egész emberiségnek.

CSÉPLÉSI SZÉNSZÜRSÉGLÉTÜNKET

ugy az összes hazai,
mint porosz szenek-
ben legelőnyösebben

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., ALKOTMANY-UTCZA 31. SZAM

utján szerezhethük be.

Saját érdekünkben kérjük már most árajánlatot!

A magyarországi pénzügyi országos egyesülése a napokban kongresszust rendezett Budapesten, amelyen számos vidéki pénzügyi képviseltette magát. A kongresszus célja volt „állásfoglalás mindazok aktuális kérdéseiben, amelyek az üzleti tevékenység zavartalan menetét és a további nyugodt fejlődést érintik”. Magyarán szólva ez az esetleg fellépő verseny ellen jóelőre való tiltakozást jelent, ami persze az egyes pénzügyi szervezetek legsajátabb anyagi érdekei szempontjából érthető, de amin annál nyugodtabban napirendre térhetünk, mert — eltekintve attól, hogy a közérdek szükségképpen megelőzi a magánérdekeket — a pénzügyi kongresszuson annyira támadott alapítási tervek egyáltalában nem is sértenek semmiféle jogos magánérdeket. Bennünket tulajdonképpen a kongresszusnak csak két határozata érdekel közelebbről: az új agrár-bank versenye ellen irányuló s az új földterhmentesítésről szólók.

Az állam hozzájárulásával és felügyelete alatt a Magyar Földhitelintézet, Kisbirtokok Földhitelintézete és az Országos Központi Hitelszövetkezet által létesítendő új agrár-bankban a kongresszus „a pénzügyi szervezetek legitím üzletkérebe való beavatkozását” lát, amely — állítólag — lehetetlenné tenné a versenyt a pénzügyi szervezetek nézve. A legitimitás elvének a bankok részéről való illeténi igénybevétele mindenesetre újszerű, de csak nagyon is átlátszó takarót borít az egészséges és nemcsak a hitelkereső közönség, hanem a közérdek szempontjából is annyira szükséges versenytől való remegésre. Jogos kifogást csak akkor támaszthatnánk a bankok, ha az állam tényleg oly nagymértvű kedvezményeket adna egyoldalúan valamely intézetnek, hogy a verseny egyenlőtlené válnék, vagy ha az állam oly bőséges anyagi eszközöket bocsátana egyesek rendelkezésére, hogy ily módon a magánintézetek üzleteit hódítaná el, vagyis ha egyeseket mások kárán gazdagítana. Amde ilyesmiről szó sincs. Tudomásunk szerint sem a tervezett agrár-banknak nyújtandó dotáció mérve, sem a kilátásba helyezett egyéb kedvezmények nem olyan természetűek, amelyek a többi intézetekre nézve a versenyt egyenlőtlené vagy éppen lehetetlenné tennék.

Mindössze arról van szó, hogy az állam a maga birtokpolitikai akciójánál segítőeszközzel felhasználandó pénzügyi intézményre nagyobb befolyást kívánva gyakorolni, nagyobb összeggel járul az intézet alapítójához, ami végtére a közpénzek gyümölcsötetésének éppen oly kifogásolhatatlan módja, mintha az állam hatalmas bankoknál folyószámlára vagy betét alakjában helyezi el pénztári készleteit. Amit pedig a piripócsi takarékpénztárnak is legfeljebb azért jutott eszébe kifogásolni, hogy miért nem jutott neki is az állami letétekből. Ami a többi kedvezményeket illeti, ezek ugyanazok, amiket más, altruista alapon működő, nem nyereszkesre törekvő hitelintézményeink is élveztek s amelyeket meg is kell az ilyen intézményeknek hagyni, mert csakis általuk érvényesülnek e könnyítések a hitelkeresők javára, míg a nyereszkeskedő célzatu üzleti vállalatoknál legfeljebb a részvényesek látnák hasznukat. Akármennyire tüzel is a pénzügyi kongresszus az altruizmus ellen, mi

nem adjuk vissza a kölcsönt azzal, hogy a pénzügyi szervezetek parcellázási üzleteinek hasznát vizsgáljuk, bármily hálás témául kínálkoznék egy kis összehasonlítás. De azt már csak teljesen méltányosnak fogja mindenki találni, ha éppen a birtokpolitika terén annyira fontos közérdek szolgálatában működő altruista intézményeket a többi pénzügyi szervezetek sérelme nélkül bizonyos előnyökben részesíti az állam, ami ha támaszt is — hiszen ez a cél — egészséges versenyt a hitel olcsóbbá tételére, a bankok tisztességes polgári hasznát nem, csak túlzott nyereszkeskedését fogja csökkenteni. Ezeket a nyereségeket pedig kár kongresszusokon védelmezni!

A másik bennünket érdeklő határozat a magyar földbirtok tehermentesítését közérdekű feladatnak jelentvén ki, kifogásolja és ellenzi az elv gyakorlati megvalósítására különféle oldalról javaslatba hozott módokat, ugymint közép- és paraszthitbizományok létesítését, az adósságcinálásnak bizonyos birtokkategóriákra, vagy a földbirtok bizonyos értékrészeire való korlátozását, vagy az ingatlanterheknek állami hozzájárulás útján való konverzióját. A pénzügyi kongresszusa szerint az eladósodás csökkentésének egyetlen útja a jelzálogbiztosítás bevezetése, vagyis a jelzálogkölesönöknek a kölcsönvétel életbiztosításával való egybekötése oly módon, hogy az adós elhalálása esetére legalább a felvett kölcsön fele letörlesztessék s így az örökösök terhe csökkentessék. Minden ilyen jelzálogkölesönnek adó-, bélyeg- és illetékmentesítést kívánnak a pénzügyi szervezetek, amit a magunk részéről nem tartunk megokoltnak egy-egy üzletg behozatala címén, amely éppen úgy meghozza nekik a maga kamatait, mint egyéb jelzálogüzleteik s amelynek kedvezményezése nem az adós, hanem csak a részvényesek javára válna. Egyébként a jelzálogbiztosítás bevezetését mindenesetre kívánatosnak tartjuk, csak azt nem írjuk alá, hogy ez volna az a panacea, mely a magyar föld eladósodásának minden baját megszüntethetné. De hát persze az adósságok csökkentésére nem is fognak a pénzügyi szervezetektől tanácsot kérni, mert ekkora önzetlenséget — kiváltképpen mostani kongresszusukon történt megnyilatkozások után — igazán nem tudnánk róluk feltételezni.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A baktériumok működése a talajban.

Az utolsó időkben a mezőgazdaságnak talán egyetlen ága sem ment olyan nagy átalakulásokon és változásokon keresztül, mint a talajművelés. Az időjárás viszonyosságai, a talaj fizikai szerkezetének javítása s a talajban levő tápanyagok intenzív kihasználása mintegy rákényszerítették a gazdákat arra, hogy a talaj művelését tökéletesítsék, azt a saját viszonyaikhoz mérten legmegfelelőbbé tegyék. A technika ezen a téren egészen új irányokat hozott létre s mindennek dacára azt mondhatjuk, hogy a

siker, a végleges megoldás csak a távol jövő zenéje. De hiszen ez természetes is, mert eleinte csak nagyon kevés és másodrendű szerepet játszó szempontokból keresték a megoldást. Ha végignézünk a talajművelés történetén, akkor azt fogjuk találni, hogy csak az utolsó években lehet beszélni öntudatos és a tökéletességet megközelítő talajkezelésről. A talajművelés többnyire a következő iniciatívákra vezethető vissza: 1. a fizikai tulajdonságok megfelelővé tétele (vizkonzerválás, vízpárologtatás), 2. a vegyi bomlások előnyös befolyásolása. Hosszu időközön keresztül — eleinte öntudatlanul, később öntudatosan — ezt célozták a különféle talajmunkálások. Az összes talajművelő eszközök és gépek ilyen szempontokból konstruáltak. Ezek voltak az első és legközelebb fekvő okok, amelyek az emberi elmét foglalkoztatták s lekötötték annyira, hogy fogékony-ságát az újabb s nem olyan könnyen megokolható eszmék iránt majdnem elvesztette.

Pedig a talajnak nemcsak a fizikai és kémiai tulajdonságai érdemelnek figyelmet, hanem a talajnak a biológiai sajátosságai is. Hiszen talán sehol (vizben, levegőben) sem olyan nagy az élőlények száma, mint éppen a talajban. S ezek itt nagyon is intenzív életet élnek. A talajművelés problémáját tehát úgy mint azt eddig tettük, hogy az abban óriási mennyiségben nyüzsgő élőlények működését figyelmen kívül hagyjuk, tökéletesen megoldani sohasem sikerülhet.

Mint minden téren, természetesen itt is a tudománynak kell előljárnia, hogy az ő kudarcainak a romjaiból építhessük fel azokat az oszlopokat, amelyekre a gyakorlatnak az épülete támaszkodva mindig biztosabb és szilárdabb alapokon nyugodhatik. A talajban levő élőlények működésének kutatásaival a mezőgazdasági bakteriológia foglalkozik aránylag rövid idő óta s ennek dacára máris igen szép eredményeket mutat fel. Az alábbiakban — két cikk keretében — a talajban levő ama élőlényeknek a működésével akarom a lap olvasóit megismertetni, amelyek a mezőgazdaságra nagyjelentőségűek.

Hogy magunknak a talajban levő élőlények számáról némi fogalmat alkothassunk, közlöm 4 különböző talajnak a baktériumtartalmát, mely szerint 1 gramm nedves föld tartalmazott az

1. számú talajban	8.250.000 baktériumot,
2. „	2.574.000 „
3. „	7.519.000 „
4. „	380.000 „

Ami a különböző talajrétegek baktériumtartalmát illeti, arra nézve meg kell jegyeznünk, hogy itt némi eltérések, ingadozások észlelhetők.

Befolyásolják ezt a talaj alkotórészei és a talaj mélysége is. Legtöbb baktérium található a talaj 20—50 cm. közötti rétegében, hanem a számuk a mélységgel együtt eszikken s mondhatjuk, hogy 5—6 m. mélységen alul már baktériummentes talajrétegek vannak. A talaj tehát mint egy szűrő működik. A laza felső, 1—20 cm.-ig terjedő réteg átbocsátja magán a baktériumokat, míg a 20—50 cm.-ig terjedő réteg tömött, szilárd lévén, a legnagyobb részét visszatartja s a lejjebb fekvő rétegekbe már csak kis számban jutnak át.

A talajban eme számos baktérium között nagyon sokoldalú tevékenységűek vannak, amelyek a talaj alkotórészeire lényeges befolyást

KEMNA
szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlunk és lényegesen kevesebb szénat fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.
Sürgőnyezim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.

gyakorolnak. Az eddig tanulmányozott talajbaktériumok közül azok bírnak a gyakorlati mezőgazdaságra fontossággal, amelyek a talajban levő nitrogén sorsát irányítják. E baktériumok ismeretét megelőzőleg általános volt az a felfogás, hogy a földünkön élő növények s ezek által közvetve a többi organizmusok nitrogén-szükségletének fedezésére kizárólag csak a talajban levő készlet használható s hogy a levegő mérhetetlen mennyiségű nitrogénje reánk nézve e tekintetben semminemű fontossággal sem bír. Ez amnyival is inkább megokoltnak látszott, mert köztudomás szerint a növények a pillangósvirágok kivételével szabad nitrogénkötésre nem képesek. Komolyan meggondolva, e nézet képtelenségnek tűnik fel, mert tudjuk, hogy a talajból a vegyületekben levő kötött nitrogén korhadás, rothadás stb. útján szabaddá válik s így a növényekre nézve elvész. Így tehát a földben levő nitrogénkészlet állandó apadásnak van kitéve. De mert ennek dacára azt látjuk, hogy a föld organizmusai mégsem szenvednek hiányt nitrogénben, azért okvetlen gondoskodnia kellett a természetnek arról, hogy ez az apadás valami uton-módon a levegőből pótolassék. Igaz, hogy a légköri csapadék útján valamelyes nitrogén visszapótolatik, ez azonban, mint látni fogjuk, oly csekély, hogy számításba alig jöhet s így más hatalmasabb tényezőknek is közre kell működniök. Végre e rejtély kulcsát e baktériumok felfedezése adta kezünkbe. E nitrogénvisszapótlást, valamint az előbb említett apadást is baktériumok eszközlik. Hogy ezeknek a gazdaság nitrogénkeringésénél milyen fontos szerepük van, látni fogjuk az alábbiakban.

Minden természettel kiviszünk a talajból kisebb-nagyobb mennyiségű nitrogént s általában ismert tény, hogy mindig többet viszünk ki a természettel, mint amennyit visszapótolunk a trágyázással. Ennek dacára termésünk mégsem igen csökkenek. Vagyis félreértések elkerülése végett fordítsuk meg e tételt: *rosszul tenne az a gazda, aki ugyanannyi nitrogént adna vissza a talajnak trágyában, mint amennyit kivitt a termésben.* Mert a termésben kivitt nitrogénmennyiség csak a növény tápanyagszükségletét, de nem a trágyaszükségletét fejezi ki. Hogy miért nem fedik egymást tápanyag és trágyaszükséglet, arra e fejtegetések során fogunk rájönni.

Ugy hiszem, nem mondom újságot azzal, ha azt állítom, hogy vannak (a közelmúltban még voltak) az Alföldön u. n. trágyaszűz talajok, melyek évtizedek óta színét sem látták a trágyának. Ezek azonban nem tartoznak ma már ama őserőben levő talajokhoz, melyeken a trágyázás semmi hasznot sem hozna. Dacára azonban a trágyázás e megrögzött, mondhatni öröklött elmulasztásának, e talajok mégis teremnek s jó években szép terméseket adnak. A természetű növények: buza, kukorica, kender a végtelenségig. Tehát még a pillangós növények által véletlenül végzett trágyázás is ki van zárva. Honnan veszik az itt termett növények a nitrogént? Vagy honnan fedezték ebbeli szükségletüket ama rozstáblák növényei, amelyek a hallei kísérleti állomás telepén évtizedek óta a trágyázást nélkülözik s termésük a német-

országi decennális eredményeknek mégsem maradnak mögötte?

Miért nem fedi a növények tápanyagszükséglete a trágyaszükségletet? Mivel magyarázhatók az alföldi talajok és a hallei kísérleti növények viselkedése?

Ezekre csak úgy adhatjuk meg a feleletet, ha tudjuk, hogy a talaj honnan nyeri a nitrogénkészletét?

Tudjuk, hogy a légköri csapadék útján ammóniák, salétromos- és salétromsav kerül a talajba. Ezt a nitrogénmennyiséget maximálisan évente és hektáronként 12 kg.-ra becsülik. Hogy ez nem fedezheti a növények nitrogénszükségletét, bizonyítja az a körülmény, hogy pl. egy búckerdő évente és hektáronként 45-55 kg. nitrogént vesz fel a talajból. A hallei kísérleteknél erre is pontos adatok állanak rendelkezésünkre:

A talaj nyeresége légköri csapadék útján holdanként 7.2 kg.

A talaj vesztesége a kivitt rozstermésben holdanként 7.32 kg.

Első tekintetre azt hihetnők, hogy a csapadék által a talajnak jutott nitrogén fedezi a növényekben kivitt nitrogénmennyiséget. Csakhogy ez nincs egészen így, mert a gyökerek nem hatolhatnak a talaj minden egyes részecskéjéhez, hogy az összes, azokban foglalt nitrogént képesek lennének felhasználni s végül nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a fenti 7.32 kg. nitrogénba, mit a növénynek kivittünk, nincs beleszámítva a szántóföldön maradt tarló- és gyökérmaradvány.

Ha már most a hallei kísérletek vezetőjének: Kühnnek azt a számítását vesszük alapul, mely szerint az ő átlagos rozsterméseinek a produkálhatására a rozsnövénynek 23 kg. nitrogénre volt szüksége s ha most már ebből vonjuk le a 7.2 kg. nitrogént, amely a csapadék útján került a talajba, akkor kitűnik, hogy a hiányzó 15.80 kg. nitrogént a talajnak más uton kellett megszereznie. Ezt a jelenséget már igen régen megfigyelték a teória és praxis emberei, de helyes magyarázatát csak néhány évvel ezelőtt adták. Ma ugyanis teljes bizonyossággal tudjuk, hogy a talajnak eme nagyfokú nitrogén önpótlása alsórendű mikroorganizmusok, főként baktériumok működésén alapszik.

E baktériumok a talajban egymást működéseikben elősegítik. Vannak köztük anaerob (amelyek csak oxigénmentes helyen vegetálhatnak) és aerob (melyek az oxigén jelenléte nélkül vegetálni nem tudnak) baktériumok. Mindkét csoportban találunk ismét olyanokat, melyek önállóan, minden segítség nélkül is képesek a nitrogéngyűjtésre, míg mások csak akkor kezdenek el ebbeli ténykedésüket, ha az ő természetüknek megfelelő, már más baktériumok által előkészített fejlődési feltételeiket megkapták.

E baktériumok életfeltételeinek ismerete útján sikerült megállapítani azokat a tényezőket, melyek működésükre kedvező befolyást gyakorolnak s így praktikus szempontból alkalmazva ezeket, velük a talaj nitrogénkészletének gyarapítását elősegíthetjük. E tényezők, melyek gyakorlati fontosságuk: a levegő, víz, napfény és hőmérsék. A talaj légjárhatóságának emelésével, szel-

lőztetésével e baktériumok működését nagyon kedvezően befolyásoljuk. Ebből következik, hogy tulnedves, kötött talajon e baktériumok tevékenysége a minimumra csökken, esetleg teljesen szünetel. 2-15% viztartalom mellett a nitrogénkötés zavartalanul folyhat. Napfény szintén kedvezőleg hat a baktériumok tevékenységére. A hőmérséklet illetőleg megjegyezhetjük, hogy az a mi klímánk alatt nem befolyásolja nagyon a nitrogénkötést, az télen-nyáron át végbemegy. 45 C°-os a maximális és -70 C° az a minimális hőmérsék, melyeken túl a nitrogénkötés szünetel a talajban.

A mondottak után, azt hiszem, minden gazda tudhatja, hogy a talajművelés milyen módjaival befolyásolhatja e baktériumok működését a legkedvezőbbben, miáltal talajaink fizikai tulajdonságait is javítjuk. Amilyen mértékben ezt tesszük, olyan arányban takaríthatunk meg nitrogéntrágyákért való kiadásunkból. A laza homoktalajokban szintén jelen vannak e nitrogéngyűjtő baktériumok s hogy mindezen dacára e talajok nitrogéntartalma mégis minimális, azt annak kell tulajdonítanunk, hogy ezekben a nitrogéngyűjtő baktériumok által megkötött nitrogént rögtön más nitrogénpusztító baktériumok felbontják, denitrifikálják. Ezeknek a nitrogénbontó baktériumoknak kedvezőbb a laza homoktalaj, mint a nitrogénkötőknek s így tulsúlyra vergődve azok hasznos munkáját tönkreteszik. Ezekről majd a következő cikkben szólnunk.

A fenti kérdéseinkre tehát a következőkben adhatjuk meg a helyes feleletet: *A növények tápanyag- és trágyaszükséglete azért nem fedik soha egymást s ezekből megmagyarázható a hallei kísérlet és az egyes alföldi talajok viselkedése is, mert a talaj nitrogénkészlete alsórendű mikroorganizmusok, főleg baktériumok által folyton szaporítatik s e nitrogéntöket a trágyázással csak annyira kell kiegészítenünk, amennyi a növény fejlődéséhez megkívánatik.* *Beke László.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Tirol és Vorarlberg szarvasmarhafajtáiról.

I. Tirol.

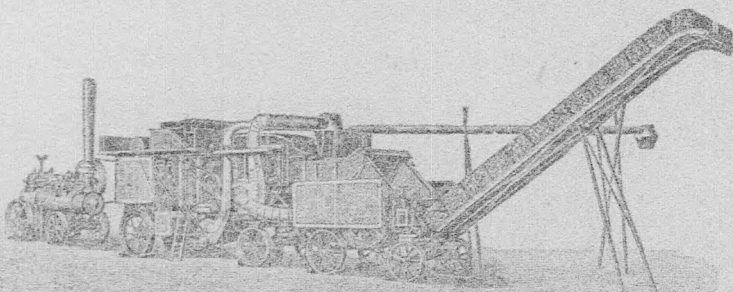
Az osztrák alpesi vidéken az állattenyésztés terén Tirol foglalja el az első helyet. Tirolnak többféle eredeti marhafajtája van. Négy főfajtája: az oberinntáli borzderes, az unterinntáli tarkamarha, a szintén borzderes etschtháli (ulteni, winschgaui) és a pinzgauai. Említhető fajtái még a lechtháli, a zillertháli, a duxi és a puszertháli marha.

Legértékesebb köztük az oberinntáli és a pinzgauai, az utóbbinak tenyészvidéke Tirolban a Brixenvölgy és az alsó Innvölgynek Kufsteintől a Zillervölgyig terjedő része; más fajtákkal vegyesen található még az Iselvölgyben és az alsó Puszerthálban.

Az oberinntálinak az Inn folyó felső részének völgyében van a tenyészvidéke s ha Innsbruck.

Heinrich Lanz + Mannheim

Évi gyártás 2100 lokomobil, 1500 cséplő.

A kontinens legnagyobb lokomobil- és cséplőgép-gyára
Gőzcséplőgépek 4-5-szörös széltisztítással, törek- és
polyvafuvóval, önetetővel, napi 400-500 mm. teljesítményig

12-16 munkás megtakarítás

LOKOMOBILOK TULHEVITETT GŐZRE. II SZALMASAJTOK.

VEZÉRRÉPVISELŐ:

HAHN ARTHUR ÉS TSAIBUDAPEST, VIII., ÜLLOI-UT 52/b

ból Inns városba megyünk át, akkor otthonának mintegy a közepébe jutottunk. A borzderes, fehér, majd világossárga oberinthalit, amely kicsiny testsúlyu — tehenei mintegy 325 kg. átlagsúlyuak — tartják a legjobban tejelő osztrák fajtanak; átlagos évi tejhozamát 2000—2500 literre teszik s különösen becsülik nála a tejelés lassu apadását. Igázásra is alkalmas s a teheneket is alkalmazták könnyebb munkákra. Hízóképessége is jó. Tirolban évenként sok oberinthalit marhát visznek ki, mivel tejeléséért keresett, jól honosul s az istállózatot is könnyen türi. Eredeti tenyésztésanyag Inns környékén vásárolható.

Az oberinthalithoz nagyon hasonló marhát találunk a Lech folyó mentén, az u. n. lechthalit, amelynek tenyészvidéke az előbbivel szomszédos. A lechthalit nagyságban felülmúlja az oberinthalit, de tejelése gyengébb amazénál.

Az oberinthalival s lechthalival még két borzderes fajta szomszédos, ugymint a wipphali és etschthali. Előbbi az Innsbruck-Franzensfeste közti utvonalon a Wipphalban láthatni; nem sokban különbözik az oberinthalitól, valamivel nagyobb annál, világosszürke színű, tejelése már gyengébb, de igázásra alkalmasabb.

Az etschthali tenyészvidéke a wipphaliénak a folytatása. Ez a fajta már csak igás- és husmarha, tejelése igen gyenge, alig 1000 liter. Tenyészvidéke az egész Etschvölgy és annak mellékvölgyei is, ahol azonban különböző nevekkel illetik, mint alteni, meráni, winschgaui. Színe világosszürke, ezüstfehér s ritkán sötétszürke. Tenyészvidékét dél felé Trientig jártam be, majd Meránból az Ulten völgybe tértem, hogy az ottani marhát, amelyet némely magyar tenyésztő az erdélyi-magyar marha javítására gondol alkalmasnak, közelebbről megismerjem. Az ultenvölgyi marha színben, testalkatban s tehetőségben a magyar marhához legjobban hasonlít. Csontos, magastestű, izmos, vaskoslábú, térdben és csánkban széles és szilárd, fesszőbőrű, simaszőrű marha, fiataloknál kissé lágy körmökkel. Tenyészhelyén: a télen zord, magas hegyektől övezett Ultenvölgyben edző nevelésben részesül, mivel féléves korától fogva nyáron havasi legelőkre, télen pedig csak szénán és szalmán tartják. Ennek következtében szilárd szervezetű, szívós izmu, erős csontozatu, ami, valamint az élénk vérmérséklet és gyors mozgás elsődrendű igásmarhává teszik. Előnye az is, hogy aránylag gyorsan fejlődik s mégis tartós, mert az ökrök 3 éves koruktól 12 éves korukig is használhatók. Ennél a marhánál jobb igavonó tényleg csak a magyar-erdélyi fajta. Utóbbinak javítására azonban mégsem ajánlható, mert igavonóképesség dolgában a magyar marha felülmúlja, edzettségben vele egyenrangúnak tekinthető, tejelésben csak kevéssé mulja felül a magyart, amennyiben átlagos tejelése csak 1000—1100 liter. Legfeljebb a hizékonyság és gyorsabb fejlődés tekintetében lehetne vele a magyar fajtát javítani, de ezen tulajdonságok keresztezés nélkül, beltenyésztésileg is javíthatók, amint azt több erdélyi tenyésztő már meg is tette jó eredménnyel, pl. Sperker Ferencz. Megfelelő tenyészválasztással és takarmányozással a tejelése is javítható a magyar marhának, amint azt a Lészay-féle állomány is mutatja. Egyébként eredeti alteni tenyészmarhabeszerzés

végett a vásárokat czélszerű felkeresni. Évenként január 15-én Winschgauban, márczius 18-án Schlandersben, február 11-én és április 20-án Malsban vannak a marhavásárok; e helyekre Meránból vasuton lehet jutni, vásárnapokon külön vonatok is járnak.

Tirolnak az itt említett borzderes marhákon kívül tarkamarhái is vannak. Így az unterinthalit tarkamarha, amely Rattenberg, Schwaz és Hall kerületekben tenyésztetik és $\frac{3}{4}$ vérben szimmenthálnak tekinthető, mivel a honi fajtanak szimmentháli bikákkal való keresztezése által állították elő. Vörös és sárga tarkaszínű, még nem kiegyenlített, sulyos — 550—650 kg. — kitünő hízó s jól tejelő marha. Átlagos évi tejhozamát 2500 literre teszik 36—37% zsirtartalommal.

Megszűnőben levő marhafajtái Tirolnak a zillertthali, duxi és a pusztterthali fajták, amelyeket a pinzgauival kereszteznek át.

A zillertthali vörösbarna színű, legfeljebb csak a hason fehér folttal, a duxi feketebarna volt, de mivel tarka bikákkal keresztezik, most már majdnem mindenütt tarkaszínű. Legtöbbet ér a három fajta közül a pusztterthali, amely a pinzgauhoz hasonló, csak több nála a fehér szín, mivel az oldalak, sőt a fej s lábak is fehér foltokkal tarkítottak, leggyakrabban vörösvérse-színűek, a szutyak körül fehér sávval. Nagylestű — az átlagos tehénsúly 600 kg. — husos, jó hizómarha, a leghizékonnyabb osztrák fajta, kevés, de zsiros tej ad. A Pusztterthalban mindenütt kitünő rétek, legelők vannak s a marha egész nyáron át a kövér legelőn él, télen pedig főleg szénán tartatik. Leginkább hizlalással foglalkoznak a Pusztterthalban, de több tejszövetkezet is alakult, mint Niederdorf, Welsberg, Toblach és Innichenben, amelyek a tejet vajjá és sovány sajtjává dolgozzák föl.

II. Vorarlberg.

A Bodeni-tó és az Arlberg-hegység közt elterülő Vorarlberg nagyobb részében alpesi tartomány, amelyben a szarvasmarhatenyésztés és alpesi gazdálkodás nagyon fejlettek. Kitünő havasi réteji és legelői vannak, mezőgazdaságilag művelt területének 89%-a a takarmánytermesztésre fordítatik.

Természetes, hogy ily bő és jó takarmányozási viszonyok között a marhatenyésztés virágzik s ez viszi a főszerepet. Csak egy, de kitünő fajtája van: a montafuni, amely nevét a Bludenz-től kiinduló Montafunvölgytől veszi, ahová mint természeti szépségekkel is bővelkedő s kedvelt üdülőhelyre a Bludenzből Schrunsig közlekedő villamosvasutal juthatni.

A montafuni marha a svájci barna marhához hasonló s azt fejlettségben legjobban megközelelti. Színe világos és sötétbarna, legkedveltebb színe, épp úgy mint a svájci barna marhának, a mezeiegérbarna. Egy-két évtized mulva a montafuni és a svájci barna marha között a czéltudatos tenyésztés és a Svájczból hozott, csakis díjazott bikák folytán, nem lesz különbség. Jelenleg is nagyságban és nemsokára tehetőségben is a montafuni marha majdnem egészen egyezik már a svájci barna marhával; sokkal jobban, mint a szintén svájci bikákkal átkelesztett bajor allgauti.

A montafuni marhánál a tejelés áll előtérben

s bár általában az oberinthalit tartják a legjobb osztrák tejelőfajtanak, de nézetem szerint a montafuni legalább is oly jól tejel, mint amaz. Tenyésztői különben nem engedik, hogy az oberinthalit jobbnak tartsák s nekik kell igazat adnunk; a látott példányok, melyeket a montafuni havasi legelőkre s lent a völgyi istállóban láttam, mind igen szép tőgyűek s tulajdonosaik állítása szerint 2600—3000 liter adó tehének s amellet nagy, 5—700 kilós, arányos, formás állatok, amelyek az aprótestű oberinthalik mellett minden tekintetben kiállják a versenyt.

Bátran tarthatjuk a montafunit a legjobb és legszebb osztrák marhának, amelynek az a jó tulajdonsága is megvan, hogy könnyen honosul, az istállózatot is jól türi, elég jó hízó. Igazni nem igen szokták, mert hazájában arra nincs nagy szükség, lévén a földmívelés kiterjedelmű.

Vorarlbergnek a marhatenyésztésre vonatkozó szigoru törvényei is vannak. Az 1896. évi idevágó törvényük szerint csakis svájci vagy tiszta fajtájú honi, legalább egyéves, az apaállatvizsgáló-bizottság által igazolvánnyal ellátott bika használható fedezésre. Ez alól a törvény alól a magántenyésztők sem vétetnek ki. Közhasználatra pedig csak azok a tenyésztők tarthatnak bikát, akik arra hatósági engedélyt kapnak, amit azonban csak jó s megbízható tenyésztőnek ismert, egészséges istállóval, bekerített fedezettö-helylyel, továbbá sok és jó takarmánnyal rendelkező egyéneknek adnak.

Ezenkívül a marhatenyésztés fejlesztését és irányítását a Dornbirnen székelő Vorarlbergi gazdasági és a montafuni — Schrunsban székelő — marhatenyésztési egyesület tartja kezében, amely egyesületek gondoskodnak a tenyészvikaszküszégletről, felügyelnek a köztenyésztésre, az alpesi legelőkre és állatdíjazásokat tartanak.

Montafuni eredeti tenyészanyag beszerzése végett legezészerűbb ezen említett két egyesülethez fordulni, mivel a tenyészállatközvetítést is ezek látják el. *Bánvárt Sándor.*

A lapálmарha tenyésztése Magyarországnban.

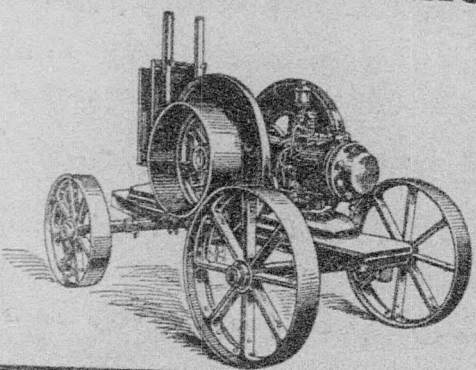
Ily czimű czikk jelent meg a „Köztelek” f. évi 32-ik számában, melyet azon kijelentéssel fejez be Steinhausz Frigyes, hogy az említett egyesületet azért ajánlja megalapítani: „hogy egyesült erővel minél előbb elérjük azt a czélt, amely végett a lapálmарha importjára határoztuk el magunkat, t. i. szarvasmarhatenyésztésünk jövedelmezőbbé tételét”.

Ezen kijelentés maga után vonja azon kérdés felvetését, hogy hát egyedül a lapálmарha importálása és tenyésztése által tehetjük csak jövedelmezőbbé szarvasmarhatenyésztésünket?

Másodsorban pedig, mivel a lapálfajta kitünő tejelő, azt jelenti, hogy csak a tejelőfajta vagy hogy a most annyira használt, de a magyar fület sértő, modern kifejezéssel éljek, a *tefejő* fajták tenyésztése vagy tartása által tehetjük szarvasmarhatenyésztésünket jövedelmezővé.

Jól tudjuk azt, hogy a szarvasmarhatenyésztésnek és tartásnak három főczélja van, miért is nem lehet azt határozottan kimondani, hogy csak a tejelőfajta tenyésztése vagy tartása lehet

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

GNOM

Iroda és raktár:

Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/K.

magánjáró **BENZIN- és NYERSOLAJMOTOR**

4000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.

jövedelmező, mert a jövedelmezőségre mindig a helyi körülmények vannak döntő befolyással.

Míg nagyvárosokhoz közel és kedvező szállítási viszonyok mellett a tejelőfajták, addig az ellenkező esetben az igavonásra vagy hizlálásra alkalmas anyag tenyésztése vagy tartása fizetési ki jobban magát.

Azt kell tehát elsősorban megállapítani, hogy viszonyainknak megfelelőleg milyen ezélnak megfelelő szarvasmarhák tenyésztése után várható a legnagyobb jövedelem.

Hogy célunk elérésére a fajták közül melyiket kell kiválasztanunk, arra nézve megint a helyi viszonyok bírnak nagy befolyással.

tit, hogy a fajtákat jellegző tulajdonok nemcsak megmaradnak, hanem okszerű tenészeljással tökéletesítettnek, javítottak is.

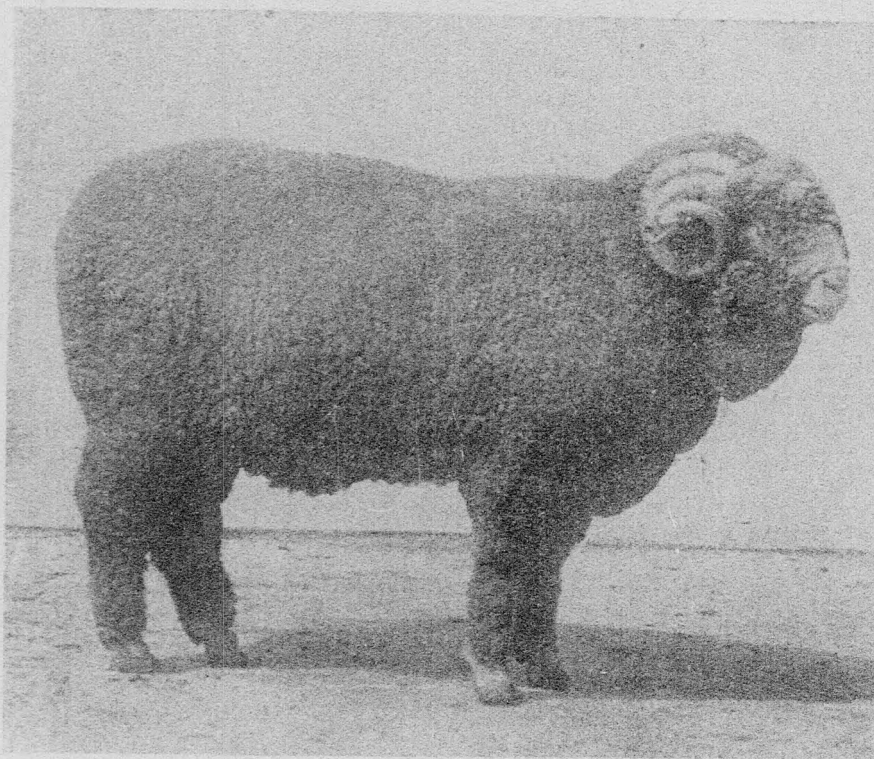
Annyi jeles nyugati szarvasmarhafajta van már az országban, hogy szinte feleslegesnek látszik újabb fajták importálása.

Ha jól emlékszem, még a hetvenes évek elején osztották be az országot tenészkörzetekbe, amikor azt is megállapították, hogy a helyi viszonyoknak megfelelőleg minő fajták tenésztendők az egyes körzetekben. Ez alkalommal a lapálymarhát — ha jól tudom — figyelmen kívül hagyták. E körülmény — véleményem szerint — korántsem annak tulajdonítható, hogy az

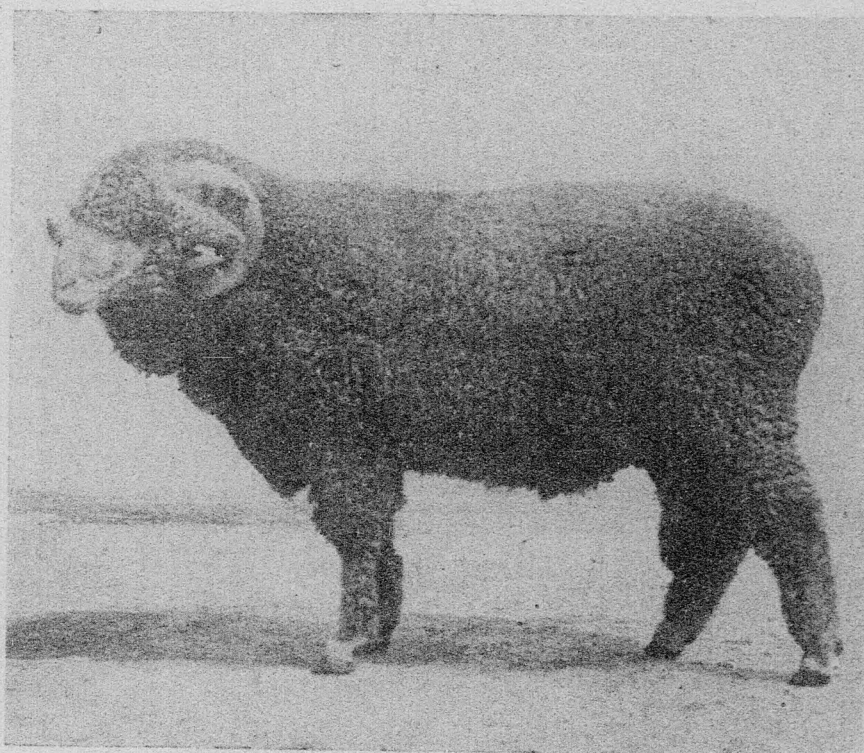
nem indokolt, sőt káros a továbbfejlesztéssel felhagyni és helyette egy új fajtaival kísérletezni, amelyről még bizonytalanságban vagyunk arra nézve, hogy hát arany lesz-e nálunk azért, mert fénylik?

Ha nagy hévvel fogunk a nagymérvű importáláshoz, magunknak ártunk legtöbbet, mert a nagy kereslet értékén felülhajtja a lapálymarha árát s jelentékeny pénzüsszeg vándorol ki az országból hiába.

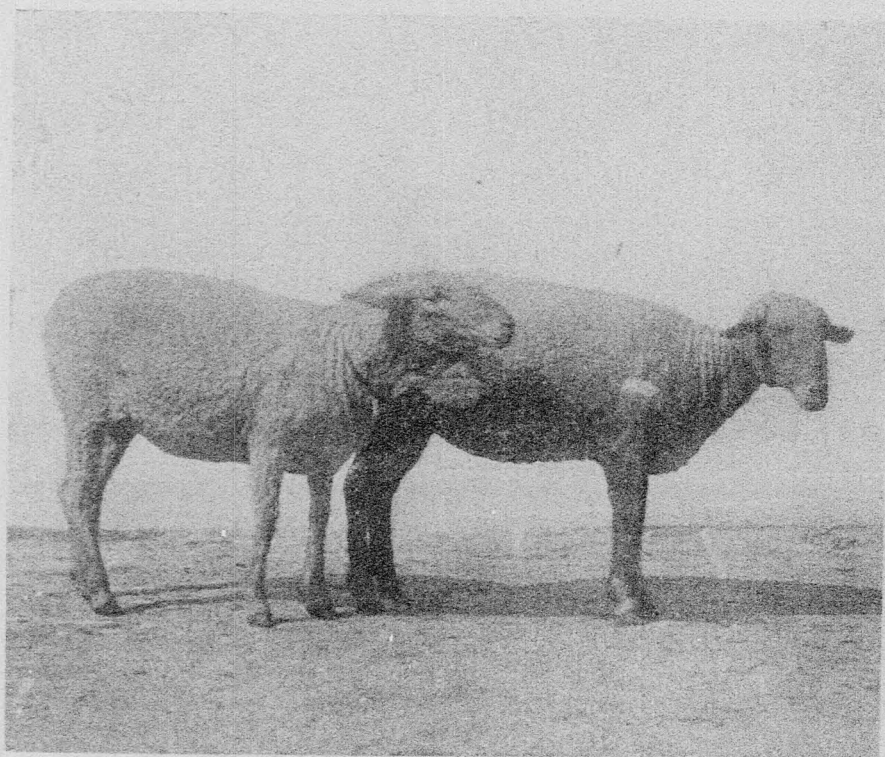
Ne a folytonos kapkodás, hanem a higgadt megfontolás legyen ezen ügyben vezéresillagunk s az utról, melyen már jó messze haladtunk a kitűzött-cél felé, ne engedjük magunkat

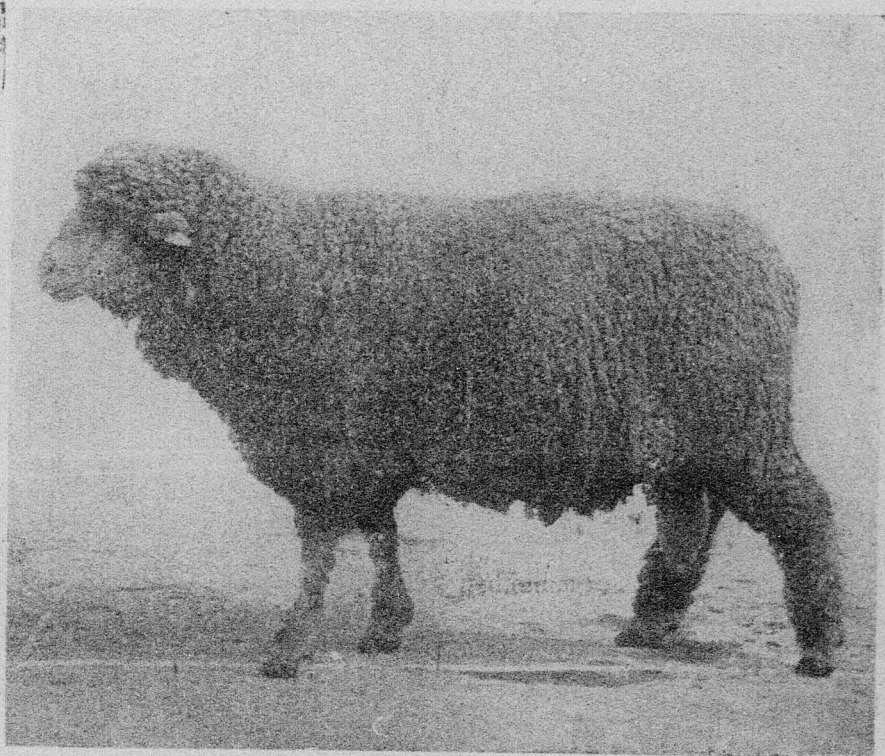
117. ábra. Schöningen 6. számú 2 1/2 éves törzskos.

118. ábra. Schöningen 121. számú 2 1/2 éves törzskos.

119. ábra. Schöningen 1 1/2 éves anyabirkák.

120. ábra. Strohwalde 968. sz. 3 1/2 éves törzskos.

Évtizedek óta több tejelőfajtát tartanak és tenésztének már az országban s ha minden gazdaságban nem is, de a legtöbb helyen tisztában is vannak azok jövedelmezőségével, mert az ellenkező esetben már régen beszüntették volna azok tenésztését és tartását.

Ezek tekintetbevételével tehát nem lehet határozottan állítani, hogy csak a lapályfajta tenésztésével és tartásával tehetjük szarvasmarhatenyésztésünket jövedelmezővé. Hanem ehelyett talán azt, hogy hazánkban még ma is kifizeti magát mind a három célbóli tenésztés, ha az a viszonyoknak megfelelőleg s ugy alkalmazta-

intező körök előtt a lapálymarha akkor még ismeretlen lett volna, mert hisz jól tudjuk, hogy azzal már a múlt század elején is kísérleteztek az országban, de szélsőséges éghajlatunk és egyéb okok miatt nem tudott meghonosodni s ez leginkább gyenge tüdejének és a buja legelők hiányának tulajdonították stb.

Most azonban újra akadnak kedvelői ezen fajtának s nem is lehetne ez ellen szólni, ha szarvasmarhatenyésztésünk reformálásának most volnánk a kezdetén, de most, midőn már évtizedek óta egy bizonyos cél felé törekedve, már nem megvetendő eredményhez jutottunk,

letéríteni és más utra térni, melyen talán még nehezebben juthatunk a kitűzött célhoz.

Ha minduntalan más fajtaról állítjuk azt, hogy ez a legjobb s annak felkarolására buzditunk másokat is, akkor ugyan nehezen fogunk célhoz jutni, de ha megbecsüljük a meglévőkből és hasznosakból a megbecsülendőket és iparkodunk fajtatulajdonait nemcsak megtartani, hanem még tökéletesebbé tenni is, akkor igazán elmondhatjuk, hogy szarvasmarhatenyésztésüket jövedelmezővé tettük. Azért csak higgadt megfontolással előre.

Pivonkay Béla.

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

A. husbirkáról.

I.

Sok szó esett mostanában a „husinség”-ről és a „husrágaság”-ról, amelynek enyhítésére ajánlott tennivalókra nézve a legtöbben egyetértenek abban, hogy állattenyésztésünket fejlesztve, a „minél több és minél jobb” termelésére törekedjünk. Abban is körülbelül meg egyeznek a vélemények, hogy ezen célból nemcsak az állatállomány szaporítása és teljesítőképességének a növelése válik szükségessé, hanem igyekeznünk kell a hustermelésnek újabb forrásokat is biztosítani.

Utóbbi értelemben terelődik most az eddiginél nagyobb figyelem a juhtenyésztés felé, mely a hustermelés szempontjából hazánkban csak igen alárendelt szerepet játszik, dacára annak, hogy a birkának számos olyan fajtája létezik, mely elsőrendű hus termelésére kiválóan alkalmas. Minden jel arra mutat, hogy az u. n. „husinséggel” járó mozgalomnak egyik nem megvetendő haszna lesz a husbirká tenyésztésének nagyobb mérvű felkarolása s ezzel talán

Nem lehet kétség az iránt, hogy az ilyenfajta birkák husa a mi közönségünk ízlésének megfelelő, annál is inkább, mert az a kellemetlen szag, mely a birkahust sokakra nézve teljesen élvezhetetlenné teszi, alig — sőt sok esetben éppen nem — érezhető rajta. Sokszor tapasztaljuk ugyan, hogy a levágásnál követett eljárás és a konyhaművészet fogásai a közönséges birkahus ezen hibáját enyhíteni tudják, de azért e tekintetben nem igen vetekehetnek a feljavított vagy felhízalt „mustra” az előbb említett husbirkákkal. Utóbbiak tenyésztésének felkarolásával tehát mindenestre együtt járna a jobb minőségű birkahus forgalomba jutása és ezzel együtt — remélhetőleg — a birkahusnak az eddiginél nagyobb mérvű fogyasztása is.

Nem minden juhtartó gazdaság alkalmas azonban a husbirkának tisztavérben való tenyésztésére s nagyon kívánatos lenne, ha ilyen helyeken a keresztezések azt a rendszert követnék, amelyre a *Köztelek* múltévi 93. száma*) hívja fel a juhtenyésztők figyelmét.

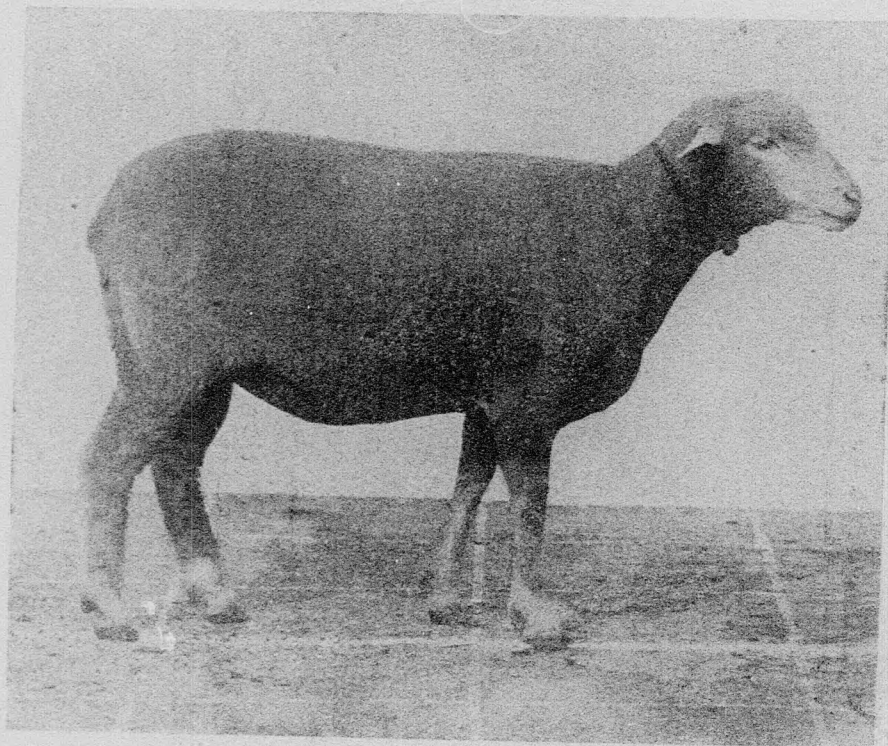
Elég hazai tapasztalattal rendelkezünk már arra nézve, hogy az ilyen keresztezések céljaira az angol husfajták igen jól megfelelnek s alig is van angol husbirká, amelylyel nálunk — egy vagy más irányban — kísérletek ne történtenek volna, de tenyésztőink leginkább a *hamp-*

hiba lenne az első keresztezésből származó állatok egy részét a tenyésztés céljára megtartani, mert ez csak a gyapju minőségének hanyatlását idézné elő, anélkül, hogy más irányban számbavehető előnyöket biztosítana.

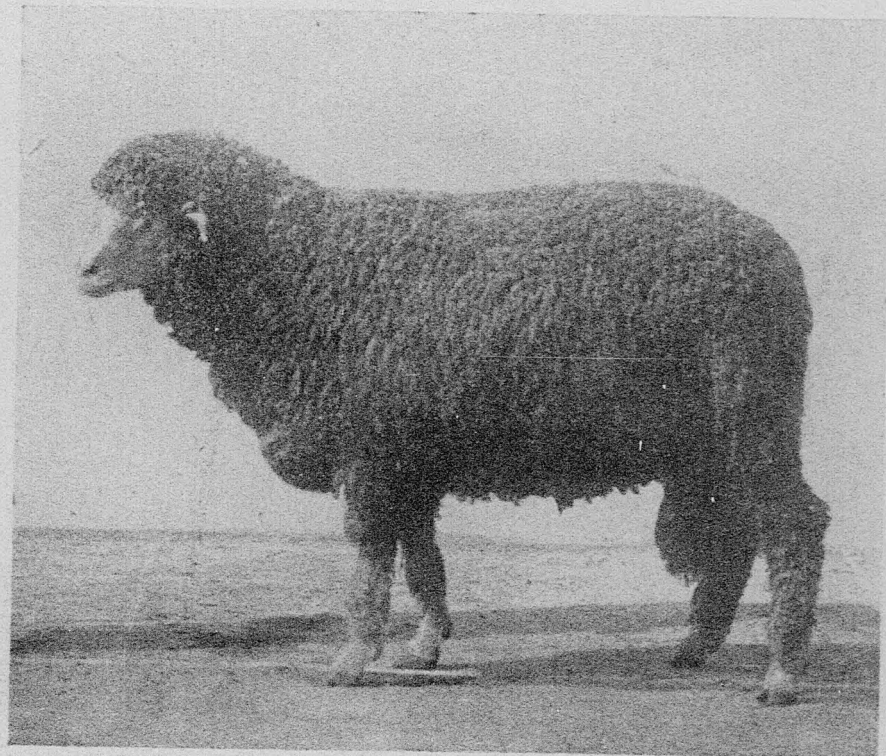
Ami a husbirká tisztavérben való tenyésztését illeti, eddigi tapasztalataink alapján véglegesen eldöntöttnek kell tartani, hogy éghajlatunk és legeltetési viszonyaink folytán nálunk az angol husfajták erre a célra nem alkalmasok, ellenben a legbiztosabbak azok a tapasztalatok, amelyeket e tekintetben a „francia husmerinó” elnevezés alatt ismert merinótípussal tettünk.

Gyorsfejlődés tekintetében a husmerinó némileg a jobb angol husfajták mögött maradnak s így ott, ahol 5—6 hónapos korukig értékesítendő pecsenyebárnyok — amint a német találon mondja „Luxuslamm” — nevelését célozzák, azokkal nem igen versenyezhetnek, 1—1½ éves korukban azonban testsúlyban és hosszság tekintetében vetekehetnek az angol husjuhokkal, sőt azokat nem egy esetben felül is mulják, határozott nagy előnyük azonban utóbbiak felett, hogy nem szolgáltatnak olyan zsírral telített húst, mint a velük egyenlőkorú angol husjuhok.

Arra kellene tehát törekednünk, hogy az eddiginél nagyobb számú gazdaságaink vállalkoz-

121. ábra. Strohwalde 1½ éves anyabirka.

122. ábra. 969. sz. 2½ éves törzskos.

a fentemlített visszasságnak a megszüntetése is, amely utóbbi azonban éppen nem mondható könnyű feladatnak. Először tapasztaljuk ugyanis, hogy a birkahust nálunk nem kedvelik, még pedig éppen a legtöbb húst fogyasztó társadalmi osztály köréből hangzik e tekintetben a legtöbb panasz, mert a nép hazánkban is, hacsak szerit teheti, szívesen él birkahussal. A jobb osztályok ezen averziójának okát nem nehéz megtalálni, ha figyelemmel kísérjük, hogy nálunk tulajdonképpen miféle birka kerül leginkább mézár-székre. Bizony az 5—6 éves ürök, a foghijas, báránynyelésre már alkalmatlan öreg anyák, meg a kiseleztezt kosok szolgáltatják a zömét a mi „husbirkáknak”, hol egy kissé meghízalva, hol meg u. n. „feljavított” állapotban.

Törődött öreg állatok husa azonban nem lehet izletes, de meg kiadós sem, mert az ilyenek az esetleges „feljavítás” alatt már csak fagygyura hiznak. Egészen más a helyzet, amint tudjuk, pl. az angol husfajtáknál, vagy a husmerinóknál, amelyek tenyésztésénél nagy élősúlyra és a legjobb husminőségeket szolgáltató testrészek kifejlesztésére törekedtek, gyors fejlődésük következtében pedig azok már fiatal korukban elérik a hustermelés tetőpontját, az általuk szolgáltatott hus ennél fogva rendkívül izletes és kiadós is.

shiredown mellett tartottak ki. Bár a merinóknak *hampshiredown* kosokkal való keresztezéséből is értékes husbárnyok származnak, igen kívánatos lenne, hogy ilyen célból inkább a *shropshiredown*-ok felé fordulna az érdeklődés.

Ezen az utóbbi évtizedben lényegesen megjavított angol husfajta valamivel kisebb ugyan a *hampshiredown*-nál, de azt gyorsfejlődésben felülmulja. Zömökebb, rövidebb test mellett a *shropshire* öblösebb törzse és fejlettebb czombjai által tűnik ki, takarmányszükséglete kisebb a *hampshiredown*-énál s a külföldi, de különösen Németországban tett tapasztalatok szerint, korafejlődési s kitűnő vágósúlylyal bíró, igen izletes húst szolgáltató keresztezések előállítására nagyon alkalmas. Bármely angol husfajtát is használ fel a tenyésztő a számföltti merinóanyákkal való keresztezés céljára, szigorúan meg kell maradnia az egyszeri keresztezés elve mellett, mely csupán mézár-széki értékesítésre szánt egyedek nevelését célozza, mert magasabb vérű keresztezési termékek előállításánál megismétlődnek azok a csalódások, melyekkel az angol husfajták meghonosítási kísérletei annak idején jártak. De talán még ennél is nagyobb

*) Kovácsy Béla: „A juhhus mint a hushány pótlására alkalmas táplálék”.

zanak ezen kiváló husfajtának *tisztavérben* való tenyésztésére. Ez nemcsak azért kívánatos, mert a legjobb minőségű és legkiadósabb juhhus termelését és ezzel együtt ennek a nagyobb mértékben meghonosítani szándékolt tenyésziránynak *teljes rentabilitását* a tisztavérben való tenyésztés által leginkább biztosíthatjuk, hanem abból a szempontból is nagy fontossággal bírna, mert ilyen módon azok a juhászok, amelyek fokozatosan, a jelenlegi anyaállomány felhasználásával kívánunk erre a tenyészirányra áttérni, a szükségelt kosanyagot itthon is kellő mennyiségben beszerezhetnék, ami a jelen helyzetben ilyen irányú törzsnájaink kis számánál fogva alig válnék lehetségessé.

Ami az ilyen tenyészirányváltoztatáshoz felhasználandó anyagot illeti, sokan abban a nézetben vannak, hogy a végeredményre nézve mindegy, bármily merinóanyaállományból indulnak is ki. Ennek az elvnek hódolnak azok, akik pl. a finom posztógyapjas merinóból kívánják a gyorsfejlődési husmerinót kialakítani.

Igen nagy ellentéteket kell azonban a tenyésztőnek áthidalnia, amikor ilyen két szélsőséges típus vérkeverésével akar célt érni és hosszú átmeneti időszakra van kilátása, míg az egyik szélsőségből a másikat megfelelő tökéletességben kitenyészti.

Ez az átmeneti időszak nemcsak a testformákban és a gyorsfejlődésben mutatkozó eredmény elégtelen voltában nyilatkozik meg, hanem — természetesen — a gyapju minőségében is kifejezésre jut. A rövid, finom posztógyapju és a hosszú középfinom-durva fésűgyapju tulajdonságai nehezen egyesülnek valamely, mintegy a középen álló *egyöntetű egészsze*s a gyapju minősége hosszabb időn át részben az egyik, részben a másik szélsőség felé közeledik.

Az országos magyar kir. gyapjuminősítő intézethez az elmúlt esztendőben egy uradalom több bundát küldött be annak elbírálása végett, hogy annakelölte finom posztógyapjas nyájában a husmerinóvér behozatala milyen eredménnyel járt, illetve, hogy a gyapju minősége mennyire közelítette már meg a kitűzött célt. Dacára a már 5 éve tartó vérkeverésnek, a megvizsgált anyag igen jelentékeny része még finom posztógyapjunak volt minősíthető és a fésűgyapjas típushoz legközelebb álló bundarészek sem bírtak a kívánatos határozott jelleggel.

Mindezek a körülmények hosszabb időn át kétségessé tehetik a szóban forgó vérkeverés rentabilitását. Különösen áll ez azokra a nálunk sajnos nem ritka tenyészetekre nézve, amelyek néhány husmerinókos beszerzésével évek hosszú sorára eleget vélték tenni az új tenyészirányra való áttérés érdekében szükségelt áldozatoknak. Ha már tehát a tenyésztő ilyen nehéz feladatra vállalkozik, mint amilyent a *valódi husmerinó*s (nem pedig a „precoce” megjelöléssel sokszor teljesen indokolatlanul illetett nagyobb testű szövet vagy fésűgyapjas birkának) a finom posztógyapjas merinóból való kialakítása képez, akkor csakis a legnagyobb következetességgel

123. ábra. Weddegast Poulin-Omencourt-féle 37. sz. importált kos.

végrehajtott vérkeveréssel, nevezetesen tisztavérű kosoknak sűrűn megismétlődő behozatalával számíthat megfelelő eredményre.

Kívánatosnak azonban ezt az eljárást sem lehet tekinteni, egyrészt, mert nem olyan gazdaságos, mintha pl. az átalakításnál valamely fésűgyapjas típusból indulunk ki, másrészt pedig ezidőszert nincsen semmi ok arra, hogy a husmerinóbirkát, a már világszerte ritkaságszámba menő és ennek folytán mindjobban keresett finom nemes posztógyapjut szolgáltató merinóknak teljes kipurulása árán honosítsuk meg. Ellene szól ennek az a körülmény is, hogy legtöbb gazdaságunk nem passzióból, hanem a termelési és legeltetési viszonyok kényszerítő hatása alatt ragaszkodott még a *legkedvezőlenebb* konjunkturák között is ennek a rendkívül igénytelen merinóbirkának a tenyésztéséhez.

Jobb szolgálatot teszünk tehát hazai juh-tenyésztésünknek, ha a husmerinótenyésztésre való áttérést inkább fésűgyapjas juhászatainkban propagáljuk!

Különösen a középfinom és durva fésűgyapjas nyájaink lennének alkalmasak az ilyen irányú átalakításra, amelyekben a testnagyság és a husszolgáltatás ma éppen nem felel meg a követelményeknek s a gyapju minősége is ritkán üti meg a mértéket.

A kérdéses anyaállomány minőségéhez képest gondosan megválasztott husmerinókosok felhasználása által így nemcsak igen értékes husbirkát lehetne kitenyészteni, hanem módunkban lenne ennek a hazánkban igen elterjedt fésűbirkának gyapját meghatározott típusok szerint átalakítva, az eddignél nagyobb egyöntetűségben termelni, s ezzel kelendőségét is lényegesen elősegíteni.

A husmerinóknál — különösen a gyapju minőségét illetően — elég a nagy változatosság ahhoz, hogy a legmegfelelőbb kosanyagot minden esetben megtalálhassuk, de hogy választásunk helyes legyen, tisztában kell lennünk azzal, hogy a tenyészirányváltoztatásnál tulajdonképpen mire kívánunk törekedni; főleg a hustermelést tartjuk-e szem előtt, vagy pedig a gyapjuszolgáltatást is azonos figyelemben kívánjuk részesíteni.

Utóbbi esetben szintén jó husformákra és a testnagyság növelésére törekedhetünk ugyan, de a gyorsfejlődést korlátoznunk kell, mert annak jelentékenyebb mérvé a gyapju minőségének csökkenésével jár. Igen érdekes tapasztalatokat szolgáltatott erre nézve a közelmúltban Németországban tanulmányozott husmerinótenyészetek! Az illető juhászok — melyeknek jelesebb tenyészállatai közül néhányat képeink mutatnak be *) — tenyésztésükben a fentemlített két irányzat között oszlanak meg. Így pl. a *schöningeni* tenyészet rambouillet nyájában Franciaországból hozott husmerinókosok felhasználásával a testformának és a testnagyságnak megjavítására törekszik, de emellett a gyapju minőségét változtatlanul kívánja hagyni. Erre való tekintettel a gyors fejlődést csak másodsorban veszi figyelembe. Körülbelül azonos tenyészirányt követ a *blumenhageni* törzsjuhászok is, de itt már valamivel nagyobb súlyt helyeznek a gyors fejlődésre.

A *schöningeni* juhászokban a zsirban nyírt gyapju métermázsája az utóbbi években 178—200 márkáért kelt el, ellenben a Blumenhagen-ban ugyanezen években 150—160 márká között váltakozott a gyapju ára.

A *strohwaldei* tenyészet, mely a hustermelésre fekteti a főszűrt és a gyorsfejlődés lehető legnagyobb fokának elérésére törekszik, ugyanezen években csak 130—140 márkáért értékesítette a gyapjut, a vele körülbelül azonos tenyészirányt követő *weddegasti* és *niederschmani* tenyészetek pedig ugyanezen időpontban 136—144 márkás árakat értek el, *Kerkow*-ban pedig, ahol szintén a hustermelés dominál, de a gyorsfejlődést illetően még Strohwalde, Weddegast és Niederschman mögött állanak, az utóbbi évek legmagasabb árakként 160 márkáért értek el a zsirban nyírt gyapju métermázsájáért.

A gyapjut tehát azok a juhászok értékesítették legalacsonyabb áron, amelyek a hustermelésre fektetik a főszűrt és a gyorsfejlődés minél nagyobb mérvű kifejtésére törekednek.

A gyapju árának a hustermelés előtérbe nyomulása arányában tapasztalt hanyatlása még szembeütőbbé válik, ha tekintetbe vesszük, hogy a főképpen hustermelésünk végett tenyésztett husmerinókos gyapja rendszerint magasabb rendement-al bír, mint a másik típusban tenyésztett husmerinókosé, a tiszta gyapjuanyagra vonatkoztatott árkülönbözet tehát még nagyobbak tűnnek fel.

A hustermelésnek, illetve gyorsfejlődésnek és a gyapju minőségének ez a korrelációja természetesen igen fontos momentum a tenyészendő merinótípus megválasztásánál!

Hogy a szóbanforgó két irány közül melyik mellé szegődjünk, főképpen a gazdaság legelőinek, valamint takarmánytermesztésének minősége és mennyisége, az értékesítési viszonyok, továbbá az a körülmény dönti el, hogy a gazdaság üzemébe a juhászok belterjesebb kezelése hogyan illeszthető be.

A hustermelés nagyobb mérvű preferálásával mindenesetre növekedik a tenyésztés és a takarmányozás belterjessége, mert ez esetben a bőségesen rendelkezésre álló takarmányoknak

minél rövidebb idő alatt elsörendü minőségű hussá való átalakításán, azaz igen gyorsan fejlődő, a takarmányokat nagyon jól kihasználó állatoknak a tenyésztésén mulik a rentabilitás, amely követelményeknek viszont csak a juhászok legintenzívebb kezelése mellett tudunk tökéletesen megfelelni.

Ez persze nem jelenti azt, hogy a husmerinótenyésztés másik irányzatánál, vagyis a hustermelés és a gyapjuszolgáltatás *egyenrangú* figyelembevétele esetén, a tenyésztésnek és a tartásnak nálunk megszokott külterjessége mellett jó eredményeket lehessen elérni.

Bármelyik husmerinó-típusra essék is választásunk, ez a tenyészirányváltozás minden esetben a juhászoknak az eddig szokásosnál intenzívebb üzemét jelenti, amelynek a nyáj osztályozásában és az állatok takarmányozásában egyaránt meg kell nyilvánulnia.

Erre nézve — a már említett németországi husmerinótenyészetek üzemére vonatkozó néhány fontosabb körülménynek ismertetésével — a következő közlemény szolgáltat némi tájékoztatást.

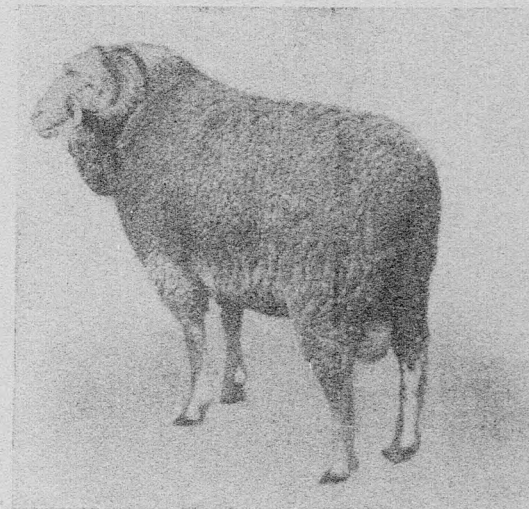
Kovács Imre.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

A takarmány tápértéke és a keményítőérték.

Talán nem is helyes címet választottam, mert tulajdonképpen a takarmány tápértékét ma már a keményítőérték fejezi ki, illetve

124. ábra. Weddegast 106. sz. 2 1/2 éves törzskos.

határozza meg. A régi takarmányozástanok csak a takarmányok emészthető összetételét vették figyelembe, addig Kellner a kifejtett táphatásból indul ki, ami nem áll szoros viszonyban az emészthető összetétellel, mert annak egyrészt attól, hogy táphatást fejtsen ki, az emésztés munkája, valamint az emésztő csatornában végbemenő baktérium működése elvonja, ami különböző takarmányoknál eltérő mértékben történik, azért Kellner a táphatás egységes megjelölésére a keményítőértéket választotta, ami a zsirtermelőképeség, illetve a dinamiai energia négyszerese, mert a keményítő kerekén 25% állati zsírt termel. Így a keményítőérték kifejezője a takarmány termelési, nemkülönben a viszonylagos pénzértékének is. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk azon körülményt, hogy a keményítőérték alapját a marhahizlalásnál elért zsirtermelés képezi, ezért a fejőstehenek, növendékállatok, szóval a nagy fehérjeszükségletű állatoknál még mindig nem fejezi ki azt, amit a takarmány termelési értéke alatt értenünk kell.

Hogy nem teljes kifejezője a takarmány tápértékének a keményítőérték sem, az alábbi eset bizonyítja: egy árban, mondjuk 13 K.-ért vetünk kétféle repezopogácsát, a megejtett vegyelemzés a következő volt:

*) A 117., 118., 119., 120., 121., 122. számú ábrák „Kunstanstalt Wilhelm Hoffmann A.-G.” drezdai cég felvételei után készültek.

I. Nyers fehérje 44·66%, nyers zsir 7·15%
 II. " 32·59% " 12·01%

Alláspontom az volt, hogy további szükségletünket az I. minőségből szerezzük be — fejőstehenek etetéséről lévén szó — ez értékesebb, mint a II. szakértők elé kerülve a dolog elbírálás végett, azok megállapították, hogy az I. 40·6, a II. 43·8 keményítőértéket képvisel. A keményítőértéket kiszámították a nyers proteint s a nyers zsirból (a hatékonysági együtthatók mellőzésével) átszámított emészthető igazi fehérjéből s emészthető zsirból. Véleményük szerint tehát a II. olajpogácsával azonos áru vásárlása egyenlő árak mellett előnyösebb, mert annak keményítőértéke 3·2-del több, mint az I. minőségű olajpogácsáé.

Tekintettel arra, hogy fejőstehenek s növényekállatok takarmányozásáról van szó, jelen esetben elsősorban az ár megállapításánál annak értéke a fehérjetartalom szerint bírálandó el. Azt hiszem nem tévedek, ha itt megbízhatóbb számításnak veszem akár E. Wolf szerint 5:5:1-hez, vagy König szerint 3:2:1-hez a fehérje, zsir és szénhidrátok értékének egymáshoz való arányát.

A tehén a nagy fehérjeszükségletű állatok közé tartozik, két célra kell a fehérje, egyrészt az élet igényli azt, másrészt a tej, mely 3—4% fehérjét tartalmaz, igaz, hogy takarékosan is tud takarmányfehérjével banni, mert ha csak annyit kap, amennyit az élet s a tejtermelés kíván, majdnem teljesen a tejbe juttatja azt, tanácsosabb azonban több fehérjét adni a tehénnek, mert bizonyos fehérjeflösleg a tejválasztást csak előnyösen befolyásolja.

Kellner a fejőstehenek számára a következő szabványokat állította fel 1000 kg. élősúlyra s naponta, tejelés 500 kiló élősúlyra:

	fehérje	zsir	keményítőérték
5 liter	1·0—1·3	0·3	7·8—8·3
10 "	1·6—1·9	0·5	9·8—11·2
15 "	2·2—2·5	0·6	11·8—13·9

Ha elfogadjuk Kellner szabványát, látjuk, hogy a nagy fehérjeszükséglet mellett milyen kevés zsirral elégzik meg a fejőstehenek.

Nálam a fejőstehenek a következő alaptakarmányt kapják darabonként: 30 kg. takarmányrépa, 5 kg. luczernaszéna, 1 kg. finom korpa, 1 kg. repce olajpogácsa (polyvával zabszalma ad libitum, ezek táptartalmát alább nem számítottam), darabját 600 kg.-nak számítva, 1000 kg. élősúlyra s naponta kapnak em. fehérjét 1·58, em. zsirt 0·75, nitrogénmentes vonatanyagot 7·06, em. rostot 1·80, keményítőértéket 6·83. Mint látszik, a zsirból eleget kap a 10 literen felül adó tehén is, míg a fehérje a 6 literen felül adó tehénnek már nem elég, kénytelen vagyok, daczára a magas fehérjetartalmu pogácsának, felesleges zsirt etetni (fenti alaptakarmányon felül, egyedenként, tejelőképeségük szerint kapják az abrakot); mármint minél magasabb a pogácsazsír s kevesebb a fehérjetartalma, annál több felesleges zsirt etetünk a fehérje kedvéért.

Mindezekből kitűnik, hogy bizonyos határok

között, különösen fejőstehenek részére való olajpogácsa beszerzésénél egyenlő árak mellett annak adandó előny, mely magasabb % fehérjét tartalmaz, ha zsirtartalma kevesebb is. Az olajpogácsákat a tehenészetben magas proteintartalmuk teszi értékessé, zsirt etethetünk olcsóbb s sokszor jobban kéznél levő takarmányban is eleget, a takarmányozás megállapításánál legnagyobb gondot, a szükséges fehérje mennyiségének az előteremtése okoz.

Czirják Frigyes.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Sporzon Pál.

A Mac Laren gőzekéről.

II.

Október második hetében a vetés gyorsabb és előbb való befejezése végett tengeritartól próbáltam buza alá szántani, a munka azonban nem volt megfelelő, mert a talaj a szeptemberi bőséges csapadék után még kissé zsenegés volt, s míg ökörrrel rendszeren lehetett szántani, addig a kazán kerekai nagyon is megnyomták a talajt, aminek nyoma a vetésen még most is látható. Miután azonban az eke tetszés szerinti mélyre, illetőleg sekély szántásra is beállítható, s vele 3—4"-re is lehet szántani, száraz ősszel bizonyára teljesen jól felhasználható a vető alá való szántásnál. Ugyanezt próbálták a velem szomszédos uradalomban Fowler-rendszerű 2-gépes gőzekéjükkel, 7-vassal, de nem tudták eléggé felvenni az ekéket, mert azok még mindig melyebben mentek bele a kelleténél a kicsit nedves földbe és vetéshez éppen nem alkalmas munkát csináltak.

Előbbeni feltevésemet a sekély szántást illetőleg a tapasztalat is igazolja, mert száraz ősszel a parasztokkal végzett sekély bérszántásba vetett buzavetés egyenletesebb kelésű volt és jobban ment neki a télnek, mint az ökörigával, hármas ekével végzett szántásba vetett. A hármas ekét ugyanis, hogy a száraz, kemény föld ki ne lökje és ne csináljon lépten-nyomon vakbarázdát, 5"-re kellett leereszteni, mikor már helyenként táblásan szaggatta fel a földet, míg a 2 lovas paraszt az ő egyes ekéjével a 3—4"-re való szántásnál annyi poros földet fordított fel, hogy az a vetőmagot rendszeren bevette. S így valószínű, hogy szárazabb ősz esetén ezen gőzekével mag alá nagyon jól lehet majd szántani.

Október közepéig az egész határ fel volt szántva, egy talpalatnyi szántatlan tarló sem volt, éppen csak az őszi bevetés alá nem kerülő czukorrépaöldek, melyekről a répa és korona november elején került csak le teljesen.

Itthon elvégezvén a gőzeke a dolgát, egy körülbelül 10 kilométerre fekvő gazdaságba költözött át a felvállalt 200 hold bérszántás elvégzéséhez. Az október utolsó napjaiban bekövetkező állandóan esős időjárás folytán csak egy részét tudta elvégezni a felvállalt munkának,

ami ugyan nem volt sok, de ezzel a keresettel is hozzájárult a jobb kihasználáshoz.

Talán nem lesz érdektelen, ha ez alkalommal egyet-mást felemlitek a magánjáró gőzekének szántási módjáról.

A szántandó táblának minden oldala felől, pontosan kimérve, 4—5—6-szor oly széles területet hagyunk el, mint amennyit a gőzeke egyszerűen elfog. Ezt akár ökörrrel, akár magával a gőzekével kibarázdoljuk. A szántást fogásszámba végezzük s mikor az első fogás már annyira összeszűkül, hogy benne a gőzeke megfordulni nem bír, megkezdjük a második fogást, s mikor már ez is szűkül, az első fogás közepén szántva meggyünk lefelé és a másodikon jövünk vissza, míg teljesen nem fogy mindkét fogás, vagy míg csak egy ekeszélességnél kevesebb marad vissza, melyen már gőzekével nem érdemes visszamenni. Ezt ökörrrel kell kiforogni. Mikor ilyesformán az utolsó fogás is ki van szántva, a gőzeke a 4 oldalt elhagyott forgót forogja ki, a tábla szélein kezdve meg azt, befelé haladva. Ha a kormányos begyakorlott és ügyes, oly jól tudja az egészet végezni, hogy nem lesz szükség ököriga segítségre, maga a gőzeke szántja fel az utolsó talpalatnyi helyig az egész táblát.

Lehetőleg a hosszabb irányban szántunk, hegyeket, sarkokat hagyjunk el, ily helyeken a sok forgolódás következtében a munka lassan haladna s miután a víz- és szénfogyasztás csak annyi, drágul a szántás. A sarkos, hegyes, szabálytalan alakú táblákban csak addig szántunk, míg a gép járásának hosszúsága azt czélszerűségi szempontból megengedi.

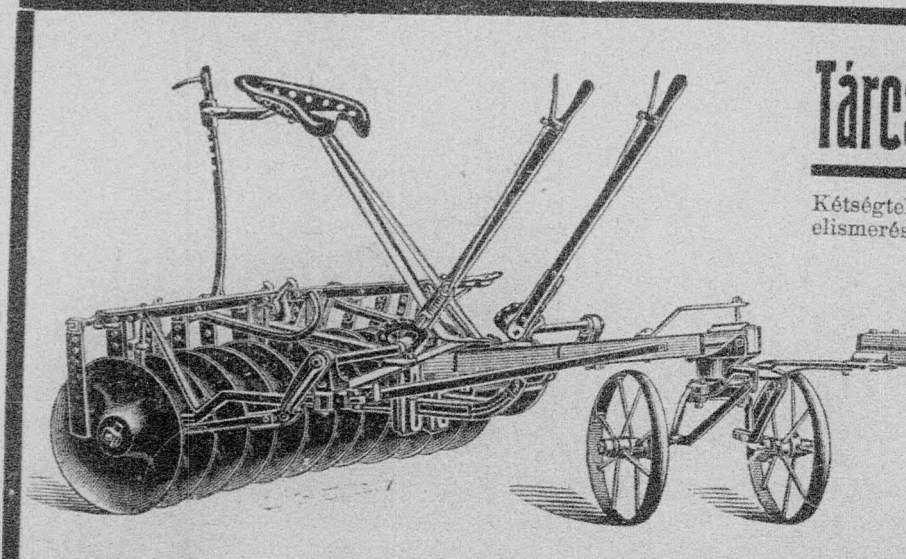
Magáról a szántás mikénti végzéséről, annak minőségéről nemesak én állítom, de egyértelműleg mindazon gazdák, kik e gépet munkaközben megnézték, hogy a szántás az ekék bármily beállítása mellett kifogástalan jó volt, teljesen egyöntetű, határozottan szebb és egyenletesebb, mint aminőt a Fowler-rendszerű 2-gépes gőzeke itt más alkalommal végzett.

Végül következék a legfontosabb rész: a munkaköltség kimutatása. A gép 26,000 K.-ba került, munkaideje ott, ahol nem csépel, búkőny- és repcetarlótrórestől vagy pedig buzatarlószabadulástól november végéig legalább 110 nap. A gépet 10 évi használatra számítom.

Amortizáció 26,000 K. után 10%	2600— K.
Kamat 5% a féltőke 13,000 K. után	650— "
Javitás, karbantartás, különleges költségek 5%	1300— "
Általános költség	4550— K.

110 munkanapra elosztva, 1 napra esik	41·36 "
Napi költség: gépész díja 4 K., kormányos 3 K., ekevezető 2 K.	9— "
2 vízfordó ökör vagy lófogat, egyuttal a szénét is ezek szállítják a 8 K.	16— "
Kenőolaj	4— "
Tehát tüzre való szén nélkül a napi költség	70·36 K.

Tarlóbuktatásnál és elfogásolásnál 30 hold végzésével, holdanként 40 kg. szén fogyasztása mellett, 12 q szén a 2·70 K.	32·40 K.
Egyéb napi költség	70·36 "
Összesen	102·76 K.

Táresásboronák szabad. hullámos táresákkal!

Kétségtelenül a legmegbízhatóbb munkát végzik, amit Magyarország gazdáinak számtalan elismerése is bizonyít. Ezer és ezer darab van már működésben; ezen tény garancia a táresásboronák megbízhatóságáról.

Abrás leirással és ajánlattal készséggel szolgál:

BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENCZ

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond,

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

vagyis 1 hold tarlóbuktatása és elfogásolása 3'42 K.-ba, 1 kat. hold tarlóbuktatása és elfogásolása 4'55 K.-ba kerül.

Felemlitem, hogy tarlóbuktatásért az itteni parasztok elfogásolás nélkül kat. holdanként 5'33 K.-t kérnek.

8"-es szántásnál napi 16 hold végzésével, holdanként 86 kg. szén szükséglet mellett kell 13'75 q á 2'70 K.	37'12 K.
Egyéb napi költség	70'36 "
Összesen	107'48 K.

vagyis 1 hold 8"-es szántás 6'71 K.-ba, 1 kat. hold 8"-es szántás 8'95 K.-ba kerül.

12"-es szántásnál napi 8 hold munkaeredményhez holdanként 140 kg. szén kell, tehát napi szén szükséglet 11'20 q á 2'70 K.	30'24 K.
Egyéb napi költség	70'36 "
Összesen	100'60 K.

vagyis 1 hold 12"-es szántás 12'57 K.-ba, 1 kat. hold 12"-es szántás 16'76 K.-ba kerül.

A gazdaságban végzett összes szántás költségeit egybevetve, az átlagár a következőképp alakul ki: (a számítás úgy állított fel, mintha a kazán nem hajtotta volna a cséplőt, hanem a tarlók alábuktatásán kezdve dolgozott, míg mindent fel nem szántott):

400 hold tarló alábuktatása fogasolással, holdanként	3'42 K. = 1368 — K.
300 hold 8—9"-es szántás holdanként	6'71 „ = 203 — „
100 hold 12"-es szántás holdanként	12'57 „ = 1257 — „
800 hold vegyes szántás összköltsége	4633 — K.

tehát 1 hold szántás átlagköltsége 5'08 K. volt. A szénfogyasztás átlaga hasonló számítás alapján a következő:

400 hold tarló alábuktatásánál holdankénti szükséglet	40 kg. = 160 q
300 hold 8—9"-es szántásnál holdankénti szükséglet	86 „ = 258 q
100 hold 12"-es szántásnál holdankénti szükséglet	140 „ = 140 q
800 hold vegyes szántásnál az összes szénfogyasztás	558 q

tehát 1 hold szántásnál az átlagos szénfogyasztás 70 kg. volt.

Ezen számításból sokféle következtetést lehet levonni, én csak annyit jegyzek meg, hogy 1 hold tarló időbeni alábuktatása és elfogásolása 5 K. 08 fillér költség mellett ha nem is olcsó, de semmiesetre sem drága, ökörrrel szántva is alapos számítás mellett ennyibe kerül (tárçasboronával a mi talajunkon nem lehet tarlót buktatni) és ha az egyéb mély és mélyítő szántásokat fő átlagos árban ennyire tudjuk elvégezteni s ami a legfőbb, a kellő időben, ezek mérlegelése mellett bizonyára megszűnik az ellenszenv és a fázós félelem gőzekének beszerzése iránt, tekintetbe véve még azt is, hogy itt a mi környékünkön 1 hold bérszántása 12 K., ezenkívül a szántatónak kell adni és helybe szállítani a szenet és vizet, költöztetni a gépet. Ily feltételek mellett szántott 2 évvel ezelőtt egy bérgezeke nálam és viszont az elmúlt ősztel a mi ekénk is hasonló feltételek mellett vállalt bérszántást.

Mindezek után egy év tapasztalatának birto-

kában azt a nem is éppen merész állítást kockáztatom, hogy a középbirtokokon megvan létjogosultsága, biztos jövője az olcsóbb, kevesebb tökélet igénylő magánjáró gőzekének, elsősorban pedig az egyszerű szerkezetű, könnyen kezelhető, szilárdul megkonstruált Mac Laren-rendszerűnek, mert már ott, ahol 1000 hold ősztel mélyen szántani való föld vár a gőzekére, függetlenül ezen munka végzésében a gazdát az évről-évre szeszélyesebben kialakuló őszi időjárástól, kevésbé okozhat ez meglepetést, vagy változtatást, kapkodást a vetőtervezetben, ami pedig a mostani ideges korban nagy megnyugvás a gazdára nézve és egyuttal biztos alapja a rendes termelésnek.

Króń Dénés.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosztány Tamás dr.

Az élelmiszerkönyvről.

Lapunk multévi — 1910. évi — kötetében megjelent eme rovatban néhány közlemény, amelyekben a magyar élelmiszerkönyv összeállítását nemcsak szükségesnek, hanem fölülte kívánatosnak is hangoztatják. Az említett közlemények kiindulási pontja az volt, hogy az élelmiszerkönyvet azért kell összeállítani, hogy majdan meg lehessen alkotni az élelmiszertörvényt.

A jelen alkalommal nem kívánok foglalkozni az élelmiszertörvényvel. Ismertetni óhajtom csupán az élelmiszerkönyvet s annak célját és szükségességét óhajtom egy kissé részletesebben megvilágítani. Lapunk multévi 20. kötetében a 99. számban a 3061. oldalon *Observer* egy a gyakorlatból vett példával eléggé világosan ki-domborítani iparkodott egy élelmiszerkönyv nagy fontosságát. Mindazonáltal nem felesleges, ha e kérdést újból tárgyaljuk.

Nálunk az élelmiszertörvényt az 1895. évi 46. t.-cz. pótolja. E törvény végrehajtásához éppen oly szükséges volna egy magyar élelmiszerkönyv, mint hogyha élelmiszertörvényünk volna.

Az újabb élelmiszertörvények között mintaszerűnek mondják a svájciét. A napokban került kezembe a svájci élelmiszerkönyv, melynek immár a II. kiadása is megjelent. Ezt az 1904—1907. években adták ki s ennek felhasználásával írom az alábbi ismertetést.

E könyv öt fejezetre oszlik. Címe: „Svájci élelmiszerkönyv, módszerek az élelmiszerek és használati cikkek vizsgálatához és megítéléséhez.” E czimben már megvan magyarázva e könyv rendeltetése, amely a munka első füzetéhez csatolt előszóban még bővebben van kifejtve.

A munka célja ugyanis „ugy az élelmiszerek vizsgálatánál alkalmazott eljárások, mint az azok megítélésénél támasztható követelmények tekintetében támpontokat nyújtani”. „Ezáltal az élelmiszerek vizsgálatával foglalkozók egységes eljárásra vannak kényszerítve, másrészt az eljáró hatóságok feladata is jelentékenyen meg van könnyítve.”

Amennyiben szükséges volt, a különleges svájci viszonyokra is tekintettel voltak a munka

összeállításánál. Ez magától értetődő és természetes. A magyar élelmiszerkönyv összeállításánál is elsősorban a hazai viszonyokat fogjuk figyelembe venni. A munka egyes fejezeteiben felsorolt élelmiszerek stb. részletes ismertetését, illetve azok felsorolását itt feleslegesnek tartom, nemkülönben felesleges részletesen kifejtetni azt is, hogy egy ilyen összeállításához mennyi munka szükséges.

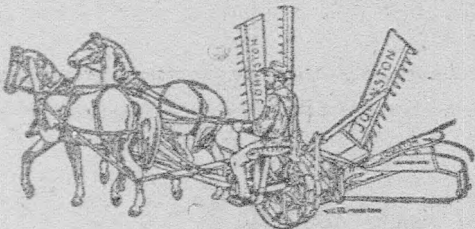
Jelen rövid közleményemben egy egyszerűbb példával ismertetni óhajtanám az efajta összeállítások lényegét. Kimutatni óhajtom azt is, miszerint az élelmiszerkönyv nem csupán csak az élelmiszerek vizsgálóra és az eljáró hatóságra nézve hasznos, hanem az élelmiszerek gyártói a termelők, a kereskedők és közvetítők is nagy haszonnal forgathatják ezt a munkát. Mert ebből tudja meg azt, hogy a forgalomba hozott terményeknek és termékeknek minő tulajdonságaik legyenek. Milyen legyen a forgalomba hozott tej, vaj, túró, tejföl, liszt stb. Mit szabad és mit nem szabad ezekkel tenni. S végre minő alapon bírálja el az ellenőrzéssel megbízott hatóság ezeket a cikkeket. Így azután mindig alkalmazkodhatik a fennálló törvényes intézkedésekhez és egyáltalán tudja magát mihez tartani. Nem történhetik meg, hogy akaratán kívül vagy jóhiszeműleg is, hibázik és ellentétbe jut a törvényvel és az érvényben levő fennálló szabályrendeletekkel.

Akár lesz, akár nem lesz élelmiszertörvény, feltétlenül nagy szükség van az élelmiszerkönyvre. Fontos volna mielőbb annak megalkotásához az előkészítő munkálatokat megindítani, ami már annál is inkább kívánatos, miután az 1895. évi 46. t.-cz. revíziójához is megindultak az előkészítő munkálatok. Az említett törvény is jóval többet érne, ha az a revízió alkalmával élelmiszerkönyvvel kiegészítve juthatna végre.

Az élelmiszerkönyv az egyes élelmiszereket rendszerint az atábbi módon és beosztással tárgyalja: pl. tejföl. Előszóris azt magyarázza, hogy mi a tejföl és hogyan készül az, minő minőségű tejfölöket készítenek és mekkora szokott lenni azok zsirtartalma. A vizsgálatra szánt tejfölmintát miképpen kell venni és mennyi szükséges ahhoz.

Megmondja, hogy értékének megállapításához rendszerint elegendő a zsirtartalom meghatározása és az organoleptikus vizsgálat. Néha meg kell határozni a többi alkotórészeket is, esetleg a savfokot, esetleg jelenlévő idegen alkotórészeket, konzerváló anyagokat. Néha bakteriológiai vizsgálata is kívánatos. Majd felsorolja a tejföl vizsgálatánál használható módszereket s végezetül azokat a normákat, amelyek szerint meg kell ítélni a tejfölt. Nevezetesen: az organoleptikus vizsgálat semmiféle rendelkezést fel ne tüntessen. Zsirtartalma 15%-nál kisebb ne legyen. Édes — tejszín — tejföl savfoka legfeljebb 9 legyen. Kémiailag ható konzerváló szerek használata kifogás alá esik.

Szükségtelennek tartom, hogy több példát közöljek. Minden egyes, az élelmiszerkönyvbe felvett cikk hasonló módon van tárgyalva. Előszőr szabatos definíciója van felemlítve. Ha

Az amerikai

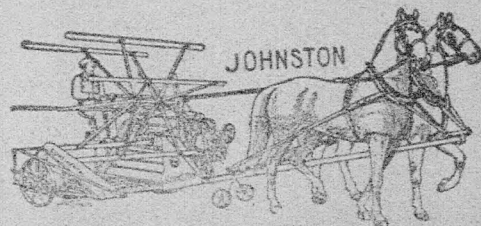
„Johnston” marokkrakó és kévekötőáratógépek

tökéletes munkájuknál, mint egyszerű és tartós szerkezetüknek fogva minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Ajánlattal készséggel szolgál!

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

többféle minőségben készül az, az egyes fajták tulajdonságait is ismerteti, nemkülönben ezek átlagos összetételét is. Majd azt említi, hogy vizsgálatra hogyan és mennyi mintát kell venni az illető czikkéből. Minő eljárásokkal vizsgálendő az meg, minő vizsgálatokat kell elvégezni, hogy kifogásolhassuk e czikket s végezetül minő alapon kell azt a vizsgálat adatai alapján megbírálni.

A fentebb felhozott példa elégséges a tanúság levonására és vele igazolhatjuk, mennyire szükséges és fontos az *élelmiszerkönyv* úgy az élelmiszergyárosok és élelmiszerkereskedők szempontjából, nemkülönben az összes hatóságok szempontjából is, amelyek az élelmiszerek közforgalmát ellenőrzik.

Az élelmiszergyárosok, termelők és kereskedők az élelmiszerkönyvből tudják meg azt, hogy minő tulajdonságokkal és kellékekkel birjanak a forgalomba hozott tej, tejföl, vaj, zsir, tarhonya, metéltek stb. Arra fognak tehát törekedni, hogy ezeket csak a megengedett, illetve meghatározott minőségben hozzák forgalomba s csak ilyeneket fognak készíteni.

Nehogy a kereskedő vagy közvetítő más által elkövetett hibáért felelősségre vonassék, bevásárlásainál arra fog törekedni, hogy csak olyan vajat, paprikát, turót, tejfölt stb. vegyen át, melyek az élelmiszerkönyvben előírt tulajdonságokkal birnak, sőt e tekintetben e czikkek termelőitől szavatosságot is követel. A szállított árut gyanu esetén felül is vizsgálhatja, miáltal eleve biztosítja magát a büntetés ellen, mert a meg nem felelő árut visszaadja a szállítónak s azt forgalomba nem hozza.

A hatóság munkáját is nagyon megkönnyítene az élelmiszerkönyv, miután az *egész ország területén egységes alapelvek szerint történnek az élelmiszerek megítélése* s ami megengedett, az ország egész területén volna megengedve, viszont ami tilos, az egész ország területén volna eltiltva.

Ha az élelmiszerellenőrzés terén követjük a modern államokat, természetesen nem szabad fél munkát végezni és a haladás felé csak az első lépést megtennünk. Meg kell tenni a többi lépéseket is. A helyes és célravezető élelmiszerellenőrzéshez, az élelmiszerkönyvön kívül, szükségünk van *önálló élelmiszervizsgáló intézetekre* is, amelyek kizárólag és csak az élelmiszerek vizsgálatával foglalkoznak.

Ahhoz értők számtalan értekezésben ismételt és részletesen kifejtették már azt, hogy az *élelmiszerek vizsgálatát mint mellékfoglalkozást eredményesen végezni nem lehet.*

Az *élelmiszerek vizsgálatánál még sokkal fontosabb azok bírálata.* Akárminő élelmiszer vizsgálata végre nem olyan nagyon nehéz, nagyon nehéz azonban igen sokszor az élelmiszer megítélése, illetve bírálata a vizsgálati adatok alapján. Ehhez megfelelő előképzés és gyakorlat az előfeltétel, de azokon kívül is *állandó és folytonos gyakorlatot kíván.* Ez utóbbi csak úgy biztosítható, ha az illető, aki az *élelmiszervizsgálatra kiképezte magát, állandóan és folytonosan foglalkozik az alkalmazott kémiának eme terjedelmes és óriási mértékben kiterjedt ágával.*

Az élelmiszerek vizsgálatánál, illetve azok ellenőrzésénél kiválóan eredményesnek bizonyult, amint az északamerikai Egyesült-Államok-

ban szerzett tapasztalatok bizonyítják, az *egységes irányítás*, amidőn egy központi intézet irányítja az ország egész területén az összes élelmiszervizsgáló intézetek tevékenységét céltudatosan, tervszerűen. Folytonosan alkalmazkodva a rövid időközökben változó viszonyokhoz és körülményekhez. Minálunk az élelmiszertörvényt helyettesítő 1895. évi XLVI. t.-cz., a fentebb vázoltak szem előtt tartásával végrehajtva, igen eredményesen megfelelhene mindama várakozásoknak, melyeket az élelmiszertörvénynyel szemben támasztunk. Egyidejűleg elkészítenék egy valóságos élelmiszertörvényhez az ut s kellő előkészület után az egész kérdés kellőképpen megérik s ekkor minden zökkenés nélkül az élelmiszertörvényt is meg lehetne alkotni. *Windisch Richárd dr.*

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

Csonthulladék mint baromfi-takarmány.

A baromfitenyésztők előtt nem ismeretlen azon körülmény, hogy az állati csontok nélkülözhetetlen mellékanyagát képezik a baromfinak, csak hogy evvel éppen úgy vagyunk, mint bármely más eleséggel, azaz önkéntelenül felmerül itt azon kérdés, hogy mikor és milyen alakban adagoltassanak azok? Mielőtt ezen kérdésre válaszolhatnánk, mindenekelőtt tisztába kell jönnünk azzal, hogy milyen és mennyi táplálóanyagokat igényelnek a baromfiak. A baromfi éppen úgy, mint minden más élő lény, szerves és szervetlen anyagokat igényel, a szerves táplálóanyagok ismét két csoportra oszthatók, u. m.: nitrogéntartalmu (légeny) táplálóanyagokra és nitrogénmentes (légenymentes) táplálóanyagokra. A nitrogéntartalmu anyagok, vagyis a fehérjefélék a szervezetben igen fontos szerepet játszanak, amennyiben alig néhány szövet kivételével az egész állati test legnagyobb részét fehérjéből van felépítve s ezért nevezik a fehérjeféléket szövetképzőeknek is. A szerves anyagok második csoportját a nitrogénmentes (légenymentes) táplálóanyagok képezik, amelyek ismét zsirokra és szénhidrátokra oszthatnak. A táplálóanyagok második főcsoportját a szervetlen, vagyis ásványi anyagok képezik. Ezen utóbbi táplálóanyagok főleg a baromfiakra nézve igen fontosak, különösen azért, mivel a tojáshéj nagymennyiségű szervetlen (ásványi) anyagokat tartalmaz, főleg foszforsavas meszet. Ezt meg csak azáltal vagyunk képesek pótolni, ha a baromfiak rendes takarmányozásuk mellett olyan mellék eleségben is részesülnek, amelyek szintén sok foszforsavas meszet tartalmaznak. Marmost a fentiekből önként következik, hogy tojók, amelyek a szabványos tojáshozamnál többet termelnek, azok részére több foszforsavas mészt kellene, mint azok részére, amelyek a rendesnél is kevesebbet tojnak, mivel a tojáshéj fő vegyi összetétele a foszforsavas mész. Viszont azt minden tenyésztő igen jól tudja, hogy a tyukok az évnek csak bizonyos szakában tojnak, így tehát ezen időben ismét nagyobb szükségét fogják azok érezni a

foszforsavas mésznek, mint abban a hónapban, amidőn a tojásrakás szünetel.

A csonthulladék csakis finoman darált, illetve liszt alakjában adagolható a baromfiival, amiért is a csonthulladék elnevezés alatt mindenkor csontliszt értendő. A csontliszt etetésénél a mérsékelt és okszerű adagolást kell szem előtt tartanunk, illetve inkább kevesebbet etessünk belőle, mint többet, mivel ha azt mindenkor és minden időben etetjük tyukjainkkal, akkor éppen az ellenkezőjét fogjuk vele elérni. A csontlisztnek mérséklet nélküli etetése által az állatok szervezeteibe a szükségesnél jóval több foszforsavas mészt fog jutni, ezáltal azok veséi, amelyeknek hivatásuk a testbe jutott felesleges anyagokat kiválasztani, a szolgálatot lassanként fel fogják mondani, vagy azt legalább is korlátozni fogják, ami által az üterek (arteriák) és porcok el fognak ismét meszesedni és az állatok rövid időn belül érlelmeszesedésben stb. elhullanak.

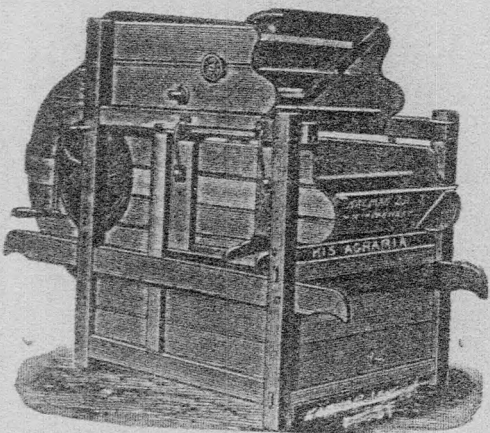
A csontliszt adagolása függ még attól is, hogy milyen eleséggel látjuk el szárnyasainkat, mivel azon esetben, ha szemeseléséget nyújtunk nekik, akkor sokkal kevesebbet kell abból etetnünk, mint a más takarmányneműek mellett, mert a szemeseléség már magában véve is csaknem elegendő mennyiségű foszforsavas meszet tartalmaz. A csontlisztnek mikénti nyújtására vonatkozólag megjegyezzük, hogy azt sohase adagoljuk a lágy eleséggel keverten, hanem mindig külön edényekben. Végül még azt is felemlítjük, hogy olyan csontokból készített lisztet, amelyek már a czukorgyártásnál fel lettek használva, ne adagoljunk.

A csontliszt darált állapotban is beszerezhető, mint baromfieléség, azonban minden tenyésztő helyesebben cselekszik, ha csontdarálót szerez be, mivel ezáltal tisztá, minden más anyagtól ment csontlisztet képes a lehető legolcsóbb áron beszerezni; hiszen nincsen háztartás, legyen az akármilyen szerény igényű is, ahol ne lenne elegendő mennyiségű csonthulladék. *Bászel Elek.*

Hogyan terjedt a házinyul-tenyésztés Németországban?

Utóbbi időben sok szó esett Hochstetter Vilmos tübingiai egyetemi kertész művéről. Hochstetter volt ugyanis az, ki oly időben, midőn Németország lakosságának az okszerű házinyul-tenyésztésről sejtelve sem volt, egy nyultenyésztési könyvvel lepte meg a germán világot, mely mű meleg fogadtatásban részesült. Nevezett szerző könyvében a többi közt elmondja, hogy miképp lett ő házinyultenyésztő. Hochstetter már 11 éves korában tartott közönséges házinyulakat s ezekből a családja jócskán fogyasztott is, s miután a házinyul husának izletes voltáról ő, nemkülönben környezete meggyőződött, gyermekésszszel belátta, hogy a házinyul elsőrangú húst szolgáltató állat.

Később a szerző rájött, hogy ami házinyul-állomány Németországban található, az inkább kárt okoz, amennyiben az istállók falazatát nagy mérvben megrongálják az abban elégedő állatkák, miért is nagyon természetesnek tartotta azt, hogy sok helyen a házinyultartást beszüntették.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitérő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rostak“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMAR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselőt

Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
■ ■ ■ BUDAPEST, V., Váci-körút 32. ■ ■ ■

Idővel nevezett Elzászba került, hol a nyulragou-on és fricascén delectálhatta magát, s midőn látta, hogy Párisban a nyulhus mily előkelő szerepet visz az étrendben, ezen állat teljes értékével tisztában volt.

Közeledett az 1870/71. évi háboru, a német katonák a kosztal sehogysem voltak megelégedve, de már francia földön a lapinhusból készült ételek teljesen kiengesztelték őket, s midőn a német katonák hazájukba visszatértek, otthon a házi nyul husáról mesés dolgokat regéltek s így szorosan véve a háborúnak köszönhető, hogy Németországban a lapint mint hasznos állatot megbecsülni kezdtek.

Egy másik német író elmondja, hogy ő a hetvenes években egy kosorru nyulpárt szerzett be s ezek láttára városának lakosságát nyuláz fogta el, amit a katonaság ama elbeszélése fokozott, hogy francia földön mily óriási nemzeti vagyont képvisel a nyulállomány. Hallatlan árakat fizettek a németek a francia kosorru nyulakért s mindenki azt hitte; hogy a házi nyulak révén meggazdagodhat, de egy szép napon a német sógorok valamire rájöttek. A francia nyulakat behozták ugyan, de az okszerű nyulartás titkát — azt nem sajátították el, miért is a drága tenyésztés német kézen elpusztult, csak úgy mint hazánkban, hol tudvalevőleg az importált tenyésztés nagy része szintén megsemmisült.

Erre kiadták a jelszót: „A nyultenyésztés nem egyéb svindlinél”.

Ez hatott — csak úgy mint nálunk — és a legtöbb ember a nyultenyésztéssel felhagyott.

Dictum-factum, a szalmaláng kialudt s Németország területén a házi nyultenyésztés diszkreditált foglalkozássá vált, a nyolczvanas években azonban újból kezdtek beszélni a házi nyulakról, sőt egy kis szerény lapoeska „Neue Blätter für Kanninchenzucht” is megjelent, miből látható volt, hogy a hamu alatt a parázs még megvolt, de ezt lángra lobbantani mégis csak nehéz feladatnak mutatkozott.

1895. évben megjelent a „Kanninchenzüchter” s ettől kezdve az érdeklődés nőttön nőtt, úgy hogy ma Németországban az okszerű házi nyultenyésztők száma a 30.000-et megközelíti.

Ha mi ezen közleménynek helyet szorítottunk, ez azért történt, mert a mi viszonyainkat a német állapotokkal kívántuk összehasonlítani.

Nálunk is régi idők óta ismerik már a házi nyulat, sok, igen sok helyen meg is türik őket, bár tudjuk azt, hogy ezen állatok okszerűtlen tartás mellett kárt okoznak.

Hazánkban is volt felbuzdulás, a szalmaláng az égis felesapott, de mi előre megjósoltuk, hogy ez csak rövid 2—3 évig fog tartani, de valamelyes parázs csak visszamarad s ezt éleszgetni a mi kötelességünké vált, mert a házi nyultenyésztésnek a szőnyegről lekerülni többé nem szabad.

Kövessük a francziák példáját. Vajda V.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Horvát plombozásu heremagarankamentessége.

Értésemre esett, hogy a „Köztelek” 28. számában a 262. „Szavatosság a horvát plombo-

zásu heremag arankamentességéért” című kérdésre adott válaszom befejező mondata, „hogy a horvátországi ólomzárolás nem megbízható”: félreértésekre adott alkalmat, amennyiben oly értelmet tulajdonítottak neki, amely tölem távol áll. Ezen mondattal nem volt száudékom a horvátországi vetőmagvizsgáló állomás tisztviselőinek a plombozásoknál kifejtett pontosságát, lelkiismeretességét és megbízhatóságát kétségbe vonni, hanem a „megbízhatatlan” kifejezés tisztán csak az áruru vonatkozik, tekintetbe véve a nálunk divó sokkal szigorubb mintavételi eljárását, amelynél fogva nálunk sokkal nagyobb munkaerő feláldozása mellett minden zsákból nagyobb mintát veszünk és vizsgálunk meg, mint Horvátországban, ahol ezt a vizsgálatot, tekintve azt a körülményt, hogy a horvát ólomzárnak magában Horvátországban igen erős versenyt kell kiállania olyan külföldi állomások ólomzárjával, amelyek még kevesebb minta megvizsgálásával beérik, kisebb átlagmintán végzik.

Baán Lajos.

Takarmányfélék gazdasági és becsértéke.

335. kérdés. Egy nagyobb bér gazdaság átvétele, illetve átadásánál vita tárgyát képezi a gazdasági érték s a becsérték közti különbség. Egyik fél azt állítja, hogy ő a takarmány- és szalmakészletét gazdasági értékben akarja átadni, mert az mindig több, mint a becsérték. Nézetem szerint az ellenkezője áll, mert úgy tudom, hogy a becsérték alatt mindig a piaci árat értjük, ami pedig lényegesen magasabb a gazdasági értéknél, mert gazdasági érték alatt értem az illető takarmány- és szalmaművek trágyaértékesítését szempontjából megállapítható értékét, mert mikor a bérlő a takarmány- és szalmaműveket tartozik a bérlő utódnak átadni, annak értéke ez alapon, vagyis gazdasági értékben állapítható meg. Kérem erre vonatkozólag a szakkörök szives válaszát, vagyis azt, hogy mi a gazdasági érték és becsérték közti különbség?

Zalai.

Felelet a 335. sz. kérdésre. Teljesen igaza van kérdésttevőnek, hogy bérlétek átadásánál a takarmány- és szalmafélék értéke azok gazdasági értéke szerint állapítható meg, hogy továbbá azok becsértéke alatt a piaci ár értendő, amely rendszerint magasabb, mint a gazdasági érték. Utóbbi pedig azért veendő alapul az átadásnál, mert a bérlőnek többnyire nem szabad sem szénát, sem szalmát eladni vagy a birtokról elszállítani, hanem tartozik ezen terményeket a talajerő fenntartása végett a birtokon felhasználni, de az ezen az uton való értékesítésnél rendszerint nem ér el oly árt, aminőt, eladás esetén elérhetne.

Hensch Árpád.

Kártérítés fel nem használt takarmányért. 336. kérdés. Sziveskedjék velem közölni, hogy azon esetben, ha a bérlési szerződésben az van kikötve, hogy a bérlő a bérlé területén termelt takarmányt ott tartozik felhasználni s ha e kötelezettségét nem teljesíti, van-e kártérítési igénye a bérbeadónak? Amennyiben pedig a kártérítési igénye megvan, ez esetben egy hold luczerna után, egy öl vagy egy métermázsza széna után egy hold tengeriföldön termelt csutka fel

nem használása után, egy hold tavaszi, vagy őszi szalma fel nem használása után mennyi kár esik?

R. M.

Felelet a 336. sz. kérdésre. A kérdés nem eléggé világos, mert alkalmasint azt is köti ki a szerződés, hogy takarmányt és szalmát a bérlőnek nem szabad eladni vagy a birtokról elszállítani; a felhasználás módja pedig a bérlőtől függ. Azonkívül nem tudom, hogy tengericsutka alatt mi értendő, mert ez alatt a csöves-tengeri orsójtát értik, ami nagyon alárendelt takarmány s többnyire tüzelésre használtatik. Ha tehát a bérlő a bérbirtokról takarmányt vagy szalmát elszállított, akkor kártérítéssel tartozik, aminek értéke helyesen szerkesztett haszonbéri szerződésekben ki is tétetik és tájékozással szolgálhat, hogy minden elszállított métermázsza szénaféle után tartozik a bérlő 8—10 korona, tavaszi szalma után 4—5 korona, őszi szalma után 2—3 korona pénzbírságot fizetni. Holdanként nem tanácsos a bírságot kikötni, mert egy kat. holdon teremhet 10—30 q széna, 8—16 q tavaszi szalma, vagy 10—25 q őszi szalma s így a bírság nagyon különbözően alakulhat.

Hensch Árpád.

Hol szerezhető jó jármosbivalyok? 237. kérdés. Hol lehetne jó jármosbivalyt venni és mikor van a legközelebbi vásár? Bánffyhunyadon mikor lesz a legközelebbi orsz. vásár?

K. M.

Felelet a 237. sz. kérdésre. Bánffyhunyadon a legközelebbi országos vásár pünkösöd előtti hétfőn, azaz május hó 29-én lesz. Az évi vásárok a következő napokon tartanak: január hó 24. husvét előtti hétfő, pünkösöd előtti hétfő, július hó 25. szeptember hó 20. és november hó 24. Bánffyhunyadon ezen vásárokon igen jó, szép és nagy bivalyökröket, jármosbivalyteheneket és bivalybikákat is lehet venni. A felhajtás rendszeren nagy szokott lenni.

bl.

A tojáseltartás legeszerubb módja. 238. kérdés. Mily módon lehet tyuktojást legjobban eltartani téle, mészben-e vagy van-e annál jobb mód is?

G. M.

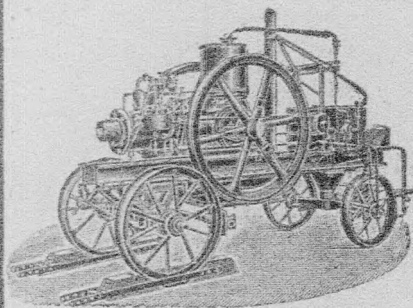
Felelet a 238. sz. kérdésre. A legismertebb tojáseltartási mód és amely magánházakban a legajánlatosabb is, a vízűveggel való eltartás. Egy liter vízűveget 20 liter forralt vízzel összekeverünk és ezzel az oldattal a cserép-vagy faedényekben elhelyezett tojásokat akként öntjük le, hogy az oldattal teljesen be legyenek fedve. Ebben a tojások hat hónapig eltarthatók és éppen úgy használhatók fel, mint a frissek, mert izük csak igen kevésbé változik. Ha az ekként eltartott tojásokat egészben meg akarjuk főzni, akkor a héjat előbb tüvel a legbuborék helyén át kell szurni, mert a vízűveg betömi a porusokat és a tojás főzés közben megreped.

bl.

Halastó létesítése. 239. kérdés. Gazdaságomban szeretnék egy halastavat halnevelésre létesíteni, rétemen egy kis patak folyik át, amelynek medrét kibővitve óhajtanám e cölra felhasználni, ezen patakocsakban a víz nagyobb esőzésekor nagyon megnő és zavaros, lehet-e ezen vízet a haltenyésztésre használni, mi az eljárás és hol szerezhető be a tenyésztésanyag, milyen faj hal tenyészíthető legjobban és legjobban sikerrel, melyik a legjövendelmzőbb faj.

M. A.

Felelet a 239. sz. kérdésre. Legjobban teszi, ha a földmívelésügyi miniszterhez fordul 1 K. bélyeggel ellátott kérvényben, halászati szakértő

Uradalmaknak a „Rekord” nyersolajcséplőkészlet a legmegfelelőbb!

Máv. gépgyári golyós csapágyas cséplőgépekkel!

Üzeme legolcsóbb! Gépésztartás felesleges! Tűzveszély kizárva!

Régi cséplőkészleteket cserébe veszünk.

Motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ. Budapest, V., Váci-ut 80.

kiküldése iránt. Ez a helyi viszonyok számbavételével önmagára nézve teljesen díjtalanul ad minden irányban felvilágosítást s ha kell, részletes tervet és költségvetést is készít. L.

Seprőcziroktermesztés. 240. kérdés. Igen jó karban levő cziroknak előkészített földemet részben a fakadó víz, részben a sok esővíz elöntötte, úgy hogy csak e hó 25-ike körül vethetném. A czirok vetési ideje április hó volna. Tisztelettel kérdelem, vethetnek-e seprőnek való florentini czirokmagot május 25-ike körül s számíthatok-e teljes termésre? W. I.

Felelet a 240. sz. kérdésre. Seprőczirokat május 25-ike körül vetni már nagy rizikóval járó dolog, mert hosszú tenyészidejére való tekintettel a buga normális beérése igen kétséges s teljesen az őszi időjárás kedvező vagy kedvezőtlenebb voltától függ, amit előre tudni nem lehet.

Báránok gyomorférgessége. 241. kérdés. Bér gazdaságunkban az éves báránok gyomorférgesek, helyes eljárási, illetve gyógyítási mód-e 4%-os kreolin-oldat a 1/2 deczi, továbbá 1%-os kékköldat? Megjegyzem, birkáinkat igen jól tápláljuk. W. K.

Felelet a 241. sz. kérdésre. Gyomorférgességben beteg juhoknak szokás többi között kreolint, illetve rézgalicot (kékkövet) is adni, ennél fogya a kreolin-, illetve kékköldat alkalmazása eredménynyel járhat. A kreolint azonban tanácsos a jelzett mennyiségben csupán egyszázalékos oldatban adagolni 4-6 napon át. Kényelmesebb és megbízhatóbb egyébként az arekadió porából és arzénossavból készített keveréknek alkalmazása, mert azt a juhok korpával való összekeverés esetén maguktól megesszik. Az utóbbi szerek napi adagját az állatorvos állapítja meg a juhok fejlettsége és tápláltsági állapota szerint. A tulajdonképpeni orvosláson kívül védeni szükséges a juhokat újabb befertőzések ellen és ehhez képest nem jó boesátani őket továbbra is a veszedelmesnek bizonyult legelőre; a betegeket az egészségesektől tanácsos elkülöníteni és kifogástalan ivóvizről gondoskodni. M. J. dr.

Tüdővész sertéseknél. 242. kérdés. Tüdővész előfordul-e a sertésnél s okoz-e azoknál is oly pusztítást, mint a szarvasmarhánál? Tény-e, hogy a tüdővész falkában sokkal több áldozatot kíván a sertésvész, mint a nem tüdővészben? S. G.

Felelet a 242. sz. kérdésre. A gümőkóros tüdővész sertésekben is előfordul, az eddigi tapasztalatok szerint azonban majdnem kizárólag csak olyan falkákban, melyeket tejsavóval etettek. Az ilyen sovány tej ugyanis sokszor tőgygümőkóros teheneiktől származó tejjel is van keverve s emiatt a tuberkulózis baczillusait tartalmazza, melyek azután a sertéseket megbetegítik. Ez okból ajánlatos a feldolgozó telepekről visszaküldött tejet a feletetés előtt legalább 85°C-ra egy negyedóraig felmelegíteni.

Nem állnak ugyan rendelkezésünkre konkrét adataink arról, hogy gümőkórral fertőzött falkákban a sertésvész minő arányok között okoz elhullásokat, az általános kórtani tapasztalatok után azonban nagyon valószínű, hogy a gümőkór miatt már többé-kevésbé meggyöngült állatokat a sertésvész könnyebben betegíti és öli

meg, mint az olyanokat, melyek azelőtt még a természetes ellenállóképeség fölött rendelkeztek. —y—

Szaj- és körömfájás mesterséges beajtása. 243. kérdés. A ragadós szaj- és körömfájásnak a szájban eszközölt karcolásba történt infekciós beajtásánál, tehát vérojtás által, nem-e nyerünk némileg immunizált, esetleg könnyebb lefolyású betegséget, mint a bélesatornafertőzéssel? P. B.

Felelet a 243. sz. kérdésre. A szaj- és körömfájás mesterséges beajtása a tüvel megkarcolt szájnyálkahártyába épp úgy czélszerű eljárás, mint a nyálnak bekenése a durva vászonnal megdörzsölt nyálkahártyába vagy pedig nyállal átitatott vászondarabnak rágatása az állattal. Mindezen eljárások után a betegség rendszerint enyhébben folyik le, mint a természetes fertőzés után. Megjegyezzük egyébiránt, hogy a betegség mesterséges átojtása csak a II. fokú hatóság engedélyével, illetve rendelkezésével és csakis állatorvos által történhetik. —y—

A védőojszokról. 244. kérdés. Most ellett malacokat mikor ojtathatom sertésorbáncz ellen? Állományom, mely a múlt év folyamán sertésvész ellen vérsavóval beajtott, daczára, hogy községünkben és környékünkön a sertésvész dühöngött, egészséges maradt jelenleg is az, tanácsos a beajtást már most, mielőtt a vész fellépett volna, végezni? Vérsavó hol s hogyan tartható el, hogy hatásából ne veszítsen s mily időre terjed annak használhatósága? H. K.

Felelet a 244. sz. kérdésre. Malacokat csak az elválasztás után ajánlatos orbáncz ellen beajtatni, mert a szopós korban végzett védőojsz nem szokta az állatokat immunizálni s ezérl czéltalan. A sertésvész ellen a szérumos védőojsz csak akkor ajánlatos, ha a betegség a falkában már mutatkozni kezd, mert csakis ilyen esetben remélhető, hogy a beajtott állatok hosszú ideig, lehetőleg az egész életen keresztül védve lesznek a természetes fertőzés ellen. Az ojtó szérum hűvös és sötét helyen több hónapig megtartja a védő hatását. —y—

Ojtóanyagárúsítók felelőssége. 245. kérdés. A közelmúltban szerzőgő üszök ellen ojtattam 30 darab borjut, ezen ojtóanyagot a Jenner-Pasteur intézettől rendeltem és az ojtást a m. kir. /járás állatorvos végezte. Két nap alatt a beajtott borjuktól 3 drb az ojtás helyén és mint az állatorvos megállapította, az ojtásból kifolyólag megdögült. Mivel vidékünkön több ily és nagyobb-mérvű esetek fordultak elő, hol több mint 50%-a a beajtott állatoknak elhullott, kérdelem, hogy az ojtóanyagot szállító intézet nem vonható-e felelősségre és a kártérítési pert esetleg megnyerhetem-e? Sch. J.

Felelet a 245. sz. kérdésre. Nekünk is van tudomásunk arról, hogy egy újfajta ojtóanyaggal beajtott szarvasmarhák közül több helyen aránylag tetemes százalék hullott el az ojtás után olyan körülmények között, melyek arra utalnak, hogy az ojtóanyag okozta a halálos megbetegedéseket. Egy ízben kísérletileg megállapíthattuk, hogy az ojtóanyag, amár tengeri malacot nem betegített meg, egy tinót szerzőgő üszökben megölt, ami arra utal, hogy tengeri malacokon való kipróbálás nem nyújt biztosítékot aziránt, hogy a laboratóriumi kísérletben

jónak talált ojtóanyag a szarvasmarhára is veszélytelen s hogy ez okból az ilyen ojtóanyagot a forgalombahozatal előtt szarvasmarhán is ki kellene próbálni.

Arról, hogy az illető termelővállalat vonható-e felelősségre, nem mondhatunk véleményt, mert nem tudjuk, hogy a bíróság ilyen esetben minő álláspontra helyezkednék. Netaláni per esetén mindenesetre fontos volna annak a megállapítása, hogy az illető vállalatnak megvolt-e az engedélye arra, hogy azt a bizonyos ojtóanyagot forgalomba hozhassa, mert a földmivelésügyi miniszternek rendelete az ojtóanyagok forgalombahozatalát miniszteri engedélyhez köti, nem engedélyezett ojtóanyag alkalmazása után bekövetkezett elhullások tehát már ez okból súlyosabb beszámítás alá esnek a kártérítés szempontjából.

Az eddigi tapasztalatok egyébként arra utalnak, hogy az eredeti, francia vagy lyoni, módszer szerint készült ojtóanyagok alkalmazása után legkevesebb baleset fordult elő s minthogy ez a módszer kielégítő módon védi a beajtott állatokat, azért ma is ez a módszer látszik legalkalmasabbnak a gyakorlat céljaira. —y—

Borjak hasmenése. 246. kérdés. Borjaim 4-6 hetes korig rendszeren fejlődnek és egészségesek. Az anyatejen kívül kukoriczadara és zabó abrakként, nemkülönben réti szénát kapnak. Ezen kornál hasmenésbe esnek, mit pörkölt rozsliszttel és ópiummal állítom el, de ismét visszakapják, sőt ezen évben 2 elpusztult. Kérném ennek okát és ez ellen való védekezést közölni velem, mert itteni állatorvosunk más tanácsot nem tud adni. M. B.

Felelet a 246. sz. kérdésre. A közölt adatokból a borjuk hasmenésének oka nem állapítható meg biztossággal. A hevenyes bélhurutnak, melynek hasmenés a kísérő tünete, több körülmény lehet okozója, így pl. étrendi hiba, meghűlés és fertőzés. Minthogy jelen esetben a bélhurut okát nem tudjuk megállapítani, a czélszerű védekezést sem írhatjuk elő. Mindenesetre előnyös lenne a borjuállás fertőtlenítése, a beteg borjuk elkülönítése és az állatoknak kedvező higiénás viszonyok között való tartása. A borjuk takarmányozására az a megjegyzésünk, hogy a nagy fehérjeszükségletű fiatal állatoknak a tengeridara nem való. W-n dr.

Olajpogácsaetetés szoptató koczakkal. 247. kérdés. Fias koczának, melyek buzakorpa-dara keverésű takarmányt kapnak, czélszerű-e olajpogácsát is adagolni és mennyit 1000 kg. élő-súlyra? H. F.

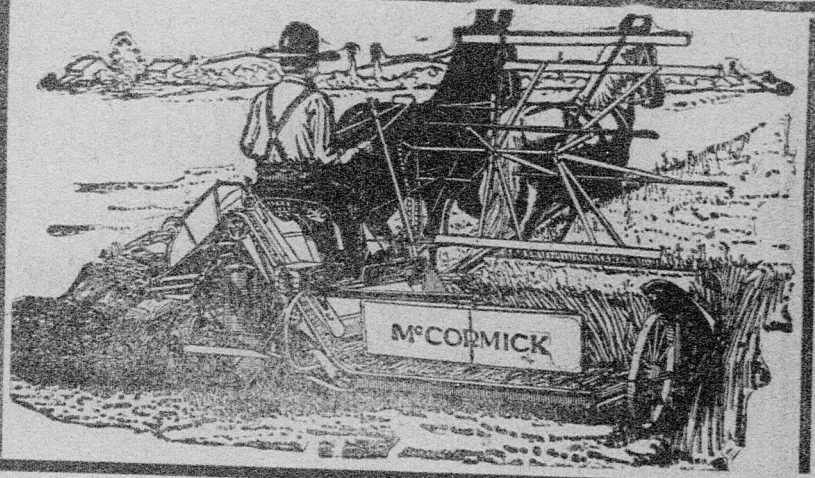
Felelet a 247. sz. kérdésre. Romlatlan olajpogácsát minden sertéssel, tehát a hasas és szoptató koczával is etethetünk, s a naponta haszonnal etethető mennyiség 1000 kg. élő-súly után 4-5 kg.-ra tehető, bár a sertés kétszer is annyit képes veszély nélkül fogyasztani. Miután a kocza teje majdnem kétszer annyi fehérjét tartalmaz, mint a tehéntej, s miután az olajpogácsa főbeesét fehérjegyűdsége képezi, határozottan előnyös a szoptató koczának olajpogácsát adni, de csak ha a pogácsa keményítő-értéke alig drágább, mint az árpaé, tengeri é korpáé, mert ezekkel szintén elegendő fehérjéhez juttathatjuk a szoptató koczát, pl. 1000 kg. élő-súly után s naponta így: 20 kg. árpa és 5 kg.

Eredeti amerikai fűkaszálo-,
marokkrakó- és kévekötő-
aratógépek

legjobbak a világon

jutányo-an kaphatók a

Mc Cormick Harvesting Machine Company-nál
Budapest, V. ker., Váci-ut 98. sz.

ko
ola
ter
ad
he
ke
su
14
ak
vag
gon
a
10
az
més
0 kg
ete

A
meg
mér
meg
süle
Svéd
tésé
teje
egyé
az o
bőve
rövid
a te
közö

A
czélj
ségi
tejed
gazd
jövéc
feltét
tenyé
lehet
kivál
a tul
a teh
A teh
szép
takar
nagy
helye
vagy
ország
jövéc
tek a
tozó
mi a
radva
kifejt
sebb
megál
kiváló
sokatr
kat is
nőzni
gazdál

korpa vagy 15 kg. tengeri és 10 kg. korpa; olajpogácsával pedig így: 10 kg. árpa, 9 kg. tengeri és 3 kg. napraforgópogácsa. E három adagolás táptartalma 2.1, 2.1 és 2.3 kg. emészthető tiszta fehérje és 15.9, 16.5 és 15.8 kg. keményítőérték. A szoptató kocza 1000 kg. élőszulra vonatkoztatott tápszüksége a malacok száma szerint 2—2.4 kg. emészthető fehérje és 14—17.5 kg. keményítőérték. Legtöbb hasznát akkor veszszük az olajpogácsának, ha sok főtt vagy párolt burgonyát kap a kocza, mert a burgonyában elenyészőleg kevés a fehérje, de sok a keményítőérték. Így pl. 30 kg. burgonya, 10 kg. árpa s 4 kg. napraforgópogácsában 2 kg. az emészthető tiszta fehérje s 15.3 kg. a keményítőérték. Ha a koczanak sok a malacza, 6 kg. pogácsa volna 1000 kg. élőszulra s naponta etetendő. *Cselkó István.*

A tejellenőrző egyesületek jelentősége hazánkban.

A *Köztelek* legutóbbi számában már röviden megemlékeztünk arról, hogy az OMGE. kezdeményezésére április hó 24-én Székesfehérváron megalakult a Fejérmegyei Tejellenőrző Egyesület. Általánosan elismert dolog az, hogy Dánia, Svéd- és Németország állattenyésztésének fejlesztésében mily fontos és jelentős szerepe volt a tejellenőrző egyesületeknek. Ezért a tejellenőrző egyesületek külföldi szerepével, működésével és az ott elért sikerrel ez alkalommal nem fogunk bővebben foglalkozni, csakis arra mutatunk rá röviden, hogy mennyiben bírnak jelentőséggel a tejellenőrző egyesületek a hazai viszonyok között.

A tejellenőrző egyesületek tulajdonképpen ezéja az, hogy a tehének mennyiségi és minőségi tejelése hitelesen feljegyeztessek. A tehének tejelésének megállapítására minden okszerű gazdának okvetlenül szüksége van, mert egy jövedelmező és folyton fejlődő tehenészet alapfeltétele a helyes és okszerűen végrehajtott tenyész kiválasztás. A küllemi tulajdonságokat nem lehet és nem is szabad elhanyagolni a tenyész kiválasztás végrehajtásánál, másrészt azonban a túltengő formalizmust mellőzve, a legfőbb súlyt a tehetőségre, a termelőképességre kell helyezni. A tehének tartásának nem az a ezéja, hogy szép állatok haszon nélkül fogyasztják a drága takarmányt, hanem hogy sok tejet adjanak, minél nagyobb jövedelmet hozzanak. És ezt az egyedüli helyes kiindulási pontot mily sokan nem ismerik vagy nem akarják ismerni! Ezért hallani Magyarországon annyi panaszt a tehenészetek alacsony jövedelmezőségére, míg külföldön a tehenészetek a gazdaságok egyik legfőbb, legjobban kamatozó jövedelmi forrását képezik. Eppen mivel mi a tejgazdaság terén annyira el vagyunk maradva, már csak azért is üdvös hatást fognak kifejteni a tejellenőrző egyesületek, hogy szélesebb körben bevezetik a tehének tejelésének megállapítását és ezzel kapcsolatban a tenyész kiválasztást. A pontosan végrehajtott próbafejések sokatmondó számadatai még a rosszabb gazdákat is kérielhetetlen selejtezésre fogják ösztönözni, míg a jó tehéneket megbecsülik s a gazdákat azok utódainak felnevelésére fogják

utalni és még az olyan gazdaságban is, ahol eddig a legjobb esetben a fejőszemélyzet szubjektív bemozdása képezte a tenyész kiválasztás egyedüli alapját, lényeges haladás fog mutatkozni a tehenészetet jövedelmezővé, a tehenállomány jóvá tétele terén.

De nagy fontossággal bírnak a tejellenőrző egyesületek azokra a gazdaságokra nézve is, amelyek már magasabb fokú állomány, amelyekben eddig is rendszeres próbafejéseket végeztek. Az ilyen tehenészetekben tudtak ugyan helyes tenyész kiválasztást végezni, a próbafejésekkel és feljegyzésekkel járó — aránylag kevés — munka szép sikerrel járhatott is, de ezek az évek során át munkával gyűjtött adatok kifelé, a nyilvánosság terén holt tökélet képeztek. A számadatokat ugyanis mindenki el is hibezte, meg nem is és minél jobb volt a tehenészet, minél magasabbak a számok, annál kevesebben hitték el. És éppen itt rejlik a kérdés súlypontja: a tejellenőrző egyesületek által a magán adatok hitelesítést, szankciót nyernek. A tehenészetek tejelésének ellenőrzését egy feleketett egyén fogja végezni az egyesület erkölcsi felügyelete és az összes tagok kölcsönös ellenőrzése mellett, úgy hogy az általa megállapított adatok hiteles, mintegy hatóság adatoknak tekinthetők.

Az ellenőrző egyesületek elterjedése éppen ez okból igen jelentékeny fordulatot fog előidézni a hazai tejgazdaság terén. Az egyes tejgazdaságok majd kifelé is érvényesülni tudnak, köztük egy egészséges létért való küzdelem fog megindulni, amelyben csakis a jók, a kiválók maradhatnak felül s ezek azután javítólag hatnak a többire is. S a kiválóbbak és jobb prosperitását, győzelmét részben öntudatosan, részben öntudatlanul maga az egész gazdaság fogja keresztülvinni. Mert manapság, amikor a „Zucht auf Leistung“ elve ugyszólván általános jelszó lett és még a legkonzervatívabb gazdaságok is ezen irányzatot szolgálatába szegődnek, ugyan ki fog tenyészállatot egy olyan tehenészetből venni, amely bár a formalizmus világában számos első díjat is nyert, de az ellenőrző egyesület kimutatása szerint csak igen alacsony tejelési átlagot mutathat fel, az eladandó tenyészállatnak őseiről pedig a pedigre szegénységi bizonyítványt állít ki. Ellenben azokért a tenyészállatokért, amelyeknek családfájában az ellenőrző egyesület adatai jobbnáljobb fejősöket igazolnak, vetélkedni fognak a vevők, mert hisz kevés jobb, magasabb kamatot hozó befektetés van, mint a jó tenyészállatért adott ártóbblet. Mindenesetre fontos hivatása lesz a tejellenőrző egyesületnek az is, hogy a jó tenyészanyag értékesítését ily módon nagyon meg fogják könnyíteni s az eladási ár emelése által a jó tehenészeteket jövedelmezőbbekké fogják tenni. Hogy a rossz tenyészanyag kiszorul így a piacról, az nem baj, sőt csak előny, ha a rossz bika járomba kerül.

A tejelés ellenőrzése elsősorban mennyiségi leg történik, miután ugy az egyedenkénti, mint az átlagos tejhozam emelése a főczél, azonban a mennyiség emelésének lehetőleg nem szabad a minőség rovására menni. A tejhozam mennyiségének emelésére való általános törekvés és a nyugati, különösen hollandi tehének nagyobb

számában való importja, ha sok más szempontból nagyon üdvös irányzatok is, de a tej átlagos zsirtartalmára okvetlenül csökkentőleg fognak hatni. Hazai tejünk minősége — a nyugati higabb tejekhez viszonyítva — általában jónak mondható és arra kell törekednünk, hogy a jelenlegi minőséget, különösen a viszonylag elég magas zsirtartalmat a jövőben is megtartsuk. Hogy a sok tej jó is legyen, ezt ezélozzák a zsirvizsgálatok.

A Fejérmegyei Tejellenőrző Egyesület alapszabályai a tehenállomány 15%-ára kötelezőleg kimondják a zsirvizsgálat végzését; a kötelező vizsgálat azért van csak ily kisebb %-ra korlátozva, mert annak az összes tehenállományra való kiterjesztése sok időt, munkát és főleg sok költséget vonna maga után. Egvelőre a 15% meg is felel a kitűzött czélnak, mert elég, ha a legjobb állatok vétetnek zsirvizsgálat alá és pedig különösen azok, amelyek után a saját tenyészanyag pótlására vagy előadásra tenyész állatokat nevelnek fel. Természetesen azonban az önköltségi ár megtérítése mellett tetszés szerinti számú tehenre nézve végezethet ilyen zsirvizsgálatokat mindenki. A zsirvizsgálat végzése elsősorban az esetben bír jelentőséggel, ha a tejet vajjá dolgozzák fel vagy ha a tej értékesítése a zsirtartalom százaléka szerint történik.

A tejellenőrző egyesületek működése kiterjed a tehének takarmányozásának ellenőrzésére is és ebben a tekintetben is fontos hivatás vár reájuk.

Daczára annak, hogy a takarmányozástan a gazdálkodás egyik legegységibb tudománya, aránylag nem sok a takarmányozási szempontokból helyesen vezetett tehenészetek száma, vagy tul sokat etetnek, vagy pedig keveset. Már pedig mind a kettő nagy hiba. A tulbő takarmányozás — eltekintve hizlaló hatásától — nagy és ezáltal ananyag pazarlást jelent, fölösleges kiadást okoz és így a jövedelmet csökkenti. De éppen így csökkenti a jövedelmet a nem elegendő takarmányozás is, mert bár kisebb a kiadás, de aránytalanul kisebb a bevétel is az esetben, ha megfelelő takarmányozás útján nem képesítik a tehénket termelőképességük teljes kifejtésére. De a takarmány mennyiségén kívül fontos a minőség is: mit, milyen összeállításban és arányban, miként előkészítve, mikor, mily módon stb. juttatunk az állatoknak. Eppen ezért a helyes takarmányozási elvek terjesztése terén is igen fontos szerep és munkakör vár a tejellenőrző egyesületekre.

Ezek a röviden vázolt feladatok várnak megvalósítást a tejellenőrző egyesületektől. De hogy azok hivatásukat betölteni is tudják, nem szabad megelégednünk az egyesületek megalakításával, azokat életben, munkában is kell tartanunk és az eszmét, melyet ezek az egyesületek mint eszközök megvalósítani segítenek, állandóan felszínen kell tartani, átvinni a köztudatba és közóhajba. A tejellenőrző egyesületek munkatöbbletet nem okoznak, költséget meg igazán keveset, de ez a kevés is sokszorosan megtérül az egyesület működése által elért eredményben, több bevételben. S az egyesületek nemcsak az egyesek jövedelmét fogják emelni, hanem remélhetőleg az állattenyésztés és közvetve az egész mező

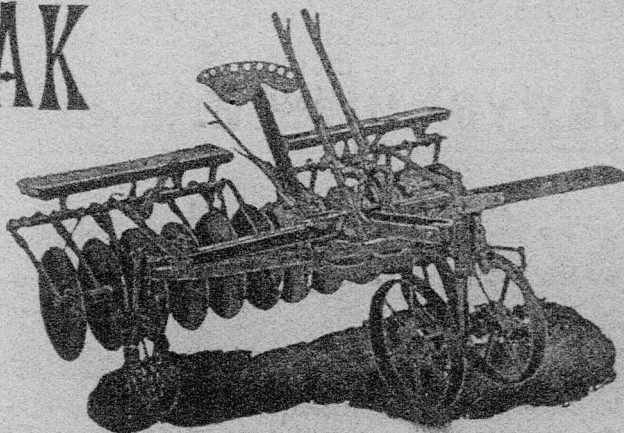
Mc CORMICK TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONAT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc Cormick Harvesting Maschine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

gazdaság terén is kedvező átalakulást fognak előidézni.

Ellenfelei, mint minden újításnak, lesznek bőven ezeknek az egyesületeknek is és pedig elsősorban azok, akiket ez az irányzat háttérbe fog szorítani. De ezeket az ellenfeleket a siker és eredmény bizonyára barátokká fogja majd változtatni. Legnagyobb ellensége, mint minden nemes törekvésnek, ennek is a közöny, de hiszszük, hogy *aki magától nem csatlakozik a haladás munkájához, azt a kényszerűség fogja felrázni közönyéből.*

Bizunk benne, hogy ez a külföldről hozott nemes csemete hazánkban is meg fog tudni erősödni, a talaj eleget ért már hozzá, a többtermelési irányzattal teli levegő meg bizonyára kedvezően fogja befolyásolni fejlődését.

K. T. S. dr.

A fejmegyei gazdák példáját bizonyára követni fogják a többiek is. Vegyük a vármegyei gazdasági egyesületek kezükbe a kezdeményezést, az OMGE. mindenben készséggel nyújt majd segédkeztet. Hogy a megalakuló tejjellenőrző egyesületeknek mintával szolgáljunk, alább közöljük a Fejmegyei Tejjellenőrző Egyesület alapszabálytervezetét:

A Fejmegyei Tejjellenőrző Egyesület alapszabály-tervezete.

1. §. Az egyesület címe.

Fejmegyei Tejjellenőrző Egyesület.

2. §. Az egyesület székhelye.

Székesfehérvár.

3. §. Az egyesület célja.

Rendes próbafejesek és zsirvizsgálatok útján hitelesen megállapítani az egyesületi tagok minden egyes tehenének termelőképességét, tekintettel a takarmányértékesítésre is.

4. §. Az egyesület tartama.

Az egyesület egyelőre három évre alakul meg, mely idő előtt a tagok ki nem léphetnek, kivéve a tehenészet feloszlata, vagy a tag elhalálása esetén.

5. §. Az egyesület szervezete.

Az egyesület szervezetét alkotják: 1. a tagok, 2. a közgyűlés, 3. az elnökség, 4. a választmány, 5. a számvizsgáló-bizottság, 6. az alkalmazottak.

6. §. Tagok, azok jogai és köteleességei.

Az egyesület tagja lehet minden fejmegyei szarvasmarhatenyésztéssel és tejgazdasággal foglalkozó uradalom vagy gazdaság tulajdonosa, ha ő, vagy meghatalmazottja írásban kötelezi magát jelen alapszabályok betartására.

Minden tagnak joga van az egyesület közgyűlésén megjelenni, ezek tanácskozásain résztvenni, indítványokat tenni és szavazni; minden tag egyesületi tisztségre választható.

A tagok szavazati jogukat személyesen vagy írásbelileg bejelentett meghatalmazottjuk útján gyakorolhatják. A tagok minden 10 drb tehén után egy szavazatra jogosultak.

A tagok évenként és tehenenként 4 korona díjat fizetnek az egyesület pénztárába előleges félévi részletekben.

Minden tag kötelezi magát, hogy bejelentett

teheneit havonként legalább egyszer ellenőrizteti. Az ellenőrzés kiterjed a bejelentett állomány minden egyes tehenére a tejelés és a takarmányozás tekintetében. A bejelentett tehenek 15%-ánál a zsirvizsgálat végzése is kötelező. Jogában áll minden tagnak 15%-on felüli zsirvizsgálatot követelni, de köteles az egyesületnek az abból származó költségeket minden év végén megtéríteni.

7. §. Közgyűlés.

Az egyesület igazgatásának élén a közgyűlés áll. A közgyűlést az elnök, az alelnök és az egyesületi tagok összessége alkotja.

A közgyűlések rendesek vagy rendkívüliek. Rendes közgyűlés minden évben legkésőbb márczius hó végéig tartandó. Rendkívüli közgyűlés akkor tartandó, ha azt a vezetőség vagy a tagok egynegyed része szükségesnek tartja.

Minden közgyűlést az elnök vagy annak helyettese hív egybe. A közgyűlésekre szóló meghívók mindenkor 15 nappal a kitűzött idő előtt ajánlott levélben vagy körözőív mellett kézbesítendők.

A közgyűlés határozatképes, ha azon az elnökön kívül legalább a tagok fele képviselve van. Ha a szükséges számú tag nem jön össze, akkor 15 napra egy új közgyűlés hívandó egybe, mely tekintet nélkül a képviselt tagok számára, határozatképes, de csakis az előző közgyűlésre kitézött tárgyak felett határozhat.

A közgyűlés határozatait általános szavazattöbbséggel hozza. Egyenlő szavazatok esetén az elnök szavazata dönt.

A közgyűlés tárgyai: a) az elnök, alelnök, a választmány és két számvizsgáló megválasztása; b) elnöki és választmányi jelentés az egyesület múltévi működéséről; c) a múltévi zárószámadások, a jövő évi költségvetés és a felmentvény megadása iránti határozat; d) tagsági ügyek; e) a választmányba egyes tagok által a közgyűlés elé terjesztendő indítványok, amelyek legalább 8 nappal a közgyűlés előtt az elnökhöz vagy helyetteséhez írásban beadandók; f) az alapszabályok módosítása; g) az egyesület feloszlata.

8. §. Elnök és alelnök.

Az elnököt és alelnököt a közgyűlés három évi időtartamra választja. Az elnök képviseli az egyesületet a hatóságok, az egyesületi tagok és a nagyközönség irányában; összehívja a köz- és választmányi üléseket, vezeti azok tanácskozásait, kimondja az ülések határozatait, hitelesíteti a jegyzőkönyveket, elintézi azon ügyeket, melyek nem a közgyűlés, hanem a választmány elé tartoznak és utalványozza a szükséges kiadásokat a költségvetés keretén belül. Az elnököt akadályoztatása esetén az alelnök helyettesíti.

9. §. A választmány.

A választmány az elnökön kívül 5 tagból áll. Megbízatásuk három évre szól.

A választmány negyedévenként legalább egyszer ülést tart, de három egyesületi tag indítványára a választmány bármikor egybehívandó a tárgyalásra megjelölt ügy elintézése végett.

Az elnök és választmány elkészítik az egyesület zárószámadásait és költségvetését, valamint az évi jelentést. A számadási év január 1-től december 31-ig tart. A zárószámadások leg-

később február 1-ig elkészítendő, hogy azok a közgyűlésnek bemutatathatók legyenek.

A választmány ügyel az alapszabályoknak a tagok részéről való betartására, végrehajtja a közgyűlés határozatait, megválasztja az egyesület alkalmazottait, kiknek működését ellenőrzi s javadalmát megállapítja, határoz az új tagok felvételéről, meghatározza a rendes és rendkívüli közgyűlések napjait, megállapítja ezek tárgysorozatát és gondoskodik a tárgyak kellő előkészítéséről.

10. §. Számvizsgálók.

A közgyűlés által megválasztott két számvizsgáló ellenőrzi az egyesületi pénzkézeltést és a könyvelést, mely czélból időnként bejelentetlenül pénztárvizsgálatot tart és a közgyűlésnek a számadások viteléről jelentést tesz.

11. §. Pénzkézeltés, könyvelés és levelezés.

Az egyesület pénzeit a Fejmegyei Takarékpénztár kezeli, míg a könyvelést és levelezést az egyesület egyik alkalmazottja végzi. Az egyesület pénztárából a takarékpénztár kifizetéseket csakis a tejjellenőrző egyesület elnökének vagy helyettesének utalványára teljesíthet.

12. §. Alkalmazottak.

A választmány által alkalmazott tejjellenőrző kötelessége a tagok tehenészeiben havonként legalább egyszer próbafejeseket és zsirvizsgálatokat a választmány által meghatározott módon végezni. A próbafejesekről, a zsirvizsgálatokról, valamint a takarmányozásról pontos jegyzéket tartoznak vezetni és az ily módon megállapított évi tejhozamot és zsirszázalékot a tehenészet tulajdonosával, vagy vezetőjével közölni kötelesek.

13. §. Az alapszabályok módosítása és az egyesület feloszlata.

Az alapszabályok módosításáról, vagy az egyesület feloszlatairól szóló indítványok írásban terjesztendők be a választmányhoz. Ezen indítványok az elnök vagy helyettese által minden egyes taggal legalább 8 nappal a legközelebbi közgyűlés előtt levélben közlendők. Erre vonatkozó érvényes határozat azonban csak úgy hozható, ha a közgyűlésen a tagok szavazatainak legalább kétharmada képviselve van és a képviselt szavazatok kétharmada az indítvány mellett szól. Ha a szabályszerűen összehívott közgyűlésen a szavazatok kétharmada nincs képviselve, úgy további 8 napra új közgyűlés egybehívandó, mely tekintet nélkül a képviselt szavazatok számára, határozatképes; de az egyesület feloszlata kimondásához, illetve az alapszabályok megváltoztatásához a szavazatok kétharmada szükséges. Az egyesületi alapszabályok módosítását czélzó határozatok a földmivélsügyi m. kir. miniszterhez jóváhagyás végett felterjesztendők.

Az egyesületi vagyon az egyesület esetleges feloszlata esetén a Fejmegyei Gazdasági Egyesületre száll.

Az egyesület feloszlata és vagyonának hováfordítását kimondó közgyűlési határozat foganatosítása előtt a földmivélsügyi m. kir. miniszterhez felterjesztendő.

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósertéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetőket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRITÓGYÁR

Bosányi, Schietrumpl és Társa cég Budapest, IX., Üllői-út 21. szám.

És szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

Az Önök által szállított sertéstrágyával melyet répföldjeimen használtam, **rendkívül meg voltam elégedve**, mivel hatása szembetűnő volt. A sertéstrágyával trágyázott földjeimen a répatermés nemcsak a **trágyázási költségeket fedezte, hanem még ezenfelül is haszonnal járt.** Müller Adolf nagybirtokos, Kossuth.

A sertéstrágya értékére vonatkozólag értesítjük, hogy a gyakorlati kísérletezés eredményével egyesületünk, úgy annak tagjai teljes megelégedését fejezi ki, a mit készséggel adunk szives tudomásukra. **Esztergom-vidéki gazdasági egyesület** Böttner Róbert e. elnök, Esztergom.

14. §. Kormányfelügyelet.

Az esetben, ha az egyesület az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a m. kir. földművelésügyi miniszter által, amennyiben további működésének folytatása által az állam vagy egyesületi tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik és a felfüggesztés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is osztatik vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására különbeni felosztás terhe alatt köteleztetik.

A munkásbiztosítás reformja.

A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya múlt év április havában Keglevich Gábor gróf indítványára kimondotta, hogy feliratot terjeszt a földművelésügyi kormányhoz az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédpénztárról szóló törvények reformja érdekében. Feliratához az OMGE. is pártolólag járult hozzá.

A feliratot főbb pontjaiban, valamint részleteiben is magáévá tette Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter s annak alapján elkészítette és a képviselőház elé terjesztette az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédpénztárról szóló 1900. évi XVI. és 1902. évi XIV. törvények módosítására vonatkozó javaslatot.

A javaslat a balesetbiztosításra nézve úgy rendelkezik, hogy az eddigi 400 koronás haláleseti segély fenntartása mellett a táppénz és rokkantsági segély nyújtása tekintetében az ipari munkások biztosításához hasonló legyen. Eszerint az egykoronás táppénzt ne legfeljebb 60 napig (mint ahogy eddig volt), hanem legfeljebb 70 napig kell hogy a pénztár folyósítsa. A rokkantsági segélyt pedig teljes munkaképtelenség esetére az eddig évi 120 korona helyett évi 240 koronában, részleges munkaképtelenség esetére pedig a fogyatkozás mértéke szerint megfelelő százalékban kell megállapítani.

Gondoskodás történt a javaslatban arra nézve is, hogy a baleseti segélyek felemeléséhez a kötelező balesetbiztosításnál a teherviselő gazdákra az eddiginél magasabb díjak ne vetessenek ki, hanem ehelyett a több kiadás abból fedeztessék, hogy a gazdasági cselédek balesetei alkalmával a mai egykoronás segély megtérítése a gazdának az eddigi 60 nap helyett legfeljebb 70 napra, de csak a baleset napját követő két hét elteltétől számítva adassék meg és csak az összes gyógyítási költségek térítettessenek meg a baleset napjától végig. A munkás balesetbiztosításának költségszaporulata tehát a baleset első tizennégy napja alatt megtakarított koronákból lesz fedezve.

A javaslat részletes rendelkezései szerint aránylagos segélyre a sérültek csak akkor van igénye, ha a munkaképességének csökkenése a 25%-ot eléri, tehát eszerint a járadék legkisebb mértéke 60 korona. Igen fontos módosítás az is, hogyha az elhaltnak kettőnél több 14 éven aluli gyermeke maradt hátra, ezek javára a segély a harmadik gyermektől kezdve fejenként számított 100 koronával emelkedik, ugy azonban, hogy az egész segély összege a 800 K.-t meg nem haladhatja. Ha pedig az illető ház-

társ vagy gyermek hátrahagyása nélkül hal meg, temetési költsége címén a pénztár 100 korona segélyt ad.

A javaslat a nyugdíjbiztosításra nézve is igen fontos rendelkezéseket foglal magában. Már tíz éve ugyanis annak, hogy a mostani mezőgazdasági munkás- és cselédpénztár fennáll. Ez az idő bő anyagot szolgáltatott arra, hogy milyen irányban kívánatos és lehetséges a gazdasági munkások és cselédek biztosítására szolgáló intézményünket fokozatosan és a munkásságra nézve minden nagyobb áldozat nélkül továbbfejleszteni. Az eddigi önkéntes biztosításnak két főakadálya volt, az egyik az, hogy ebbe a biztosításba az eddigi törvény szabályai szerint csak olyan mezőgazdasági munkást és cselédet lehetett fölvenni, aki még nem töltötte be a harminczötödik életévét. Már pedig az nyilvánvaló dolog, hogy a fiatal ember nem gondol az öregségre, a halál pedig a legtrikább esetben jut eszébe.

Ezért kellett tehát arra gondolni, hogy a nyugdíjbiztosítást az öregebbek előtt is meg kell nyitni, valamint azzal a szemponttal is szakítani kellett, hogy a nyugdíj egyformán legyen megállapítva, akár hosszabb vagy rövidebb ideig is volt tag a biztosított munkás. Ezzel aztán azt is el lehet érni, hogy a fiatalok kedvet kapnak a biztosításra, mert érdekükben lesz, hogy az öregebbek példáját kövessék.

A mezőgazdasági munkás- és cselédpénztár a mai szabályok alapján már azért sem tudott felvirágozni, mert a rokkantság megállapítása körül nagy bizonytalanságok voltak, ami nagyon megnehezítette a működést és nagy mértékben megvonta a pénztártól a bizalmat. Az ezzel járó kellemetlenségeket a javaslat most kiküszöböli, amennyiben a rokkantsági biztosítást az agkori ellátással hozza kapcsolatba, kimondja a javaslat azt, hogy a biztosított 65 éves korában akár tud dolgozni, akár nem, a maga nyugdíját okvetlen megkapja.

A javaslat rendelkezése szerint a nyugdíj-csoportnak tagja lehet nemre és korra való tekintet nélkül minden 14. életévét betöltött egyén, aki főkeresetképpen gazdasági munkával foglalkozik. A tagok felvételi díja egy korona, a tagsági díj pedig tíz korona. A biztosított 10 évi tagság után nemesak igazolt rokkantság esetére, hanem 65. életév betöltésére is biztosítatik a nyugdíj. A tagsági évek számával a nyugdíj emelkedik és annak maximuma 40 évi tagság után évi 240 koronában, minimuma pedig, melyet a tag 10 évi tagság után érhet el, évi 60 koronában van megállapítva.

A tag elhalálása esetén a családja részére végkielégítésül a tagot tagsági éve szerint megillető nyugdíj egyévi összege, 10 évi tagsági időn belül pedig a befizetett tagsági díjak fele illeti meg. Fontos a javaslat ama rendelkezése, hogyha az illető 2 évi tagsági idő után 14 éven aluli gyermek hátrahagyásával hal meg, az egyszersmindenkorra szóló segély 100 koronánál kevesebb nem lehet. Ha pedig az illető háztartás vagy gyermek hátrahagyása nélkül hal meg, temetési költség címén 50 korona lesz folyósítva.

Ezek azok a főbb rendelkezések, amelyeket a

mezőgazdasági munkás- és cselédbiztosítás reformja magában foglal. Mikor a magyar gazdasági közönség a reform életbeléptetését kívánta, önkéntesen vállalt el újabb szociális terheket azért, hogy a mezőgazdasági munkások és cselédek sorsát lehetőleg biztosítsa és ezzel az alsóbbak iránti kötelességének olyan mértékben eleget tett, mint Németországon kívül egyetlen más állam sem.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	
Az OMGE. közleményei	Oldal 1309
Egyről-másról	1309
A tejlellenőrző egyesületek jelentősége hazánkban	1321
A munkásbiztosítás reformja	1323
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A baktériumok működése a talajban	1310
Állattenyésztés.	
Tirol és Vorarlberg szarvasmarhafajtáiról	1311
A lapálymarha tenyésztése Magyarországon	1312
Juhászat és gyapjuisme.	
A hushírkéről	1314
Takarmányozás.	
A takarmány tápértéke és a koményitőrtök	1315
Gazdasági gépészet.	
A Mac Laren gőzekéről	1316
Gazdasági vegytan.	
Az élelmiszerkönyvről	1317
Baromfitenyésztés.	
Csonthulladék mint baromfitakarmány	1318
Hogyan terjedt a házinyulatenyésztés Németországban?	1318
Levelszekrény	1319
Vegyesek	1323
Bánffy Dezső báró halála. — Gazdák tanulmányútja. — Az 1911. évi X. t.-cz. 2. §-ának végrehajtása. — Tízéves találkozó. — Határbejárás a gazdák oktatására. — Birtokvásárlás. — Gazdaösszejövetel Radnóton. — Ajánlat. — A szuperfoszfát ára. — Száritott szeszmoslók. — Lódíjazások Temesvármegyében. — Országos állatvásárok	1324
Kereskedelem, tőzsde	1325
Szerkesztői üzenetek	1327

Bánffy Dezső báró halála. Egyesületünk alapító tagja, losonczy Bánffy Dezső báró földbirtokos, Magyarország egykori miniszterelnöke, hosszabb betegség után május 24-én elhunyt. Bánffy Dezső báró, mint Szolnokdoboka vármegye főispánja és a Kővár vidék főkapitánya tevékeny részt vett az erdélyi részek gazdasági mozgalmában. Az ő kezdesére alakult meg 1877-ben a Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület, melyet alig néhány évi dekadencia után ismét Bánffy báró állított talpra 1883-ban. Az országos jellegű állatkiállítások rendezésével nagy mértékben hozzájárult Szolnokdoboka és a többi erdélyi vármegyék gazda-

A LEGJOBB MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

kaphatók
csász. és kir. udvari
magnagykereskedésében,

IV., Kossuth-Lajos-u. 4. BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33.

Az ideai árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

sági téren való haladásához. A megholdogult tevékeny részt vett a szövetséges gazdasági egyesületek működésében is s az 1887. évi május hó 10-én és 11-én a Közteleken megtartott VI-ik szövetségi nagygyűlés *Desseuffy Aurél* gróf elnök mellé az elhunyt *Korizmits László* helyére alelnökévé választotta *Bánffy Dezső* bárót, aki mindaddig, míg a kormányzati feladatok teljesen le nem kötötték, a gazdasági társadalmi mozgalmakban közreműködött s kiváló gyakorlati érzékével sok kérdésben irányítója volt a közteleki tanácskozásoknak is. Az 1892. évben tartott szövetségi nagygyűlésen a mezőgazdasági érdekképviselet kérdése tárgyalatván, *Bánffy Dezső* báró a nagygyűlés elé terjesztett javaslatokkal szemben érdekes megokolás kíséretében figyelemreméltó különvéleményt terjesztett elő. Bár az OMGE. alapító tagja volt, több az egyesületben intenzívebb működést nem fejtett ki, mert politikai pályafutása elvonta a gazdasági társadalmi működés területétől. Meghajlott korában is fiatalos buzgalommal, egész odaadással politikai mozgalmaknak szentelte életét, melyek rosszul jutalmazták az emésztő fáradozásokat. Nagy egyéniséget, erős magyar érzésű férfit veszítettünk el benne.

Gazdák tanulmányútja. A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület a monori járási mezőgazdasági bizottsággal egyetértőleg a mosonvármegyei állattenyésztő egyesületek és tejszövetkezetek tanulmányozása céljából tanulmányutat rendezett, melyen 47 monorvidéki birtokos, lelkész és kisgazda vett részt *Serföző Géza* egyesületi titkár, *Földvály Bertalan* és *Ney Géza* főszolgabírók vezetésével. Megszemléltek a levélt, mosonszentandrás, szentjánosi és szolnoki tejszövetkezeteket és az ottani fejlődött állattenyésztést *Ujhelyi Imre*, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatója kalauzálása mellett, ki az állattenyésztés fokozatos fejlesztését és a tejellátás eljártat behatóan ismertette. A tanulmányút célja az volt, hogy a monorvidéki gazdák a vármegye gazdasági egyesületének keretében állattenyésztési egyesületeket és bizottsági szövetkezeteket létesítsenek, mire a látogatás után az érdeklődő gazdák szívesen fognak vállalkozni.

Az 1911. évi X. t. cz. 2. §-ának végrehajtása. A magyar királyi pénzügyminiszter folyó évi május hó 4-én 54,271. szám alatt a pénzügyi hatóságokhoz az 1911. évi X. törvények 2. §-ában foglalt s a házadó alá tartozó ingatlanok törvényszerű legkisebb értékének megállapítására vonatkozó határozmányok végrehajtása tárgyában körrendeletet bocsátott ki, amely szerint a házostályadó alá tartozó házaknál az előző évi házostályadónak hatvanszoros összegé lesz jövőben az a legkisebb érték, melyen alul a házaknak illetékkiszabás alapjául szolgáló értékét megállapítani nem szabad, még pedig a törvény 2. §-ának utolsó bekezdése értelmében mindazon illetékek megállapításánál, amelyek az új törvény hatálya alatt kerülnek elsőfoku kiszabás alá. Az új törvény rendelkezéseinek alkalmazása az 1911. évi január hó elseje óta megnyitott hagyatékoktól és az ugyanazon időpont óta létrejött jogügyletektől járó illetékek megállapításánál nehézségekbe nem ütközik, mert ezeknél a hagyatékoknál és jogügyleteknél a megelőző évi nyers házbérjövdelem rendelkezésre áll, amennyiben az 1910. évi január hó 1-én életbelépett 1909. évi VI. törvények értelmében a házbéradó az 1910. évre már a nyers házbérjövdelem alapján vetett ki s e törvény rendelkezései értelmében

van kivetve a házostályadó is. Az 1911. évi január hó elsejét megelőzőleg megnyitott hagyatékok és létrejött jogügyletek megilletékezésénél ugyancsak a nyers házbérjövdelem veendő a kiszámítás alapjául, de ha a községi (városi) közegek ezt nem tudják kimutatni, a tiszta házbérjövdelem megfelelően átszámítandó nyers jövdelemre és a minimális érték az így átszámított nyers házbérjövdelem alapján állapítandó meg. Az illetékegyenértékek megszabásánál is az új törvényes rendelkezések lesznek ezentúl megfelelően alkalmazandók.

Tízéves találkozó. Felkérem gazdászársaimat, kik 1901-ben a keszthelyi Georgikonban végeztek, hogy akkori — becsületszóra kötött — megállapodásunk értelmében ez év pünkösd vasárnapján d. e. 10 órára a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémiában megjelenni sziveskedjenek. A megjelenőket kérem, hogy erről engem pár sorban azonnal értesítsenek. Haám Artur intéző Kehida, Zala megye.

Határbejárás a gazdák oktatására. A Szolnokdombokavármegyei Gazdasági Egyesület *Serényi Béla* gróf földmivelésügyi miniszter anyagi támogatásával a gazdasági ismeretek terjesztése céljából határbejárásokkal egybekötött szemléltető gazdasági előadásokat és barátságos megbeszéléseket rendez. A fent megjelölt időben a gazdasági egyesület küldöttei megjelennek a községekben, hol a gazdálkodók társaságában felkeresik a kisgazdák határterületét és itt megbeszélés tárgyává teszik mindazt, ami a gazdálkodás szempontjából elbük kerül. Az egyesület kiküldöttjeihez minden gazda intézhet kérdéseket és kérhet tőlük felvilágosítást. A tervbe vett akciót *Vass Béla* gróf egyesületi elnök és *Szemmáry József* titkár irányítják.

Birtokvásárlás. Nagybarcsai *Barcsay Tamásné*, született *Bánffy Katinka* grófnő, *Bánffy György* gróf leánya, harmadfél millió koronáért megvásárolta néhai *Rosenberger Bernát* örökösétől a több mint ötezer holdra terjedő gyalui birtokot, mely hajdanában *Bánffy*-birtok volt.

Gazdaösszejövetel Radnóton. *Sperker Ferencz* r. kath. státusi jószágigazgató meghívására számos erdélyrezi gazda gyűlt egybe Radnóton, hogy a radnóti uradalom régi híres és most újjászervezett magyar-erdélyi fajta szarvasmarha gulyatenyésztését megtekintsék. A kiránduló társaság behatóan megsejmelte az állományt és egyhangú volt az elismerés *Sperker* mesteri tenyésztői talentumával szemben. A közel 200 darabot kitevő tehénállománynak majd minden egyese mintaszerű küllemmel, kiváló csontozattal és ép erős szervezettel gyönyörködött a tenyésztő gazdákat. Ez a gulya ma értékes igaerőt képvisel, a hizékonyágnak lehető emelése mellett. A szemle után az uradalom látta vendégül a harmincz tagu társaságot, egyszerű, de izletes magyaros ebéden, melyen az első felköszöntőt *Sperker* mondotta az E. G. E. és a kirendeltség jelenlévő képviselőire: *Koós Mihályra* és *Tokaji Lászlóra*. *Szász Ferencz Sperker* Ferenczet köszöntötte fel, mint a magyar tenyésztők mintaképet.

Ajánlat. Harminczegy éves, nőtlen, ágostai evangélikus hitvallású porosz okleveles gazda, tartalékos tisz, egy poroszországi lovagbirtok várományosa, nagyobb belterjesen kezelt gazdaságban óhajtaná gyakorlatot szerezni. E célból évi 1200 márka ellenében teljes őr ellátást keres (lőtartással és lehetőleg vadászattal) olyan előkelő földbirtokos házában, ahol módjában volna a gazdaság vezetésébe betekintést nyerni s abban segédkezni. Saját külföldön szerzett

gazdasági szakismereteit és tapasztalatait készséggel bocsátaná természetesen a számára ideiglenes otthont nyújtó gazdaság rendelkezésére és legalább másfél évet óhajtaná (juliustól jövő decemberig) ugyanabban a gazdaságban eltölteni, hogy lehetőleg a magyar nyelvet is elsajátíthassa. Közéleti címe: *Hugo Glahn*, *Sophienhof bei Granow-Arnswalde* (Provinz Brandenburg).

A szuperfoszfát ára. A *Köztelek* egyik közéleti száma közölte, hogy a Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet a szuperfoszfát kilópercentenkénti árat 46—47 fillerre szállította le. Ezen közlésünk csak annyiban felel meg a valóságnak, hogy három felvidéki vármegyében, nevezetesen Pozsony, Nyitra és Trencsén vármegyékben történtek 47 fillérről kötések, de csak az 1912. év ősztől kezdődőleg olyan vevőkkel, akik ötéves szerződéseket kötöttek. Egyébként a szuperfoszfát ára országsszerte változatlan marad.

Száritott szeszmoslék. A szeszadótörvényre vonatkozó 1908. évi XXVIII. t. cz. 88. §-a értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdektől évente elvont kontingensért nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdejükből kikerülő moslékot vagy maguk használják fel, vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el. A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint folyó évi április hó 1-től június hó 30-ig terjedő időszakban az Első temesvári szeszégető és finomító részvénytársulatnál 2000 q, a Gschwindtféle részvénytársaság budapesti czégnél 1828 q, *Hirsch Ödön* kolozsvári czégnél 7500 q, *Neumann* testvérek aradi czégnél 12,500 q és végül *Leipzig Vilmos* budapesti czégnél 1000 q száritott szeszmoslék kerül eladásra. Felhívjuk ezúton is az ország gazdáközönségét, hogy amennyiben szeszmoslékra szüksége lenne, ennek beszerzése végett forduljon közvetlenül fentnevezett szeszfőzdevállalkozókhoz.

Lódijazások Temes vármegyében. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület legutóbb *Dentan* és *Kedvenczen* tartott lódijazásokat. A két helyen mintegy 1200 korona díjat osztottak ki a szebb esikóskanczák, meddő kanczák és esikók tulajdonosainak. Az egyesületet *Gyika Elemér* vármegyei lótenyésztési bizottsági elnök képviselte.

Országos állatvásárok. Nagybó jelentőségű országos állatvásárok a vásártartó hatóságoktól beérkezett jelentések szerint június havában a következő helyeken tartatnak meg:

Temesvárott, június hó 1—4-ig: A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, lóól, juhból és sertésből.

Sopronban, június hó 5—6-án: A legnagyobb felhajtás lesz lovakból. *Tavalyi* felhajtás és eladás lóól 960—514.

Hódmezővásárhelyen, június hó 10-én: A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, lóól és juhból.

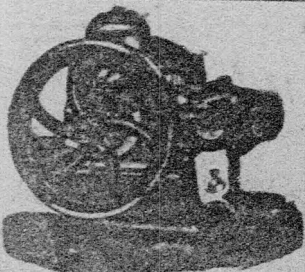
Pápán, június hó 13-án: A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából és lóól.

Marosvásárhelyen, június hó 16—18-án: A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, bivalyból, lóól és sertésből.

Kiskunhalason, június hó 18—19-én: A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, lóól, juhból és sertésből. *Tavalyi* felhajtás és eladás 1629—1250, lóól 2100—1220, juhból 2824—1220, sertésből 195—131.

Mohácsban, június hó 19-én: Előreláthatólag csak lóvásárlás lesz, de ebből nagy felhajtásra van kilátás.

Tordán, június hó 21—22-én: A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, lóól, juhból

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA BUDAPEST, VI., Teréz körút 46. (Bejárat Gyár-utca 2)

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

Kevés nyersolajszükséglet.

Feltétlenül megbízható üzem.

Nincs korom, bűz, füst!

ből és sertésből. *Tavalyi felhajtás és eladás szarvasmarhából* 10.538—3179, lóből 812—364, sertésből 762—378.

Nagykoroson, június hó 25-én: A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, lóból, juhából és sertésből. *Tavalyi felhajtás és eladás szarvasmarhából* 5119—1949, lóból 2120—480, juhából 840—290, sertésből 1550—870.

Csáktornyán, június hó 30-án: A legnagyobb felhajtás remélhető lovakból. Szarvasmarhákát a száj- és körömfájás miatt felhajtani tilos.

Szibérth Endre uradalmi intéző, lakik: Vilypuszta, posta: Mikóháza (Zemplén m.), felkéri volt iskolatársait, kik vele a debreczeni gazdasági tanintézet 1900/1901. tanévében végeztek, hogy a 10 éves találkozó előkészítése céljából eziműket sürgősen tudassák.

Villamosvilágítás Bezdánban. Bács megye törvényhatósága a kereskedelmi minisztérium véleményezése alapján jóváhagyta Bezdán nagyközségnek a köz- és magánvilágítás, valamint erőátviteli célokra szolgáló villamtelep terveit és szerződését, melyek alapján a munkák kivételével a Bárdos és Brachfeld villamossági vállalat bízott meg. A telep forgóáramu rendszerrel, 3000 volt primár és 110 volt sekundár feszültséggel, 2 darab Diesel-rendszerű magasnyomású nyersolajmotorral, egyenként 80—90 lóerőteljesítménnyel épül.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egyszögben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módosítási kölcsön teljes készpénzzel, fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges csupán az olesó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

NYILTTÉR.

A rovathoz foglalkozást a szerkesztőség feloldozást nem vállal.

Palkány- és egérintőbacillus.

„Rattin” (mezel egér, hőrség és ürgeknél is) fertőző betegséget plántál közöttük és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen küld a „Rattin” Bakteriológiai Laboratorium vezérképviseletére.

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Árueosztály—Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Kimutatás a ragadás állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 május 24.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lápfenő	192	203	173	185	227	234
Veszétség	247	254	235	241	268	287
Takonykór	59	66	59	65	56	60
Száj- és körömfájás	1224	5870	1146	4601	—	—
Juhhimlő	28	40	24	32	27	100
Ivarsz. hóly. kiütés	58	116	61	131	78	208
Rühkór	325	674	332	689	235	692
Bivalyvész	7	7	5	5	8	12
Sertésorbáncz	353	759	308	672	508	1361
Sertésvész.	—	—	—	—	—	—

Ausztriában 1911. év május 3-án fertőzve volt: veszétséggel 24 k. 28 u., takonykórral 10 k. 11 u., rag. száj- és körömfájással 784 k. 5023 u., sertésvészszel 96 k. 487 u.

Németországban 1911. év április 30-án fertőzve volt: takonykórral 26 k. 31 u., rag. száj- és körömfájással 3150 k. 12505 u., sertésvészszel 800 k. 1032 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől.
1911 május 26.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 10,000 q buza 10—20 fillérrel magasabb árban. *Rozsban* változatlan volt az üzlet. Budapest paritásban 18:20—18:30 koronát fizettek.

Takarmánygépben nem volt üzlet. *Zabban* az üzlet szilárd maradt. Budapest paritásban 19:20—20— koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet a hideg időjárásra való tekintettel szilárd volt. Budapesten kocsiba rakva 13:20 koronát fizettek.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 k. 25:80 K., 500 mm. 79 k. 25:70 K., 900 mm. 78:5 k. 25:70 K., 100 mm. 79 k. 25:60 K., 500 mm. 78:5 k. 25:70 K., 500 mm. 77:5 k. 25:70 K., 650 mm. 78 k. 25:65 K., 250 mm. 77:8 k. 25:— K., 550 mm. 77:6 k. 25:25 K., 400 mm. 76:5 k. 25:10 K., 100 mm. 75:2 k. 24:60 K.

Postvidéki: 100 mm. 77:5 k. 24:80 K., 2190 mm. 76:8 k. 25:40 K.

Bácskai: 100 mm. 75:5 k. 24:70 K., 200 mm. 75 k. 24:80 K., 380 mm. 75 k. 24:80 K.

Raktár: 100 mm. 78 k. 24:85 K.

Rozs: 200 mm. 18:40 K. kp. p., 100 mm. 18:85 K. kp. p., 100 mm. 18:30 K. ab Budapest, 600 mm. 18:40 K. kp. p., 400 mm. 18:40 K. kp. p., 300 mm. 18:40 K. kp. p., 500 mm. 18:30 K. kp. p.

Zab: 100 mm. 19:— K. kpl.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1911 májusra	24:68 K.
Buza 1911 októberre	22:60 „
Rozs 1911 októberre	18:74 „
Zab 1911 októberre	15:54 „
Zab 1911 májusra	— „
Tengeri 1911 májusra	13:10 „
Tengeri 1911 júliusra	13:24 „
Tengeri 1911 augusztusra	13:55 „

A Liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1911 május 23.

A mult hét nem volt gazdag eseményekben. A fő tényező most is a kedvező rossz időjárás volt, noha meg kell jegyeznünk, hogy az összes termelő országokból jövő hírek nagyjában kedvezők. Az a fontos szerep azonban, melyet Oroszország a nemzetközi gabonakereskedelemben elfoglal, mindig nagy érdeklődést biztosít magának. Oroszország fontosságát nem szabad lelkiesnyelnünk, ha tekintetbe vesszük, hogy a mult évben több mint 60 millió méterháza búzát exportált, ami pedig oly nagy mennyiség, mely mindenestre óriási befolyást gyakorol az egész gabonakereskedelemben. És ebből könnyen érthető, miért fordul minden szem Oroszország felé. A világ fogyasztása folytonosan emelkedik és ezért néhány millió méterháza nem csekély befolyással lehet az általános helyzetre.

Az oroszországi és amerikai hírek, mint már említettük, kedvezőbbek voltak, különösen ami az előbbi illeti. Már a hét elején jött néhány esőről szóló jelentés és noha ez nem volt oly bőséges mindenütt, piacunk hangulata mégis gyöngébb lett és így is maradt az

<p>2 üléses teljesen felszerelve</p> <p>6500 kor.</p> <p>ajtkó nélkül 6300 korona.</p>	<p>FORD</p> <p>a gazdák automobilja.</p> <p>20 HP. 4 hengeres, Vanadium aczélból.</p> <p>Ford a világ legnagyobb automobilgyára. • Évi gyártás 35.000 automobil.</p> <p>Vezérképviselet: Hahn Arthur és Társai</p> <p>Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B. sz.</p>	<p>5 üléses teljesen felszerelve</p> <p>6800 kor.</p>
---	--	--

egész héten át, mert azon véleményen voltak itt, hogy a nagy orosz elhajozások csakis jó vetésállás következményei lehetnek.

Az argentinai elhajozások is nagytömegűek voltak. Mindez a piac lanyhaságához nagyban járult hozzá, mely még ma is uralkodik. Ugyanekkor lanyha volt a vételkedv is és nagyobb üzlet csak elvétve jött létre. Ami a piac jövő alakulását illeti, nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt a körülményt, hogy az orosz gazdák a kedvező időjárás daczára visszabuzódtak a piacról. Ez részint a esőkönő készleteknek, részint a szállításoknak tulajdonítható. A kereslet mindenestre nagy és nem szabad elfelejtenünk, hogy a vetésállás elkésett és nagyobb tömegű új buza augusztus vége felé jelenhetik csak meg. Kedvező időjárás mellett az árak kevésbé eshetnek, de a legkisebb vetéskárnál erős emelkedést várhatunk.

Kalkuttai levelezőnkől értesülünk, hogy az aratás már a vége felé közeledik. A minap közölt hivatalos becslés alacsonyabb, mint az első előleges becslés, mindazonáltal egy millió quarter-rel (2.182,000 q) több mint a múltévi, mely pedig jó termés volt. Argentínában is kedvező volt az időjárás a múlt héten át és a bevetett terület is valószínűleg nagyobb ezidén, mint tavaly volt. A heti elhajozások nagyok voltak. Ausztráliában is esős jó időjárás volt. A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet szerint a legutóbbi buza-termés 1.750,000 q-val volt több, mint az előző évi.

Mai jegyzések részszállítványokra c. i. f. Liverpool métermázsánként:

	máj. 23.	máj. 16.
2. sz. É-Manitoba máj.-jun.-ra	18'56 K.	18'84 K.
Dél-Ausztráliai máj.-jun.-ra	18'42 K.	18'70 K.
78 kg.-os Barusso ápr.-máj.-ra	17'66 K.	18'01 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. máj. hó 26-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 85 szekér réti széna, 10 szekér muhar, 8 szekér zsupszalma, 13 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 27 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabos-bükköny, köles stb.), 100 zsák szécska.

A forgalom lanyha. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 500—840, muhar 700—900, zsupszalma 440—540, alomszalma 340—420, takarmányszalma —, kőve tengeriszár —, egyéb takarmány új —, zabos-bükköny 760—840, lóhere —, luczerna 500—700, köles —, sarju —, szalmaszécska 500—540. Összes kocsiszám 144. Összes súly 172,800 kg.

Nyerscukor.

Aussigból... 23'75 K.

Szeszüzet.

A szeszüzletben e héten is élénk kínálat uralkodott és miután a vételkedv nem volt kielégítő, úgy a kínált tételek főleg azonnali szállításra olcsóbb áron kerültek forgalomba.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 177—177'50 K., adózatlanul 58—58'50 K., míg ellenben prompt tételek másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak.

Élesztőszesz adózva 176'50—177 K. kelt el. Denaturált szeszben a kereslet valamivel megcsappant és 47—47'50 K.-ig kelt hordóval együtt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 52'25—52'75 K. fix árnál és 2—2'50 K. jegyzésen alól volt ajánlva folyó-termelési időnyre szállítva. Exkontingens szesz olcsóbb áron volt ajánlva.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	54—55	54—55
Finomított szesz adózva	177—177'50	177—177'50
„ adózatlan	58—58'50	58—58'50
Élesztőszesz adózva	176'50—176'75	176'50—176'75
„ adózatlan	—	—
Nyersszesz adózva	175—175'50	175—175'50
Denaturált szesz	47—47'50	47—47'50

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradék. Vontatott üzletmenet, gyenge forgalom s nyugodt irányzat mellett az utolsó heti zsiradéküzlet sem változott.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsiszámúak vételénél, nehéz minőségű	150—151 K.
Könnyebb minőségű	146—147 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	156—157 „
I. r. pestvárosi disznózsír, nagy hordókban 100 kg.-ként minden levonás nélkül.	158—160 „

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzasziszjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	37'40	38'40	35'40	34'40	33'40	32'40	30'80	28'80
	7 1/2	7 3/4	8					
	25'20	21'40	15'20					

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	30'40	29'—	27'60	26'40	22'40	20'40	18'80

A többi abraktakarmányezikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1911 azonnali száll.	11'20—11'40
Goromba korpa 1911 azonnali száll.	11'40—11'40
Goromba korpa 1911 május száll.	11'10—11'10
Finom korpa 1911 május száll.	10'70—10'70
Rozskorpa	11'60—11'80
Árpádara és árpadereze	13'—13'—
Malomkonkoly	10'—10'—
Budapesti gyári repcepepogácsa	12'—12'20
Derby-melész ab Hatvan vagy Pozsony	10'25—10'35
Szárított moslák zsák nélkül ab Budapest	12'50—12'70
Szárított repaszélet zsák nélkül ab Hatvan	—
czukorgyár	11'50—11'70
Szőrplé 48—50% czukortart. hordó nélkül ab czukorgyár	7'60—7'80

Luiza gozmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1911 május hó 25. Netto-árak 50 kg.-ként Budapesten, elegysúly tiszta súlyként, zsákostul. Kötellezettség nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	18'90	18'50	18'10	17'70	17'30	16'50	15'70	14'90
	7 1/2	7 3/4	8					
	14'40	12'20	8'30					
				Ár korona:	6'—	6'10		

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 24.

Főhajtattott:

	Árak	(drb.-ként kor.)
Jobb minőségű hátszaló	4 drb	400—500
Könnyű kocsiló (jukker)	18	300—640
Nehéz (hintós)	25	900—1100
Igás kocsiló (nyugati vér)	35	350—700
Ponny	2	188—
Fuvaroslovak	118	240—450
Parasztlovak	400	80—300
Alárendelt minőség	106	24—140
Összesen	705 drb	
Eladatlan maradt	341 drb	
Irányzat: közép. Székesfőváros levágásra vásárolt	114 drb	36—142 K.-ig.

Nemzetközi gabonapiaoz 1911 május 19-től 1911 május 26-ig.

Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak						
	Budapest	Liverpool	Wion	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó	
Baza	26	24'85	18'38*	26'40	26'—	25'92	27'24	18'10	—	16'89	16'93	Május Okt.	24'86	18'97 ¹	24'42	27'24	17'84	18'32
	19	25'30**	18'20*	27'—	16'—	25'92	27'48	18'30	—	17'10	17'—	Május Okt.	24'72	18'12 ¹	24'48	27'48	17'96	17'48
Rozs	26	18'60	—	19'60	20'60	21'20	18'44	—	—	—	12'68	Május Okt.	18'76	—	19'68 ¹	17'60 ¹	—	—
	19	18'65	—	20'—	20'20	21'40	18'44	—	—	—	12'97	Május Okt.	—	—	18'44	—	—	—
Zab	26	20'20	—	20'40	21'10	21'79	—	—	—	—	—	Május Okt.	18'84	—	19'60 ¹	18'28 ¹	—	—
	19	20'20	—	21'—	20'90	21'79	—	—	—	—	—	Május Okt.	15'48	—	—	—	—	—
Tengeri	26	13'—	13'40	14'10	15'80	17'67	12'16	—	—	—	—	Május Okt.	12'94	12'43 ¹	16'32	—	12'16	10'70
	19	12'90	13'58	14'20	15'80	17'96	—	—	—	—	—	Május Okt.	13'22 ¹	12'65	16'32 ¹	—	12'16	—
Árpa	26	17'80	—	—	—	22'08	—	—	—	—	—	Május Okt.	12'90	12'29 ¹	—	—	12'06	10'32
	19	17'30	—	—	20'70	22'08	—	—	—	—	—	Május Okt.	13'20 ¹	12'57	16'24 ¹	—	11'88 ¹	—

Jegyzet: *) Orosz. **) 78 kg. tisztavidéki.
1) Julius.
2) Szeptember

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGER

különleges gyár
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 22.

Főlhajtott:

Magyarországból	130 drb juh	drb kecske
Szerbiából	—	—
Összesen	130 drb juh	drb kecske
Eladatlan maradt	—	—

Á r a k

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben).

Hízott ürü	drb	73	fill.	páronként	kor.
Feljavított juhok	—	—	—	—	—
Kiverő juhok (anya)	—	—	—	—	—
Kisorolt kosok	—	60	—	—	—
Báránycok	—	—	—	—	—

Irányzat: lanya. Az árak változatlanok.

Budapesti szarvómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 24.

Á r a k:

Főlhajtott:

Magyarországból élő borjú	368 db	I. oszt.	II. oszt.
leszurt	—	104—130	60—90
Ausztriából leszurt gödölye	—	—	—

Á r a k:

Magyarországból élő bárány	drb	kor. értékben páronként
leszurt	—	—
gödölye	—	—
Ausztriából	—	—
Galicziából rugott borjú	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—
Összesen	368 drb	—

Eladatlan maradt 1 drb élő borjú, — drb leszurt borjú, — drb élő bárány, — drb leszurt bárány.
Irányzat: lanya. Az árak 3—4 fillérrel csökkentek.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 24.

Főlhajtás összege:

Uj felhajtás	1913 drb
Mult vásárról visszamaradt	—
Összeg	1913 drb
Eladatlan maradt	—

Minőség szerint:

Elsőrendű hizott	499 drb
Másodrendű	1284
Alarendelt minőség	75
Növendékmарha	31
Bivaly	24
Összeg	1913 drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	948 drb
Magyar tarka	948
Magyar bivaly	24
Horvátors. marhák	—
Boszniai marhák	—
Összeg	1913 drb

Nem szerint:

Bika	144 drb
Ökör	1079
Tehén	690
Növendék-bivaly	—
Összeg	1913 drb

Á r a k

(100 kg.-ként élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1911 május 24.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	88—100	76—86	60—74
Tarka hizott ökör	90—108	80—88	66—78
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	80—92	68—78	58—66
Bika	88—100	82—86	76—80
Növendékmарha	—	70—92	—
Bivaly	—	58—78	—

Irányzat: élénk. Az árak elsőrendű minőségénél 1—2 gyengébb minőségűeknél és bikáknál 2—3 K.-val emelkedtek.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 24.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
május 19-től május 24-ig	133	4757	5021	258

Napi árak fillérben

N a p	Öreg nehéz páronként 280—360	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 220—300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
1) május 19.	—	—	—	—	—
május 24.	—	—	—	—	—
2) május 19.	152—156	163—170	169—180	168—184	—
május 24.	156	166—176	172—180	175—180	—

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. élő súly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: A vásár közepes, az árak változatlanok.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Kőbányai sertéshizlító telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)

Öreg nehéz	páronként 400 kg. felül	fillérig
Öreg közép	300—400 kg.	—
Fiatall nehéz	320 kg. felüli súly	164—166
Fiatall közép	250—300 kg.	168—170
Fiatall könnyű	250 kg.-ig	—

A hizott sertésüzlet irányzata esendes. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldási szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1911 május 24.

Sertésveszen átment	kilogrammmig	fillér
—	60—100	280—230
—	100—120	230—200
—	120—160	200—180
—	160—200	180—160
Sertésveszen át nem ment	60—100	230—180
—	100—120	180—170
—	120—160	170—160
—	160—200	160—150

Árak élő súlyban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: lanya.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 24.

Főlhajtás:

Magyarországból	554	Angol husos ürük	—
Galicziából	—	Első, hizl. ürü	68—71
Oszták tartományokból	—	Gyapjas	—
Összesen	554	Középm. hizott ürü	64—66
		Nyírott juh	—

Irányzat: szilárd a mult heti árak az egész vonalon változatlanul megmaradtak.

Bécsi szarvómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 24.

Főlhajtás:

Magyarországból élő borjú	leölt	Á r a k (kg.-ként fillérekben, tiszta súlyban) I. oszt. II. oszt.
—	576	162—176 142—160
Ausztriából élő borjú	1015	132—152 100—130
leölt	3276	162—176 142—160
Magyarországból élő bárány	—	—
Ausztriából	615	—
Magyarországból leölt	336	40—46 K. párja
Ausztriából leölt	54	—
Magyarországból leölt sertés	—	148—156 zsirsért.
Ausztriából	1680	136—152 hussertés
Magyarországból leölt juh	1	—
Ausztriából	203	112—128
Összesen	7179 drb	—

Irányzat: szilárd, összes minőségű borjú a mult heti árt megtartotta. Hussertés 4—6 fillérrel drágább. Juh és bárány mint mult héten.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 május 23.

Főlhajtás:

Minőség szerint:	drb	Származás szerint:	drb
Hussertés	8542	Magyarországból husos	120
Zsirsertés	4198	Magyarországból zsirfajta	4168
Összesen	12740	Galicziából	3119
		Oszt. tartományokból	333
		Olaszországból	—
Eladatlan maradt	242	Összesen	12740

Árak: (kilogrammonként élő súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	144—146 kiv. 147
Középsertés	136—142
Öreg sertés	132—140
Könnnyű és szedett sertés	124—132
Süldő (lengyel, erdélyi)	106—132 kiv. 138

Irányzat: lanya, prima zsirsertés 1—2 fillérrel olcsóbb, összes többi minőség a mult heti árt megtartotta. Az üzlet menete nehézkes, vontatott. Hussertés az ünnepnapra való tekintettel nagyon keresett s az árak 4—6 fillérrel emelkedtek.

Folyó hó 26-án megtartott wien-szt.marxi vesztegmarhavásáron felhajtott:

Magyarországból	Ökör	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen
1201	124	391	—	1743 drb	
Galicziából	64	19	24	83	
Ausztriából	2	18	7	27	
Összesen	1267	259	327	24	1853 drb

Osztályozva:

Hizómarha	1648 drb
Legelőmarha	—
Osontómarha	229
Összesen	1877 drb
A vásárra bejelentett	— drb
Eladatlan maradt	—
Irányzat: A mult heti árak változatlanul megmaradtak.	

Szerkesztői üzenetek.

E. Gy. Fényeslitke. Kérdésére a választ levélben adtuk meg.
N-i uradalom. A molasse-os erőtakarmanynoknál a vevő a zsáksúlyt az összessúlyból levonhatja s csak a tisztasúlyt tartozik fizetni.

A természetes jéggel való hűtés tisztátalan, egészségteien, megbizhatatlan.

A mesterséges hűtés (gépi uton) ideálisan tiszta, állandó, megbizható és hatásos. Ahol tejmanipuláció van, tojás, gyümölcs, zöldség, hus, vadhus konzerválódó, csakis a mesterséges hűtés az egyedül eredményes.

Urasági lakások, kastélyok, gazdaságok, ha valamely üzemerő áll rendelkezésükre (villamos világítás, malom, erőhajtású tejjgazdaság vagy takarmánkamra, cséplőkészlet), **termeljenek** maguk gépi uton jeget és **készítsenek mesterséges hűtőkamrát.** Nem drágább a mesterséges jég és mégis óriási előnyös a gazdálkodónak.

Forduljon:

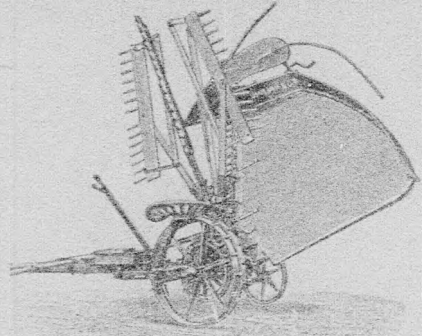
REICHEL és HEISZLER vegyipari gépgyár részvénytársasághoz

Telefon 98-10 és 50 85.

Budapest, X., Noszlopy-u. 1.

Telefon 98-10 és 50-85.

Utólrétegen teljesítésben és könnyű járásban!

Új gabona-aratógép „Handy”

Szénaforgatók — Lógeréblyék

Új fűkaszázó „Darling”

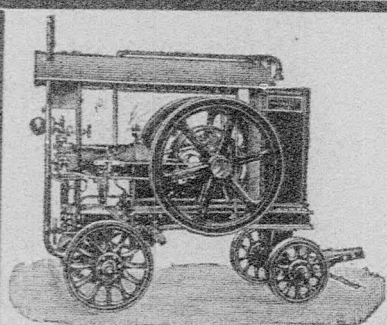
UMRATH ÉS TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcsepplőkészletek 12 HP-ig — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Nagybirtokosok pénzügyeit

elsőhelyű törlesztési kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és rendezzük. Bankösszeköttetéseink legelőnyösebben minden tekintetben legelsőrendűek. Ügyfeink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és czélutódatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Czím:

Frankl Adolf banküzlete Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25—40.

Az üzemeltetés 1—2 fill. óránként és lóerőnként a szabadalmazott magassnyomású nyersolajmotorainknál 16 lóerőtől felfelé, benzínmotorainknál és benzínlokomobiljainknál 4—5 fill. ép így 2—3 HP álló motorainknál.

Warchalowski J. motorgyár, Wien, III., Paulusgasse 3.

Magyarországi főtelep: Budapest, V., Váci-körút 37. Sziveskedjék védjegyemre különösen ügyelni. Original W. & S. avagy J. W.

Elsőrendű gép- és henger-olajok, süritett zsiradék

Mindenféle műhely- és gazdasági szerszámok és szerszám-gépek.

Ia. géphajtószijak.

Víz- és gőz-szerelvények, csapágyfémek, villamos cikkek.

Összes malomszükségleti cikkek.

Ruggyantaárak, tömlők, tömitések, ponnyvák, zsákok, köfetek, trieurók, stb.

sodronykerítések.

Szivattyúk, mérlegek, emelő-velőmagpánczológépek, gépek.

BÁNYAI LÁSZLÓ

műszaki üzlet

Budapest, V., Zoltán-utca 9.

Telefon: 168—73.

3956

Sürgőnyczim: Bányai L.

40 darab véssen átment 1 1/2 éves, szőke, tisztavérű,

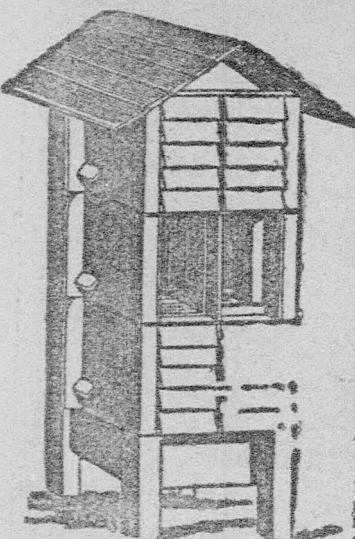
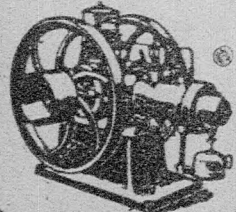
mangalicza tenyészkán

eladó Schwarz Lajos okányi tenyészetéből. Vevők forduljanak a számtartóshoz, Okány, Bihar megye.

732

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK. NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér ÓRÁNKÉNT és LÓERŐNKÉNT. NINC S ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY! -MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL. WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 76.

HONI GYÁRTMÁNY!

Legjobb minőségű méhkaptárakat

szállít

Meister Testvérek

faárugyára,

Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1910 augusztus havában Budapestben megtartott méhészeti kiállítás alkalmával állami aranyéremmel kitüntetve.

A száj- és körömfájás elhárítására

nélkülözhetetlen!

Bevált modellek minden árban. Kérje az I. számú prospektust

KRÁSA RUDOLF-tól Wien, VII., Kirchengasse 29/177.

718

CAMPBELL

feltűnést keltő műve **AZ OKSZERU TALAJMŰVELÉSÉRŐL**

K. RUFFY PAL fordításában; megrendelhető a „Patria” r.-t. gazd. könyvkereskedésénél, Budapest, IX., Üllői-út 25. Ára fűzve 3 korona 50 fillér, vésszonkötésben 4 korona 50 fillér.

A personospora ellen idejében permetezzünk

valódi **Brixeni Kristály-Azurinnal,**

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer mint a kékkő-mészkeverék. Kapható mindenütt. Kérjen ingyen-prospektust. Magyarországi főraktár:

Molnár M. és Társai

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése Budapest, VI., Gyár-utca 21/g. Rézképpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponnya, gépolaj, gépszij stb. legelőcsőbb beszerzési forrása.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

F. 3. Formák és szerszámok esomöszölt beton-árak előállításához.

F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla-és alagsörgyártás.

Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementszerépgyártás.

B. B. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása.

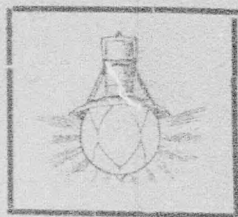
C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása

eziml árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatóit és tekintse meg üzembem mintateleptinkön összes cementsipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK mérnök

cementipari gépek gyártása

Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Villanyvilágítási és erőátviteli telepeket

gazdaságok és kastélyok számára legmodernebb kivitelben specialitásként szerel

SIGNER F. és R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, V., Kálmán-utca 9.

Ismertetést előkelő referenciákkal bérmentve küldünk.
■■■ Alapítotok 1903. ■■■

Eladó birtokok!

Hont megyében, 1000 hold nagyon jó gazdaság, szép kastélyval, parkkal, felszereléssel 600.000 korona.

Komárom megye, 1400 hold nagyon jó gazdaság czukorrépatermeléssel, szép urilakkal, felszereléssel egymillió korona.

Nógrád megye, 3500 hold, 1/3 rész gazdaság, 2/3 rész erdő, nagyon jó vadászattal, urilakkal, felszereléssel 800.000 korona.

Nyitra megye, 4500 hold erdő, kevés gazdaság, szeszgyár, szép kastélyval, parkkal, felszereléssel 1 1/4 millió korona.

BEYER KÁROLY BUDAPEST,
V., Báthory-utca 5. 220 Telefon 12-85.

A kész szőlővédelmi porok közt a legrégebbek és ma is legáltalánosabban el vannak terjedve a

Dr. ASCHENBRANDT-POROK

és pedig a

Bordói por

a levelek és vesszők peronosporája és a

Rézkénpor

a fűtperonospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével a mult évben sikerült sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

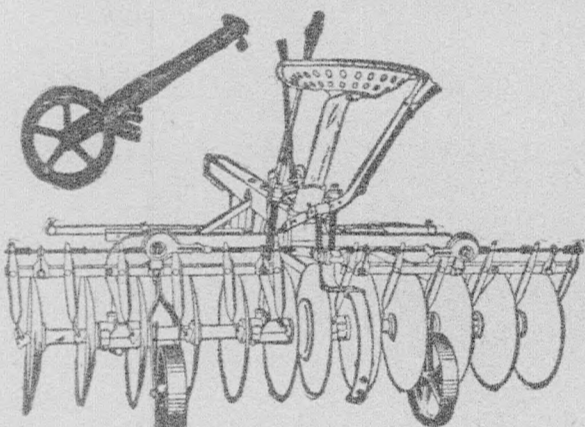
A bordói por ára kg.-ként 50 kg.-os zsákokban 64 fill.
Kisebb zsákokban 68 "
A rézkénpor ára kg.-ként 50 kg.-os zsákokban 44 "
Kisebb zsákokban 48 "

VEZÉRKÉPVISELET A

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V. KER., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZÁM.

☛ Kapható ezenkívül a „HANGYÁ”-hoz tartozó összes szövetkezeteknél és számos fűszerkereskedőnél. ☛

741

≡ Legujabb rendszerű amerikai ≡

TÁRCSÁS BORONÁK

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczélanyag!

Fűkaszáló, marokrakó és kévekötő

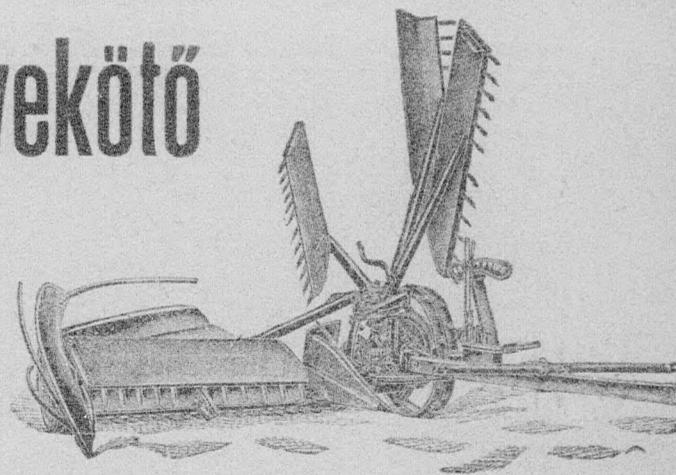
aratógépeink

a legjobbaknak vannak elismerve.

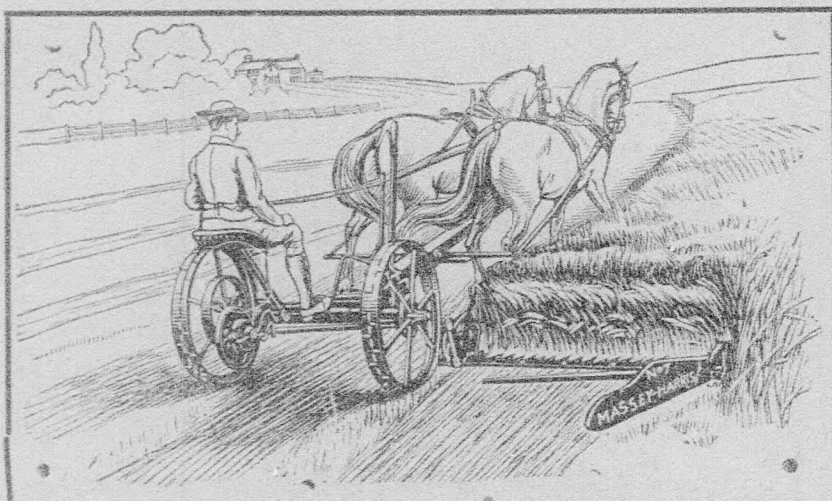
Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32.

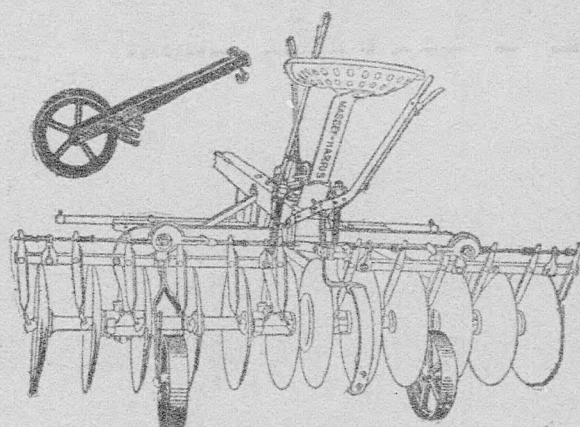
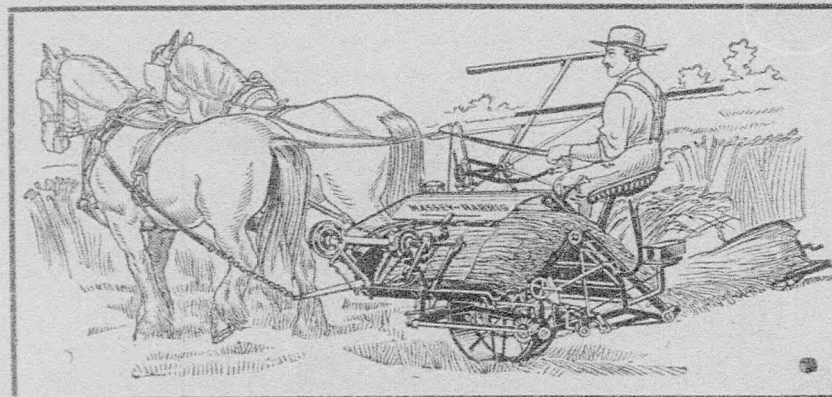
MASSEY-HARRIS C. R. T.

fűkaszaló aratógép és föld-
:: mívelő eszközök gyára ::

TORONTO, ÉSZAK-AMERIKA.

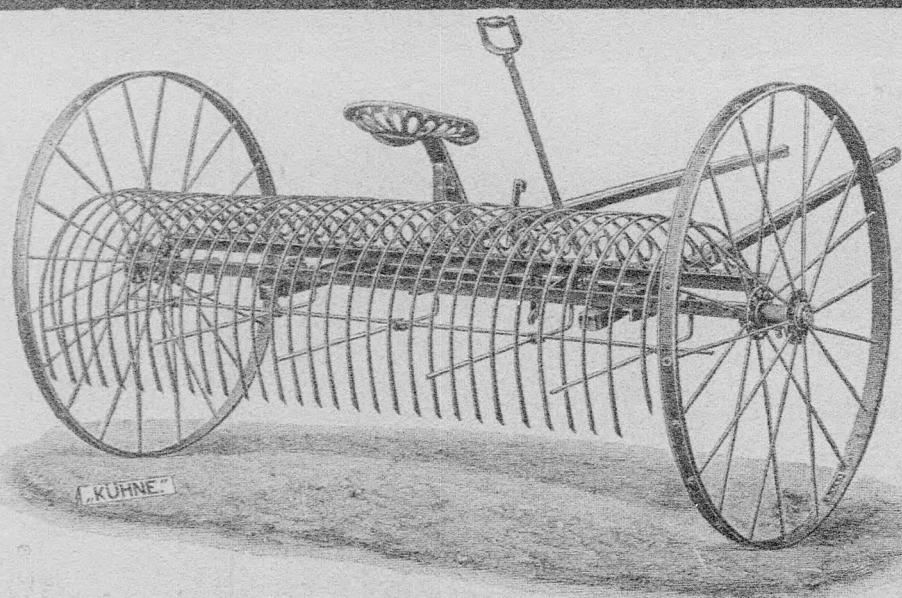
A világ legjobb gyártmányai.

Tárcsásborona.

Árjegyzéket kívá-
natra ingyen küld

Massey-Harris C. R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

Szénagereblyéket,
Fűkaszalógépeket
és
Osborne-aratógépeket

szállít:

„RÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN.

Főraktár:
Budapest, VI., Váci-körút 57 a.

Fiókraktárak:
Debrecen, Kaposvár, Temesvár.

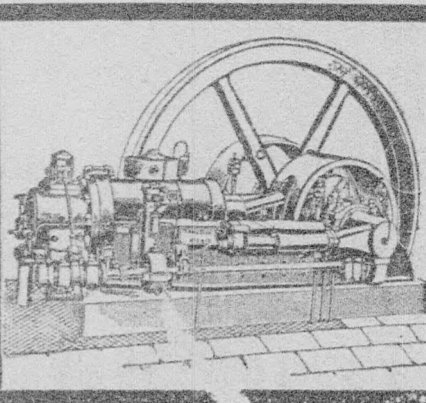
Új gyártási ág: **MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETEK** 3-20 lóerőig.

MARHAVÉSZ,

száj- és körömfájás, valamint egyéb járványos és ragadós betegségek ellen legjobb és legolcsóbb fertőtlenítőszer a „SUBLOFORM“ 100 liter oldat 5 kor., nagyobb mennyiségbe nagy árengedmény.

KENDE és SZALITER

vegyészeti laboratórium, BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 79.

TRAUZZL & Co. BÉCS, IV/2.

Hungary FARKAS BELA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Négyütemű egyenymű motorok, fekvő elrendezésű és javított Diesel-rendszert szerelt motorok, nehezen gyűlö, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb, legegyszerűbb, legököltelesebb szerkezete. Porlasztókészülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható.

Üzemeltetés óránként és tényleges löerőnként 1-1/2 fillér.

Allategészség

Állattenyésztő és Állattartó gazdák használatára. Irta: Monostori Károly. 223 ábrával. Ára 7 korona. Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Legjobb a valódi angol manila-kéveközőzsineg, melynek hossza 340-380 méterig terjed és szakítóképesége a legnagyobb, amely egyáltalában manila-zsinegnél elképzelhető.

Kapható egyedül Klár Andor cégnél, Debreczen. Telefon 445. Tessék ajánlatot kérni, míg a készlet tart. 366

GAZDASÁGI KOCSIGYÁR

MERŐCZE, Nyitra megye.

gyárt gazdasági, teher- és mindennemű szekeret, kerekeket, kerék- és szekéralkatrészeket.

KIVALÓ MINŐSÉG! ... ELŐNYÖS ÁR!

Ujdonság!

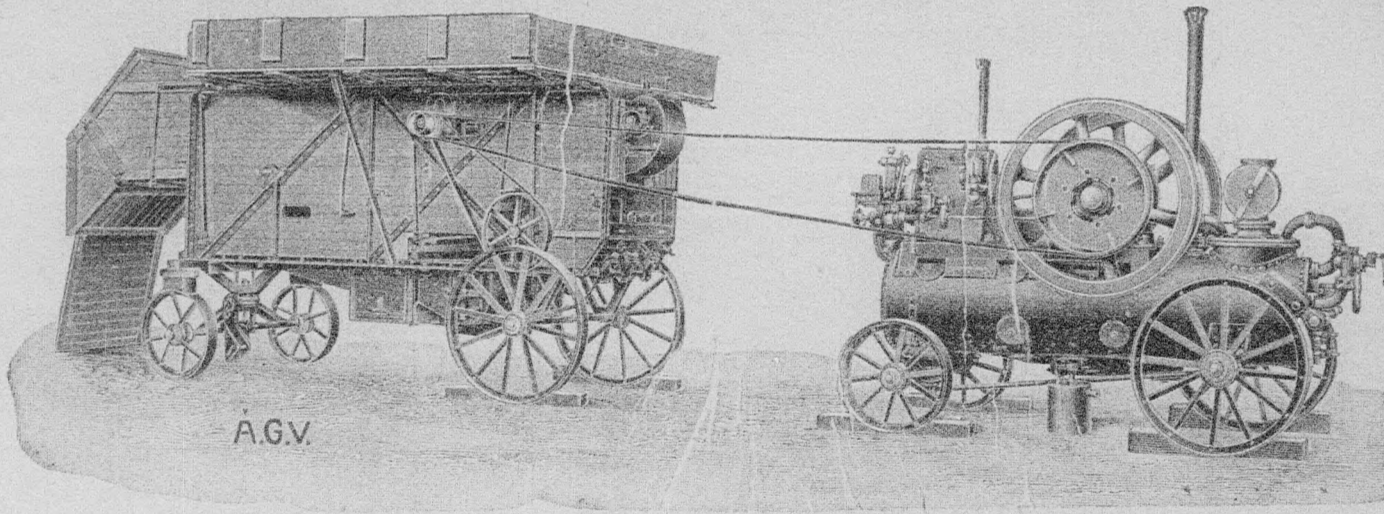
Legújabb szerkezetű cséplő-készlet. Szabadalmazott

SZIVÓGÁZLOKOMOBIL

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénnel vagy antracszittal.

Á.G.V.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

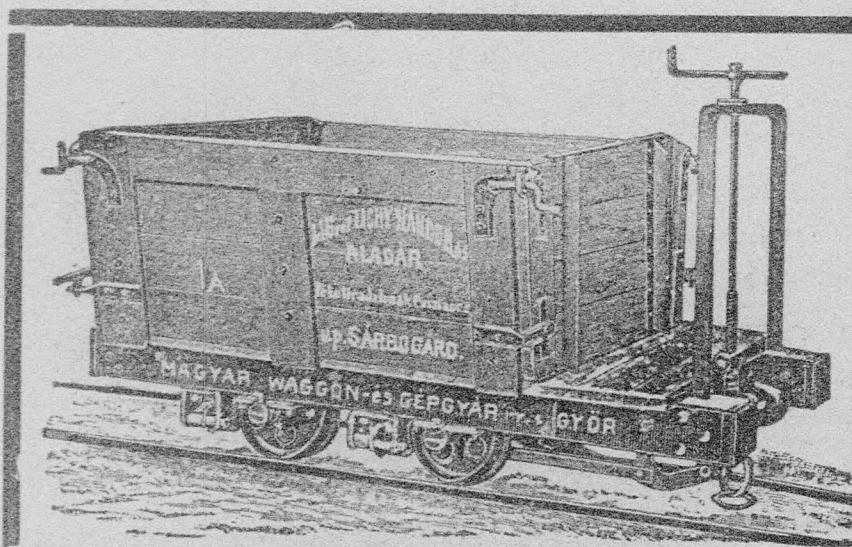
Tüzelés faszénnel vagy antracszittal.

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480-500 gramm.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönséget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.**

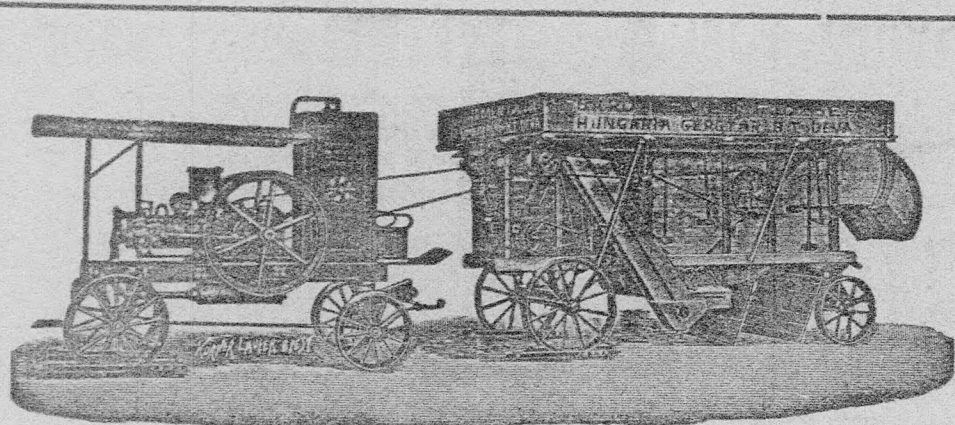
Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON-ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V., Váci-körut 32.

Br. Kemény
József

HUNGARIA GÉPGYÁR B.-T. DÉVA.

Ajánlja a következő legújabb rendszerű és elsőrendűen elismert gyártmányait:

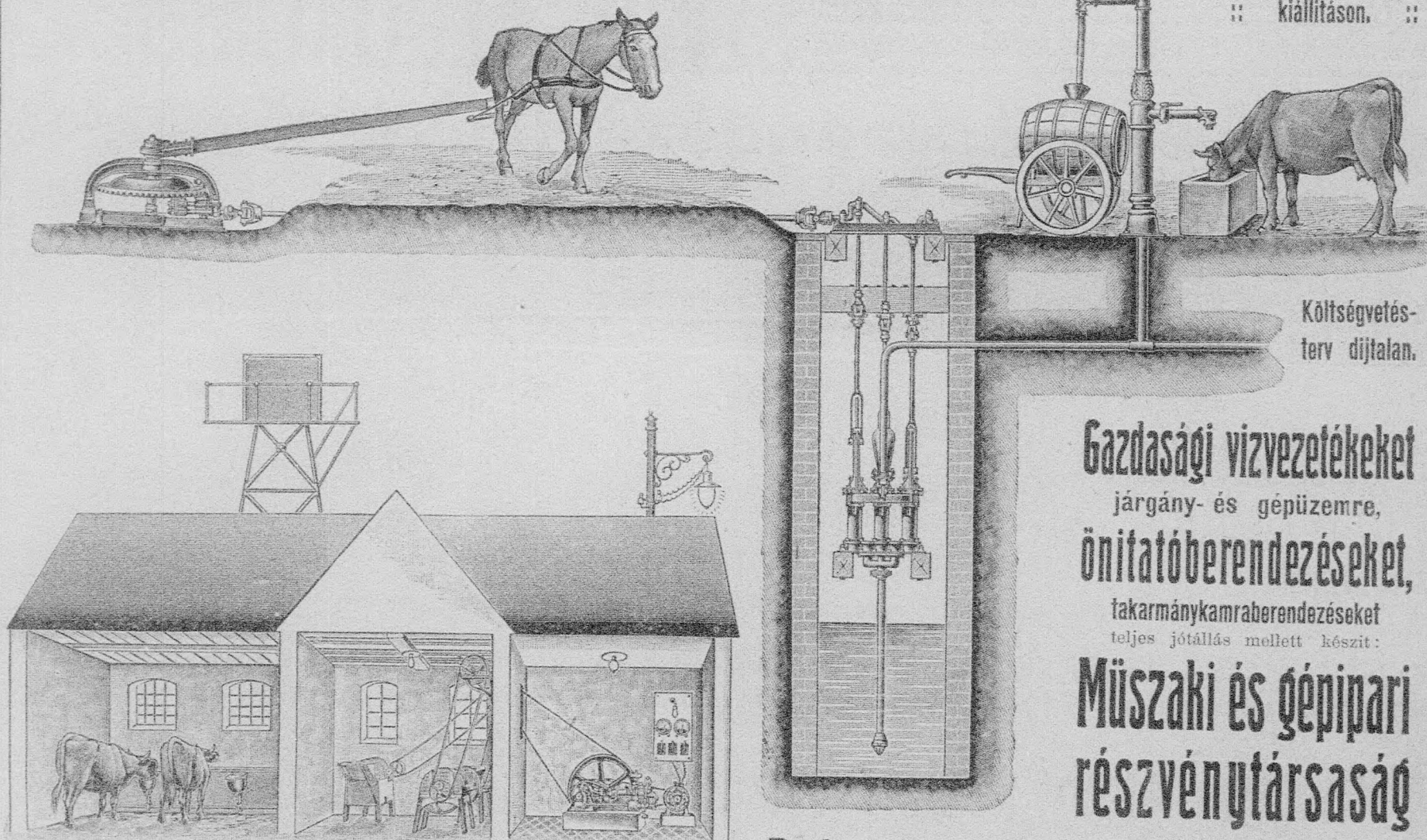
Benzin- és nyersolajmotorok és cséplőkészletek. **Szivógázgenerator-lokomobilok**, legújabb rendszer. **Szivógázgenerator-telepek.** Gőzgépek, gőzkazánok, viktartályok, szivattyúk, közlőművek, villamos-világítási és erőátviteli telepek.

Daráló-, őrlő- és fűrészmalomok tervezése és építése.

Autogén-hegesztések elvállalása, kazánok javítása, törött öntvények hegesztése. Hóni gyártmány! Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Pontos és szolid kiszolgálás!

Nyersolajmotoraink nem gyújtó-golyóval dolgoznak, hanem süritett levegővel.

Szivattyúk kizárólag eredeti Garvens gyártmányban.

Allami ezüstéremmel
kítüntetve a kertészeti
:: kiállításon. ::

Költségvetés-
terv díjtalan.

Gazdasági vízvezetéseket
járgány- és gépezemre,
önitatóberendezéseket,
takarmánykamraberendezéseket
teljes jótállás mellett készít:
**Műszaki és gépipari
részvénytársaság**

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 25.

LŐHEREFÉJTŐ GÉPEK
 EGYSZERŰ és KETTŐS
 TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650% 1250%
 DOBSZÉLESEGIG GŐZGÉP MOTOR-S JÁRGÁNYOS HAJTÁSRA

SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT LŐHERECÉPLŐ FEJTŐ-TISZTÍTÓ GÉP

OLCSÓÁRAK
 KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
 ÁRJEGYZÉKET FELHÍVÁSRA DIJMENTESEN

Szücs Ödön
 KÜLD CÉG
 — BUDAPEST —
 VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Mindenfajta szárított

gyógynövényt,
 különösen **szilfűvirágot** (kamillát)
 veszünk bármily mennyiségben. Szárítási utasításokkal szívesen szolgálunk 688

SCHWAB E. gyógyszerész és TÁRSA
 gyógynövénykiviteli társaság. MOKRIN, Torontái megye.

HerKules idomvasablak

Ujdonság! Ujdonság!

HerKules idomvasablak
 Kérjen árjegyzéket.

HerKules idomvasablak
 Készítik a "VICTORIA" fahérszék- és szék-ágyak és mindenféle lakószobákban.

Istálló- és raktáráblakok vasrámban **sodrony-üveggel.**

Előnyei: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS és TÁRSA lakatosgyárában
 Budapest, VI., Lehel-utca 10. 620
 Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

HerKules idomvasablak

Hutter és Schrantz
 Részvénytársaság.

Az osztr.-magyar monarchia legrégebb szakmabeli része. Alapított 1824-ben. — Ajánlja elsőminőségű, többszörösen csavart, kész állapotban tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! — Nem lévesztendő össze a négyzetletes (□) lyuku, végig sodrott és végig hullámzott szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!
! 26 fillértől feljebb !

És nagyobb vételnél még magas engedmény. — Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm. tüsketávolság) horganyozott tűskedrót méterje 5 fillér. — **Egyszerű fizetési feltételek!** — Kerítésrácsok kovacsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben legolcsóbb árak mellett. — **Legmagasabb kitüntetések.** — Ezekre menő elismerőlevelek! — Árjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul

Magyarországi telep:
BUDAPEST, Váci-körút 61/7.
 Levélcím: **Hutter és Schrantz r.-t.**

PATKÁNY és EGÉR
 rettenetes csapás!

Hatásos pusztító-szer a

DANYSZ-VIRUS

felfedezte: Dr. DANYSZ, a párisi Pasteur-intézetben. Emberekre, háziállatokra és madarakra stb. nézve ártalmatlan. 1 cső 2 50 K, 5 cső 10 K. — Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Nagybani főárát: **TÖRÖK JOZSEF** Budapest, Király-utca 12. 608

Czementlapok, falazótéglák
 előállítására szolgáló

sajtólók, ürtömbgyártógépek

egyszerű és munkaképes kivitelben **betonürtömbök, padozatkövek** stb. gyártására

tetőcserepgyártógépek, falazótéglagyártógépek, csőformák, keverőgépek, kötő- és hengerlőművek

Dr. GASPARY & Co.
 gépgyára, MARKRANSTÄDT. Leipzig mellett
 Kérjük gyárunkat meglátogatni!

262. sz. árjegyzék ingyen!

Villamos világítás
 saját teleppel
 nyersolajmotor-üzemre gazdaságok, kastélyok stb. részére.

Szivattyutelepek.
 Olcsó árak. Gyors szállítás. Legolcsóbb üzem. 478

ELEKTRA villamos és erőtelepeket építő r.-t.
 Budapest, VI., Gyár-utca 11/K.

Kéveköteleket

□ fácskával, végei kékre vagy vörösre festve készít és szállít elsőrendű minőségben nagyban és kicsinyben legolcsóbb árakon.

HELLE O. kötélárugyár
 Pozsony, Eötvös-utca 6.

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országos méltán kedvelt elsőrendű baglyasaljai és józsefaknai tömörszénünket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvény-Társaság
 BUDAPESTEN, V., ARANY JÁNOS-UTCA 29. SZ.

Minden gazdaságnak, ipartelepnek, Kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón saját villanyvilágítása és vízvezetéke,

melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk. ::
 Költségvetés ingyen és bérmentve.

BARDOS és BRACHFELD
 műszaki és villamosági vállalat
 Budapest, VI., Gyár-utca 7/B.

Hazai gyártmány!
 A legjobb villamos benzínmotorok, magánjáró benzínlokomoblok, motoros cséplőkészletek és motorfűrészek csakis

KALLAI ISTVÁN és TÁRSA Hazai gép- és motorgyárában Budapest, VI. ker., Lőportár-utca 14/a. kaphatók. Árjegyzék, kezelési utasítás ingyen. Motoraink terjesztése érdekében **gőzgépeket** becsérelünk.

Kedvező feltételek!
 Olcsó ár!
 Teljes jóállás!

I^a jutakévekötelek
 piros □ fával és végekkel,
 valamint szalmakötelek és zsákmadzagok folyó évi május-július havi szállításra

Sürgönyözlm:
RUDOLF
 LIGETFALU

legolcsóbban beszerezhetőek **RUDOLF TESTVÉREK**
 pozsonyligetfalui kévekötelekgyárakban 674

RUBEROID 16 év óta bevált ::

tetőfedő- és szigetelőanyag.
 Viharálló, vízmentes, nagy szigetelőképesség.
Nincs utólagos mázolás.
 Legegyszerűbb alkalmazás.

Prospektusok, bizonylatok stb. rendelkezésre állanak.

AVENARIUS-MŰVEK LIGETFALU, Pozsony mellett. 441/b

Uj és egyszer használt
zsákok, ponyvák, kölesön és eladás,
amerikai manillazsineg, kévekötelek kartellen
kivül.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. szám.

Táviratezim NAGELA.

■■■■

Telefon 35-92.

Haszonbérleti hirdetmény

A felsőes uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó **felsőszunyoghi gazdaság 2316 hold 206 négyszögöl** (Pest megye, vasuti állomás: Kiskunlacháza) 1912. évi október 1-től 12 évi időtartamra haszonbérbe adatik.

Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérösszeg 10%-ával 1911. évi július 31-ig alulírott főtisztviséghez nyújtandók be, ahol a bérletre vonatkozó feltételek is megtekinthetők.

Cs. és kir. uradalmi főtisztviség:
Grassl, s. k.
 cs. és kir. főtisztartó.

735

Eladó tehének.

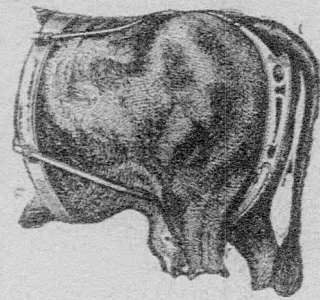
Irányváltoztatás miatt eladjuk kb. **40** tehénből és kb. **40** növendékből álló **montafoni tehén-szetünket**. A tehének importáltak, fiatalok és kiváló szépek. Szives érdeklődések **Uradalmi intézőség, Felsőszentiván, u. p. Bodakajtor-Felsőszentiván, Fejér megye** címre kéretnek.

754

H. HAUPTNER

világhírű berlini műszergyáros gyártmányai

Az 1910. évi brüsszeli világkiállításon versenyen kívüli jury-tag.
 Az 1910. évi buenos-ayresi világkiáll. „Grand Prix“-vel kitüntetve.

4353. sz.

4353. szám. **Méhelőesés elleni kötszer** bőrből, vitorlavászon hevederrel, tehének számára ... K 26.55
 juhok számára ... K 21.—
 4354. szám. Ugyanaz, egyszerűbb kivitelben, hevederből, tehének számára ... K 16.50
 juhok számára ... K 11.50

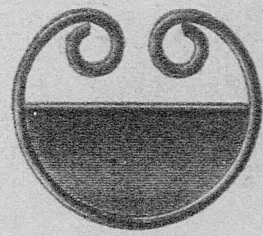
Önfejés elleni készülék,

annak megakadályozására, hogy a tehén a tejét önmaga kiszopja.

6930. szám ... K 4.50

6931. sz. Borju elválasztó

K 3.25

6930. sz.

6931. sz.

Kaphatók a magyarországi vezérképviselőknél:

Geittner és Rausch czégnél Budapest, VI. kerület,
 :: Andrassy-ut 8/K. szám. ::

Cséplési mázsakönyv

200 lapos füzet, minden második lap kitép-
 hető, puha barna borítékkal, drbja K 1.50

Cséplési mázsakönyv

50 lapos füzet, középen perforálva, kemény
 kötésben, darabja ... K 1.20

Cséplési értesítő

100 lapos füzet, puha kötésben, darabja ... K .90

Beszerezhetők a „Patria“ r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **klépítését** és hozzá-
tartozó anyagok **szállítását.**

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban.

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V. Kálmán-utca 24. sz.
Telefon 132-53.

Őszi trágyázás!

Valódi védjegyű
THOMASSALAK
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van ólomzár van

Minden zsák jelzéssel

Óvakodjunk a

ha ilyen és eredeti rajta.

tartalomvan ellátva.

hamisításoktól 670

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrásy-ut 49. szám.

HA ÖN
EGYGAZDASÁGOS
ÜZEMBIZTOS-
KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ

MOTOROS CÉPLŐKÉSZLETE
ELŐNYÖS ÁRBAN KEDVEZŐ
FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL
TELJESSZAVATOSSÁGGAL
BESZEREZNI OHAJTUGY
FORDULJON MEGKERESÉSSEL

SZÜCS ÖDÖR
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.

ME ZÖGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI
VÁLLALATHOZ, MELY CÉGFEJSZOLTÁSRA ÁRJEGYZÉKET
ÉS KÖLTSEGVETÉST DIJMENTESEN KÜLD MEG.

A Heller-féle
„KING”
gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az eset-munka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép sokoldalú használata miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnnek, javítások majdnem teljesen kisérték. „King” műkörvetekkel többet teljesít, mint 20 ember eset-tel és mindenféle állványzat és elmozdítást felszerelhető. Ezen gép egy nap alatt készíthető.

Gyártók azonkívül:

Fakult bőrkabátok

sötét színekre tartósan festetnek. **Haltenberger Béla** ruhafestőgyára, Kassa. — Alapított 1810. évben. 5954/a

SÜRGÖNY-
CZIM: TELEFON: BUDAPEST 95-50
WALSCHER CSÁNGÓUTCA BUDAPEST

WALSCHER FERENCZ

Czégutalajdonosok: WALSCHER FERENCZ, WALSCHER JÁNOS, Gyvőző Gyula.

TÜZOLTÁSI SZERKEK-É S ZIVATTYÚK-GYÁRA, HARANG-É S FÉMONTÓDE BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6 B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ:
VÁCZIÚT,
A RÉGI VÁM
KÖZELÉBEN.

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. 5795 Képviselek kerestetnek.

VIRÁG és FARAGÓ

Vasipari és
gazdasági-cikkek
gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka utca 11.
TELEFON: 87-22. KERESNI ARJEGYZÉK. TELEFON: 87-22.

KEMÉNY és FISCHER

féle szabadalmazott
dobkosár betétléczek.

Egyszerűség és megbízhatóság tekintetében minden eddig ismert dobkosár betétléczet felülmúl. Nem szabad hiányoznia ezen dobkosár betétlécznek ma már egyetlen céplőgépéről sem, mert ezek annak nélkülözhetetlen kiegészítő részét képezik. Ezen szabadalmazott betétléczek derékszög alakban mindkét oldalán rovátkolva, éles sarkokkal készülnek, úgy hogy a rendszeres és szelvi is pótolva vannak általuk. Egyedeltarustás

KEMÉNY MANÓNÁL

Budapest, V., Rudolf rakpart 7.
Telefon 159-02. 745

Uradalmak és középbirtokosok

használatára LIPTAY JENO földbirtokos igazi szaktudással egy rendkívül praktikus

PÉNZTÁRI FÖKÖNYVET és PÉNZTÁRI NAPLÓT

szerkesztett. Mindkettő a lehető legegyszerűbb beosztású és könnyen áttekinthető.

A kemény papírba kötött, körülbelül 60 ives Pénztári főkönyvet és a puha fedelű, körülbelül 20 ives Pénztári naplót **15 koronáért** szállítja az összeg előleges beküldése mellett vagy utánvétellel a „Patria” r.-társ. nyomtatványkezelői osztálya, Budapest, IX., Ullői-ut 25. (Köztelek.)

680 kilogramm tiszta buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncsépeltettünk. **Pénzt, időt és munkát a Stern-féle szab. dobkosárbetétlécczel.**

Kérdezősködékre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST,
 VI., Gyár-u. 5.

A mezőgazdasági cukorgyár r.-t., Szered, elad **egy automatikusan működő Chronosmérleget**

400 kg. egyszer befogadó képességgel. A mérleg 3 üzemében át volt használatban és teljesen jó karban és üzemképes állapotban van. Ajánlatok fenti czég címére intézendők. 730

Öt fontos czikk: SZÉN, MÉSZ, CZEMENT, MŰTRÁGYA, GÉPOLAJ

Klár Andor Debreczen.
 Telefon-interurbán 445. szám.
 Áruosztály.
 Bankosztály.
 Műszaki osztály.
 Legjobb összeköttetés. 701/B

TEHÉNÉSZETEINK SZERVEZÉSE ÉS VEZETÉSE

SZASZ FERENCZ gazdasági házigazdától máve megrendelhető a "Patria" r.-t. könyvkereskedéséből, Budapest, IX., Dülös-ut 25. szám. (Köztelek) Ára füzve 5 korona, vászonkötésben 6 korona.

Mangolicza-fajsértések nagybani megvételre kerestetnek,

lehetőleg fiatal, 1-2 éves, felbugatott tenyészállatokra lenne szükségünk; az árak kgr.-ként elősúlyban ajánlandók, az ajánlatok a **Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóság** címére, Zomborba küldendők be.

734 Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület, Zombor.

ELADÓ BIRTOKOK.

Budapest-Bécsi fővonalon 2500 hold prima gazdaság kevés erdővel, szép kastélyal, parkkal, felszereléssel. Ára 1 1/2 millió K.
 Budapest-Bécsi fővonalon 1000 hold prima gazdaság, nagyon jó épületekkel, szép urilakkal, parkkal. Ára 720.000 kor.
 Budapest-Bécsi fővonalon 500 hold legprimább cukorrépa-földek, nagy tejjgazdasággal, bor és zöldségtermeléssel, szép kastélyal, parkkal, felszereléssel. Ára 1/2 millió K.
 Bpest - Zsolnai fővonalon 4000 hold, 1/4 rész gazdaság, 3/4 rész erdő, szép kastélyal, parkkal, felszereléssel. Ára 1 millió K.
 Bpest - Ruttikai fővonalon 1500 hold prima szántóföld cukorrépa-termeléssel, szép kastélyal, parkkal 1.200.000 kor.
 Budapest-Fiume fővonalon 1850 hold prima sikk gazdaság cukorrépa-és dohánytermeléssel, nagyon intenzív kezelés alatt, gazdag felszereléssel és termeléssel 1.300.000 korona.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.
 Telefon 12-85. 220 Telefon 12-85.

Üszöket adunk

tenyésztés czéljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka 1-2 éves fajüszök és tehének jelenlegi értéke 2 év után is fizethető. :: ::

Neuschlosz Testvérek

nagybérli czég
 Irodai telefon 16. szám. Szatmár. Gazdasági telefon 155. sz.

Permetezés helyett porozás!

A szőlő peronoszpórája ellen sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül a

br. Fechtig-féle „PULVAZURÓ” segélyével.

A tavalyi eredményekről szóló beszámoló füzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldeték! — A „PULVAZURÓ” ára nagyban 53 fillér, 50 kilogrammon alul 55 fillér kilogrammonként. 689

Egyedüli beszerzési forrás a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

LÁNG L. gépgyára, Budapest, 56.

SULZER-DIESEL-

RENDSZERŰ NYERSOLAJMOTOROK

20-2000 lóerőegységekig

minden üzemre.

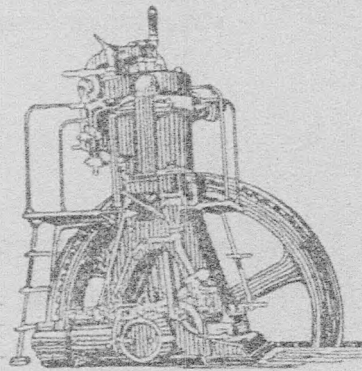
1300 motor több mint 110.000 lóerővel üzemben.

Egyéb gyártmányok: gőzgépek, gőzturbinák, gőzsűrítők, nagy gázmotorok, bányaszállítógépek, légsűrítők, előmelegítők, tulhevitők és közlőművek.

Gazdasági ponyvák :: lótakarók :: len- és jutazsákok a legjutányosabb gyári áron beszerezhetők

FISCHER ÉS REISS zsák- és ponyva gyári raktárában, BUDAPEST, V. ker., Arany János-utca 12/K. szám.

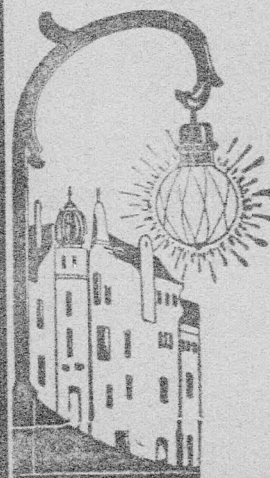
Eredeti „Otto” motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
Teljes cséplőkészletek
Famegmunkálógépek
Hűtő- és jéggyártógépek
LANGEN és WOLF
motorgyár
BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Gazdaságok

villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral végezhető. ::

Olcso üzem! Olcso ár! Egyszerű kezelés!
Azonnali szállítás.

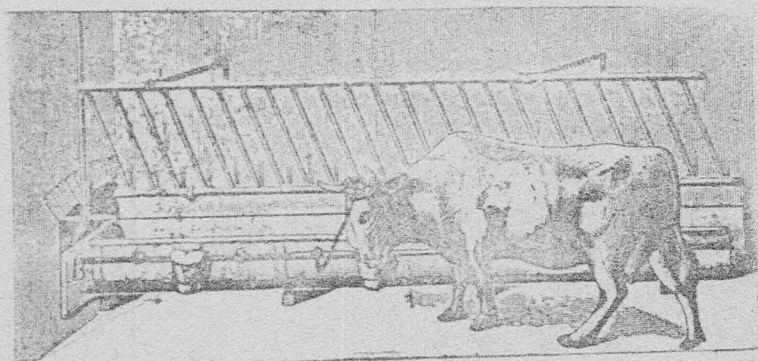
Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.

Óvitató berendezéseket

lovak és szarvasmarhák számára készít King Braunschweig rendszer szerint

Hanak Gyula Budapest, VI. ker., Szondy-utca 56.

Gyárt és szállít: zománcozott itatókagylókat, szabályozó tartó-nyokat, uszógolyószelepeket stb., 415

amerikai jun- és lónyirógépeket,

melyek munkateljesítése földművelésnél.

Ajánlatok, tervek és költségvetések díjtalanul kidolgoztatnak.

V-ik évfolyam.

Budapesti

V-ik évfolyam.

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

Nélkülszethellen minden földbirtokosnak, ki állathizlalással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Eggedűli szakközlöny, melyben az állatértékesítés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona.

ELSŐ MAGYAR

GYAJPUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolósákat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmértékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő fevilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. AZ IGAZGATÓSÁG

Negyvenharmadik üzemév!

Különösen az idei gyapju-üzleti viszonyok közt legelőnyösebb a gyapju

GYÁRI MOSATÁSA.

Ami jó, az olcsó!

Eredeti svédországi
MUNKTELL-

NYERSOLAJMOTOROK

és cséplőkészletek az elismert legjobbak.
Igen olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Legnagyobb jótállás!

Érdeklődőknek árjegyzéket költségmentesen küld:
MUNKTELL GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., Váci-ut 6. sz. a nyugati pályaudvarral szemben.

Ami jó, az olcsó!

Vevő közönség szives figyelmébe.

A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank rt.
Rimaszombatban egy ujonnan épült és teljesen felszerelt gépgyárat létesített.

Akinek tehát gőzgépre, benzin-, nyersolajmotor garnitúrára vagy malomberendezésre van szüksége, forduljon teljes bizalommal a rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank rt.-hoz Rimaszombatba, mert itt szolid és jó gépet kap.

Hengerrovátkolások gyorsan és pontosan eszközölnetnek, ugyszintén bármiféle motor és gépjavitások is. Autogén gyorsforrasztás, tengely, vagy bármilyen öntöttvas alkatrészekre 24 órán belül eszközölnetük. Csere üzletek a legmértányosabban eszközölnetnek.

Kellő biztosíték ellenében 10-15 évi hitelt nyújtunk.
Csak komoly érdeklődőket kérünk.

LEPTER JÁNOS vasszerkezetek és lakatosárak gyára
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Alapított 1885. Sürögőnczim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22.
A JELENKOR LEGTÖKÉLETESÉBB ÉS LEGOLCSÓBB IDOMVASABLAKA.

Ujdonság!

Ujdonság!

KÖPPLINGER
szabadalmazott
IDOMVASABLAKA.

14 MŰVELT ÁLLAMBAN SZABADALMAZVA

Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági melléképületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Régi rendszer. Köpplinger rendszer.

Megkeresésére költségtérítéssel készséggel szolgálunk.

AZ OMGE. KONYVKIADÓVÁLLALATA FOLYÓ ÉV ŐSZÉN
zsitvabessenyői **RUBINEK GYULA**, az OMGE. igazgatója szerkesztésében

Magyarországi Gazdaczimtár

czimmel, a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter Ő excellenciája rendeletére, a m. kir. pénzügyigazgatóságok útján beküldött hivatalos adatok alapján egy kb. **50 iv terjedelmű**, nagy kvart-alaku művet ad ki (kb. 27 cm. széles, 33 cm. magas), mely az **összas magyar-, horvát- és szlavonországi 100 holdon felüli birtokosok és bérlők** nevét, lakhelyét, utolsó postáját, **birtokuk nagyságát és a terület művelési megosztását**, valamint a **kataszteri jövedelmi kimutatást** stb. tartalmazza. Azonkívül minden megyénél monografikus alakban arról is tájékoztat, hogy az egyes különleges mezőgazdasági termelési ágakkal nagyobb mértékben mely gazdaságok foglalkoznak.

A **Magyarországi Gazdaczimtár** czélja egyrészt tájékoztatóul szolgálni arra nézve, hogy az egyes gazdasági termények hol szerezhetők be közvetlenül vagyis az érdeklődőt közvetlen a forráshoz vezetni, másrészt pedig az ország földbirtokosainak mintegy törzskönyvét nyújtani, úgy hogy a munka befejező részét képező névmutatóból a 100 holdon felüli birtokosok bárhol fekvő ingatlanára vonatkozó tájékoztató a Magyarországi Gazdaczimtárban fellelhető.

Megrendelhető a "PÁTRIA" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

A czimtár előfizetési ára 35 kor.

(Megjelenés után a mű bolti ára 45-55 korona lesz.)

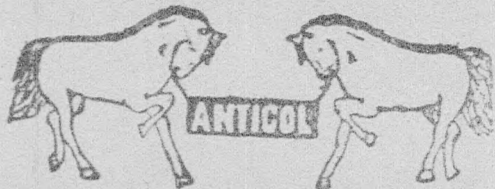
A **Magyarországi Gazdaczimtár** nélkülözhetetlen segédeszköze lesz a mezőgazdasági termények forgalombahozatalával foglalkozó kereskedelemnek, továbbá az egyes gazdaságoknak is, melyek e forrásból szerezhetnek közelebbi tájékozódást a beszerzendő tenyészállatok, vetőmagvak stb. forrásai iránt. Elterjedési körénél fogva tehát kiválóan alkalmas lesz arra, hogy a gyáros a gyártmányait, a kereskedő áruát, a gazda terményeit ott minél szélesebb körben megismertesse, ezért bátrak vagyunk a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a „**Magyarországi Gazdaczimtár**”-ban való hirdetésre.

A hirdetési árak a következők:

1 oldal példánnyal együtt	120 kor.,	példány nélkül	85 kor.
1/2 "	"	"	50 kor.
1/4 "	"	"	30 kor.
1/8 "	"	"	20 kor.

Szenzációs találmány.

Szabadal-
mazva:
3956. sz. a.

Törvénye-
sen védve:
141. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak **kólika** betegségének megszüntetésére. Ezen **Anticol** szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert **minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.**

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:

„ANTICOL“-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál, Brassó.

Kaiseri. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.**

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgyeredményekkel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.)

Litke, Oberst, s. k.
474

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja
az **„OMEGA“ LÁNCZKUT**

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást
ingyen és bérmentve. **BARDOS és BRACHFELD, Budapest, VI., Gyár-u. 5.**

Átvészelt 5/6 éves, többszörösen kitün-
tetett tisztavérű **mangalicza**

tenyészkánok

és hazai fésűgyapjas, többszörös díjat nyert

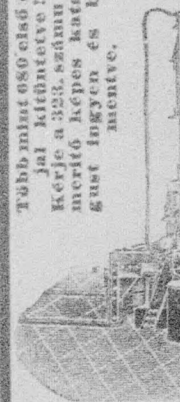
tenyészkosok

eladók dr. Schwartz István dobai gaz-
daságában. Vasút Komádi, posta Okány.

731

700 **Hydraulikus sajtók**

Több mint 600 példány
van készleten.
Kérje a 335. számú ki-
merítő képes kataló-
gust ingyen és bér-
mentve.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolására, nagyüzem
számára, 1, 2 vagy „Herkules“ szőlő- és gyümölcs-
presek **kettősnyomó készülékkel**, kézi erőre,
gyártja mint különlegességet különböző nagy-
ságban és szerkezetben és kitűnő minőségben:

Mayfarth Ph. és Tsa
Wien, II/1.

gépgyár és vasöntöde.

Különleges gyár
gyümölcsészeti és
szőlészeti gépekben.

Mielőtt czipót vesz

kérjen árjegyzéket és mértékívet az

**Amerikai Czipó Részvény-
társaságtól** BUDAPEST, IV., Dorottya-
utca 6. (Wurm-u. sarok).

Elsőrendű garantált valódi amerikai czipők
kizárólag nálunk kaphatók. Rendkívül tartósak.

Vizhatlanok. Czélszerű alakúak. 5988

Különlegességek amerikai női és gyermekekzipőkben.

Gazdasági vadász- és sportezipők.

Postaküldemények utánvétellel.

A MISKOLCZI HITELINTÉZET

áru- és terményraktáraiban az ezidei

XIX-ik évi gyapjuvásár

beraktározással egybekötve
1911. évi június hó 14-ik napján tartatik.

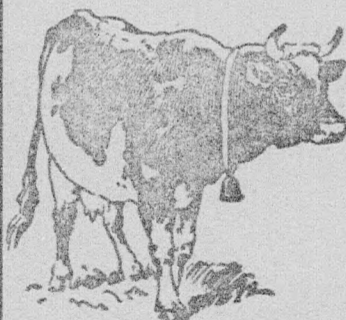
Részletes felvilágosítással szívesen szolgál a

Miskolczi Hitelintézet részv.-társ. igazgatósága.

720

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por.

Étrendi szer lovak, ezarvasmarhák és juhak
részére. 50 év óta a legtöbb istállóban hasz-
nálatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél,
a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle

korneuburgi marha-por

csak ezen védjeggyel valódi

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

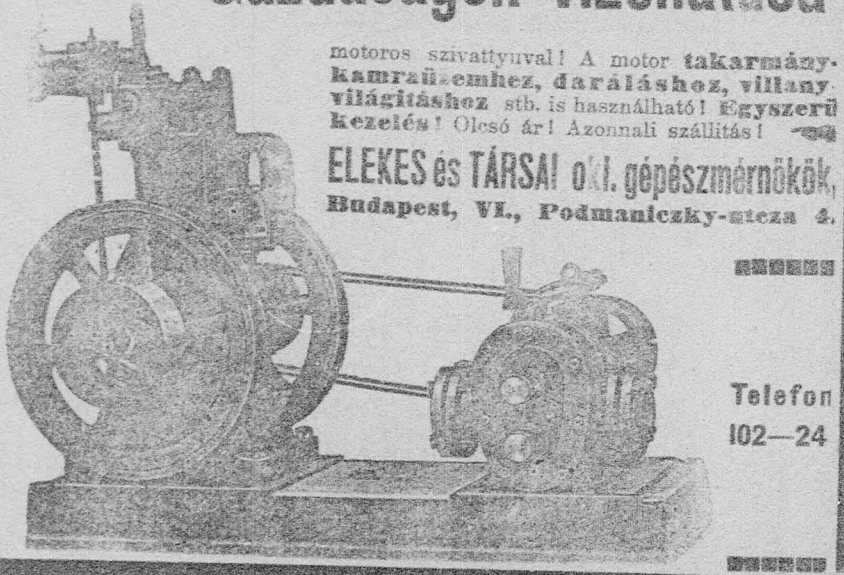
A somogytarnóczai uradalomban van 25 darab 8,
9, 10 és 12 hónapos Yorkshirei

tenyészkán

eladó. Közelebbi felvilágosítás nyerhető uradalmi
intézőségénél, Somogytarnóczán.

706

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamrához, daráláshoz, villanyvilágításához stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES és TÁRSAI o./i. gépészmérnökök,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon 102-24

Elsőrendű MUHARMAGOT, borsót,

valamint egyéb takarmányvetőmagvakat

a legjutányosabban ajánl 719

HERNFELD ADOLF
magnagykereskedése, Wien 2/2.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszaló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs kavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

MÁGYARHÓN ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOB B HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847

Brausweller János
Szeged

ÓRAK, ÉKSZÉK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bermentve. Javítások pontosan eszközölköznek.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.
Alakult 1900.

Biztosítási alapi

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,931.360 K	— f
Tartalékok	2,401.687	53 f
Összesen	4,333.047 K	53 f
1901. évi fölösleg	90.349	—
1902. " "	59.782	28
1903. " "	109.331	73
1904. " "	72.438	23
1905. " "	61.730	60
1906. " "	39.243	65
1907. " "	41.877	32
1908. " "	81.088	76
1909. " "	106.589	64
1910. " "	120.164	38

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint. — Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből, úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy az 1910. év végén a tartalékok 2,401.687-53 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **AZ IGAZGATÓSÁG.**

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépezetében
Budapest, V., Váci-körút 52.

„DEERING”-féle kévekövő-aratógép.

nagy választékban és előnyös áron kap-
hatók a **Deering-féle** eredeti
lényeges javításokkal ellátott
kévekövő-arató-gépek, marok-
rakó arató-gépek, fűkaszaló-
gépek, gyűjtőgépek és tárcsás-
boronák legkitűnőbb minőségben
továbbá „SACK”-féle ekék,
vetőgépek, grubberek, boronák,
valamint szőlőmivelési eszközök
kitűnő ugyszintén ja-
vitott eredeti „WESTFALIA”
műtrágyaszóró gépek, nemkülön-
ben legkitűnőbb

„DEERING”-féle fűkaszalógép.

szecs kavágó- és
répavágógépek,
eredeti „OHIO”
amerikai „Ohio”
kukoriczaszártépő-gépek,
(Shredder),
Valódi „SACK”-féle nezeleke.

Kayser-féle gabonacentrifugák, „APOLLO”
meszelő- és permetezőgépek,
szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

10125

SZŐLŐT

permetezzünk

köpenyekben. Méhészek, gazdászok, mező munkások mindentelő munkaruhát, por-köpenyt kaphatnak.
GUTMANN J. és TÁRSA
 Budapest, VII/24. Rákóczi-ut 16.
 Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. 748

Vadászati fegyvertan.

Irtó: Schneider Árpád, 8 kor. 20 fillérért kapható a „Patria” könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Szalmasajtoló

kevésbé használt állapotban igen előnyös áron eladásra ajánlatik
Szücs Odön
 cég által, Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz. 7287

„ Szabadalmazott ”

DOBKOSÁR-BETÉT

gőzcséplőgépek számára kapható, melylyel a gazda terményét tisztán kiveszheti, nem hordatja kizsáka a gabonáját, s miért felelősséget vállalok. Van eset rá, hogy egy napi munkájára tíz befektetett fillért

12 lóerős géphez	60-90 kor.
10	50-80
8	54-70
6	48-60
4	30-40

Megrendelés esetén a kosár szélességének méretét kérem megküldeni.

BAJZÁTH IGNÁCZ

Székelyhidon. 046

Vétel

Uradalmi tejet keresek óri szerződésre azonnali, vagy későbbi átvételre. Nagy Dávid tejgyáreszkedő, Budapest, VIII., József-utca 55. 7618

Fowler-tele 16-os gőzcséplő szekélyen járó 5-ös ekét veszek. Ajánlat Bárány Imre ügyv. igazgató címére (Galambosziget, u. p. Halászi kertet). 7618

Megvételre keresünk egy db hétébarázias billenő gőzcséplőt, használt, jó karban levőt, ajánlatok Schwarz Lajos gazdaságának okány, küldendők. 7617

Napi 2000 liter tejet keresünk megvételre egy vagy több helyről, Budapesttől legfeljebb 180 kilométer távolságban vasúton, előnyben részesül mkr. fővonal mentén fekvő uradalom. Ajánlatot kérünk „Eladó tej 7617” jelleg alatt a kiadó-hivatalba. 7661

Megvételre kerestetik

morvaországi vállalat részére kiffűdő homokostertlet 2000-től 10.000-15.000 holdig, Budapesthez lehetőleg közel, megfelelő épít-letekkel. Ajánlatok, melyek csak a tulajdonostól vétetnek figyelembe. „U. R. 4657” jellegre Haasenstejn és Vogler r.-t. Prága követnek. 758

Lenmagot

minden vidéki állomáson mindenkor a legmagasabb napiárban vásárol és mintázott ajánlatokra rögtön válaszol

KRAUSZ HUGÓ

terménykivetteli üzlet
 Budapest, V. Szabadság-g-tér 6

Tejet

veszek

bármely mennyiséget, azonnali vagy későbbi szállításra, évi kötésre.

Győri Jenő

Budapest, Szondi-u. 76. 686

Gőzekeüzemhez való

rigolirozó ekét

megvételre keres **Tóth Antal Ráczalmás,**
 Fejér megye. 7490

Bérlet

Keresek 500 hold körül, város-hoz közelfekvő prima bérletet, hol tejgazdaság lehet-séges; esetleg nagyobb ilyen uri birtokot venném bére, hol az 60- és holtfelezéssel ingat-lanra való bekebelezés mellett közös becsülés alapján 5% kama-tozásnál átadatik. Ajánlatok „Produktiv aró 7486” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérelmek. 7488

Bérlet, Bihar megyében, Váradas közszeg határában Vajna testvérek tulajdonát ké-pozó 1100 EJ-árelvvel szemított 514 holdas birtok 10 év hszonbérbe kiadó. Ebből 430 hold szántó, 84 hold legelő. A birtok jó minőségű, teljesen sik terület. Less vasútállomás-hoz 10 percz. Állami kövesgát 5 percz. Igen jó karban lévő épületekkel és elcsigandó jó víz-z-i. Előleges bejelentés mellett bármikor megtekinthető. Érte-kezni lehet Vajna testvérek, Nagyvárad, Körös-utca 39. szám alatt. Ügynökök nem díjaztatnak. 7577

Bérletet keresek,

ezer hold körüli prima sik fekvésű földet. Le-hetőleg köut mellett, városhoz közel. Aján-latokat

Szép Zsigmond bérlet,

Pusztá-Csudaballa, posta Turkeve kérek.

A JÖVŐ ÉPÍTŐANYAGA.

Bárki homokját jól értékesítheti, ha

◀ cémentipari berendezéseimen ▶

cémentcserepet, cémenttéglat, cémentcsövet, üregeztömböt, szines folyósólapokat stb. gyárt.

A kontinens legnagyobb cémentipari gépgyáranak vezérképvisellete. Legrégibb vállalat e szakmában:

KRISHABER GYULA

cémentipari és agyagárnyára-kat berendező műszaki vállalata

Budapest, V., Kálmán-u. 21. sz.

▶ Látogatás, anyagvizsgálat díjtalan. Cément napi áron nagyban eladása.

Néhány száz koronával többet vesz be, ha

a trágyalének nagyobb figye met szentel!

Trágyalészivattyuk, trágyalé- osztók és trágyaléhordók

ugyszintén minden faja szivattyukat, vízvezetéküket a legkiválóbb szer-kezetekkel készít

ANT. KUNZ

cs. és kir. udvari szállító,
 M. Weisskirchen (Morvaország).

Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb víz-vezeték és szivattyuk speciális gyára. 600

Téglagyári gépeket, téglagyári teljes berendezéseket

szállít mint különlegességet

Ludwig Hinterschweiger jun.

vasöntöde és gépgyár

Marie Valerie-Hütte

Lichtenegg 6.

bei Wels Felső-Ausztria

Próbaszámítások és égetések minden időben a leglelküme-reteesebben és gyorsan végeztenek. Ajánlatok és prospek-tusok ingyen és bérmentve. Magyarország vezér-képviselő: ERDELYI HENRIK és TÁRSA Buda-pest, VI., Liszt-Ferencz tér 11. 267

Minden szőlősgazda olvassa

el a most megjelent nagyfon-tosságú és 82 árával kiadó s re-méltó könyvet „A szőlő trágyá-zásáról”. Irtó: Grabner Zsolt Emil, az orsz. növény-nemesítő intézet igazga ója. 16 képpel és számos táblázattal. Ára 2 korona, mely öszszegnek előzetes beklüldése mellett bér-mentve küldi a „Patria” r.-t. gazdas. szakkönyvkereskedés, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

◀ Cémentipari gépeket, ▶

betoncsőformákat, szines cémentlapprést gyárt és teljes cémentgyárakat berendez

a Hazai fémlemezbadogipar és konzervgyár r.-t.

cémentipari gépek osztálya,

BUDAPEST, VI. kerület, Tassi-utca 66. szám.

Telefon 93-13. 5844

Telefon 93-13.

„A köztudatba ment át”,

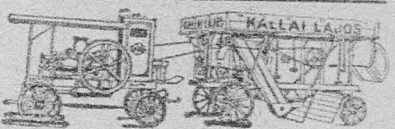
hogyan csakis

KÁLLAI LAJOS

motorgyára Budapest, VI., Gyár-utca 28. szállítja

teljes jótállás mellett

a leghírnevesebb motorszéplökészle-
 t-eket és malomberendezéseket

Valódi Kállai Lajos motorkészletek az elismert, legkiválóbbak az országban. Kérjen katalógusokat!

Figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motor-gyára nem tévesztendő össze más KÁLLAI czégekkel!

BIRTOKELDADÁS!

Budapesttől 1 1/2 órányira, Budapest—Pozsony—bécsi fővonalon gyorsvonati állomásnál 1000 m. holdas legjobb minőségű, tehermentes, sik fekvésű, cukorrépatermő, fekete szántó-földből álló birtok kastélylyal, sok gazdasági épülettel, akár egy tagban, akár 200—300—500 holdas részekben holdanként 900 koronáért azonnal eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál csakis komoly, közvetlen vevőknek a

Magyar Házépítő és Parcellázó Bank.

Budapest, V., Szabadság-tér 5. Telefon 166-00.

Fajebek! Ritka alkalmi vétel!

A telep elhelyezése folytán rövid ideig feltéte-olcsón kaphatók fajebek, mesés szép, sok-szor díjazott fajbaromfi-törzsek és ezek tojásai, diszgalambok, méhek, kraj-nai, olasz és magyar anyakkal, Dzierzon kap-tárakban. Méhészeti gépek és eszközök. Nél-külözhetetlen érdekes árjegyzék bérmentve küldetik. 584

DIANA-TELEP, TAR, Heves megye.

Gazdasági épületeket és üzemberendezéseket, mező vasutakat, sodrony-kötélpályákat vízlerőműveket, víz-vezeteki és vírágítási telepeket tervez és épít. Parcellázásokat és felméréseket is elvállal.

Most jelent meg a Köztelek Olcsó Könyvtárának két legújabb füzete:

A méhészet vezérfonala

Irtó: DR. RODICZKY JENŐ

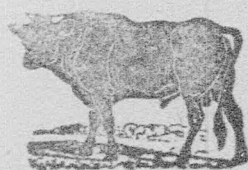
33 képpel. Ára 60 fillér

Marha-, juh- és sertéshizlalás

Irtó: Cselkó István.

Ára bérmentes küldéssel 60 fillér.

Megrendelés esetén a kívánt füzetnek ára előre beklüldendő, melynek vétele után bérmentve szállítja a „Patria” részvény-társaság könyvkereskedése, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Altalános elismert legelsőrendű jármos magyarfajú erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökor-borjak s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 672

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szolnok-Doboka m.)

Vegyések

Lábizzadás ellen legjobb a Rácz-féle Pedis. Pénz előzetes beklídesékek 1-20 K franco. Rácz János gyógyszerész Kiskunhalas. 7578

Felvidéki prima hegyvidéki legelő gazdagság bármilyen szarvasmarhát nyári legelőre vagy hiatalásra előnyös feltételek mellett bérbérléssel. Uradalmi intézőség, Póltár. 7502

Nagyon fontos, hogy minden háztartásban legyen Borolin. Ezzel a házzsíp állandó a jó egészség; minden bajnak, szarvasmarhák legelőjének legbiztosabb el- leneszer. Kiszárasztás, reumatikus, csúszós szegélyeket, fájalmakat azonnal megszüntet. Egyszerű kísérlet mindenkit meggyőzi! Kérjen ingyen tájékoztató prospektust. Dr. Borovszky-féle Borolin-gyár, Budapest, II., Margit-utca, Budapest, II., Margit-utca, Budapest, II., Margit-utca. 755

Főurak, földbirtokosok és katonatisztek legjobban értékesíthetik levetett polgári és katonai ruhájukat

Polacsek és Társánál Bpest, Ankerpalota, V., Ankerkőz 1. szám félemelet. Meghívásra hához jövünk. 717

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 forinttól feljebb. Pianók 160 forint, új zongora vagy pianó 250 firtól feljebb minden áron. Zongora, zsinbalmhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöztetnek. REMÉNYI MIHÁLY a Magy. Kir. Zenekadémiá szolgáltatója. BUDAPEST, VI., Király-n. 53. sz. 1139

Eladó egy 6 HP. MÁV. jákaban levő cséplőkészlet. Kéremény, egy Osborne kévekező és egy maroktrákó aratógép. Esetleg átcserelem választott malacokra vagy éven felüli tinóborjúkra. Buchwald Ódán birtokos, Körösbánya. 7289

Eladó 100 lóerőjű verseny-motorhajó. Ugy tengeren, mint folyókon kirándulósokra is kiválóan használható, hely van 14 személyre, rendkívül gyors, 4 hengeres kettős géppel. Levelek Verseny-motor 7573-jellege alatt a lap kiadóhatalmára. 7573

Azonnal szállítható kipróbált, kettős járású, 35 tényleges lóerőjű, álló típusú Bolinder-nyerszalajmotor, készleten Schwarz József és Társa cégénél. Budapest, VI., Váci-körút 53. sz. 7044

Cseplőkészletek. Hoffer és Sohrantz gyártmány, 5 éves, expressz magajáró-Marschall 6 HP. Lokomobil magajáró-Máv. 6 HP. Teljes készlet eladók. Előnyös feltételek. Czím: Zentai János, Szabadka. 7468

Eladó cséplőgép. Teljesen jó karban levő, magyar államvasutak gépgyárából kikerült nagy 6 lóerőjű gőzcséplőgép 6500 koronáért azonnal eladó. Cím: Nagy Elemérné Rozsnyó, Gömör m. 7544

Benzinmotor 12 lóerős, 1000 cm-es, 30"-os és 29 1/2"-es malomszerkezet k, sároszárú kővel, transzmisszióval, csak két évvel használtak. Igén jó karban eladók. Cím: János András Kisbörösné, Háromszék m. 7499

Prima birtok, Szatmár-tól félóra, 450 hold, épületekkel, egészében 80, részletekben 100 fr. lejtéssel eladó. Megváltó gyógyszerész, Békés. 7543

Fényképezőgépek kedvező alkalmi vételére már 10-15 firtól feljebb. Gótz, Zeiss, Busch, Voigtlander és egyaránt prizma látószerek, valamint tükör reflexkamrák, Stereogépek elsőrangú és híres objektívvel, állványos és utazógépek igen olcsón kaphatók Radó sport- és fényképezőgépek, Budapest. Egyetem-tér 5. 16 fényképezőgép és 10 vadászpuskát veszek és becserelek. Drilling, ejectoros Hammer, távcsöves Manlicher-Schönerer, fém Mauser és Winchester, 10-os új Browning és Sjögren szintén olcsón. 7592

6 vasúti cséplőgéphez. Berrele-gyártmány, teljesen jó karban, fizetőképességben, tartalékanyagokkal eladó. Jakabfy Sándor, Pusztacsög, szolnokmegyei gazdaságban. 7574

Clayton Scullworth B. 4 1/2" nagybirtok, teljesen jó karban levő cséplőkészlet, juttányos áron eladó Honig Dávidnál, Ceúz, Komárom megye, vasútállomás Kúrt. 7586

Kevészet használt, teljesen jó állapotban levő Dr. Caspary & Co. (Mankratadt), Német országi féle cementtégla-gép juttányos áron eladó. Cím: Schmickl Mátya, Levál (Moeson megye) 112. hsz. 7614

Egy teljes jókarban levő 8-as cséplőgép, kettős járású, lokomobil típusú, megváltó miatt eladó Mészáros Károlynál Dunakülvárosban, Pest m. 7613

Motorok és lokomobilok nyerszalajra és benzinzára, legjobb gyártmányokban új és használt állapotban kaphatók legolcsóbban a Magyar Mezőgazdasági Szakirodánál, Budapest, Andrassy-ut 2. telefon 170-68. 7650

Gőzcséplő karnitúra a Schaberg-féle egy 6, egy 8 HP. esetleg kazán vagy cséplő kettős olcsón stílusban eladó, ugyanitt egy ugyanolyan gyártmányú járgányos cséplő, 5 darab szép vöröstarika hágo-képes, bonyhádi-vidéki bíka, bor, egy 2 járatú vízimalom kettős forgalommal, szép épületekkel, gyümölcsösökkel, rét és szántó, egy Ganz-féle hengerezék és körjáratra országút mentén eladó Willinger Márton földbirtokosnál Zomba, Tolna megye. 7615

Köszön az összes porosz és szász szállítás bányából, legjuttányosabban beszereshető a Magyar Mezőgazdasági Szakirodánál Budapest, Andrassy-ut 2. Telefon 170-68. 7647

228 hold Szatmár mellett, részben tagban, épületekkel, 180 hold öszi-tavaszi vetésekkel hallatlan olcsó árt: 55,000 forintért, 30,000 jelzálogon felül, 25,000 egyenesgézerint birtokot azonnal átveheti Pál János tulajdonosnál, Szatmár. 7646

Szalonna és disznósér a legolcsóbb jobb minőségben és legújabb juttányosabban beszereshető a Magyar Mezőgazdasági Szakirodánál, Budapest, Andrassy-ut 2. sz. Telefon 170-68. 7649

Szénát, szalmát,

luczernát, lóherét és zabos búkkönyt

veszek és eladók bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpreseim adom. Ajánlatok: 095

Schreier Béla takarmánynagykereskedő Budapest, Népszínház-utca 26 Telefon 20-52

700 hold pestmegyei barna homokszántóföld, urlakkal, gazdasági épületekkel előnyös feltételekkel eladó. Gaizer Ödön, Kálcsa. 7659

Birtokot ha venni, eladni, bérelni vagy bérbeszélni kíván,

pénz-kölcsönt ha felvenni, vagy konvertálni akar, a legzölldübban eszközöl a Magyar Mezőgazdasági Szakiroda, Budapest, Andrassy-ut 2. Telefon 170-68. 7648

Solospárga,

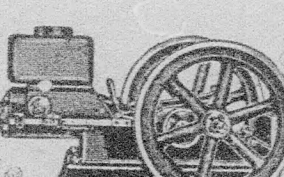
hőfehér, vastag 160, levespárga 60, zöldborsó 60, zöldbab 140 fillér kilogrammonként, salátapaprika melegágyi 80, kalarabé töltés 16, tök 240, zöldpaprika 20 fillér darabonként. Utánvéttel, bérmentve küldi:

HOPPE ANTAL FŐKERTÉSZ RÁKOSPALOTA. 760

Legolcsóbb, legjobb pótlása a drága olajfestékeknek csakis a SZINES Karbolineum. Izlésesen takar, nagyon kiadós. 20 színárnyalatban, mázálásra készen szállítható és kitűnően konzerválja a befestett faanyagokat. Mintakártyák ingyen. M. Barthel & Co., Wien, X/1.

Somogyi Viktor Budapest, VI., Lehel-utca 5. szállít kartellen kívül mindenmely gazdasági

lánczot, sodronykötelet és csigasort.

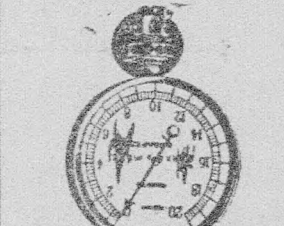
Waterloo

benzinmotor :: amerikai elsőrendű gyártmány! Egyszerű! Kifogástalan!

Compl. mágnes elektromos gyújtással, vízhűtővel, csővezetékekkel, szereléssel franco bármely magyarországi állomásra szállítva

2 HP fekvő motor - K 1250.-
4 " " " " - " 2000.-
6 " " " " - " 2900.-
8 " " " " - " 3800.-
12 " " " " - " 5200.-
2 " álló Alamo - " 1100.-
3 " " " " - " 1500.-
6 " " " " - " 2200.-

Dénes B. motorspecialista Budapest, Lipót-körút 15. sz. Készpénzfizetésnél 10% engedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

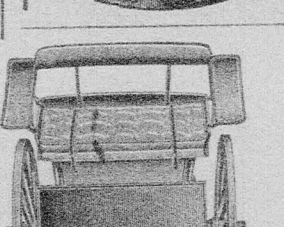
MARX ÉS MÉREI

tudományos műszerek gyára BUDAPEST, VI., Bulcsu-utca 7 Telefon 21-06. 5219

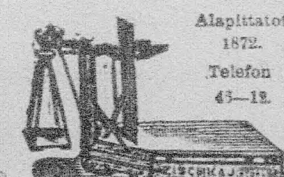
Gyártanak: feszmérőt, 16 cm-erőt, vízszintmérőt, ellenérő órákat, hőmérőket. Kellő osztályú szálak és laboratóriumi műszerek gyártására. 16 HP. 90 munkás.

TEJ-szállító kannák, szeparátorok, hűtő készülékek, Kópülő stb. KLEINER-FLEISCHMANN, Vas-és fémárú gyárakból, MÖDLING BECS mellett. Árjegyzék ingyen.

Mindennemű ruganyos kocsik szőlő kivételben ARMBRUST LAJOSNÁL GYOR. Szabadalmazott oldalt járó gőggyeim utóhértelen előnye az eddigiekkel szemben, hogy teljes egyensúlyban fut, minden hirtelbátás nélkül, és esőtől a lovat sem terheli. A legrosszabb utakon kellemes utazást nyújt. Kifogástalan kiállítású, könnyű és feldülitőli védett. 44

ZISKA JÓZSEF

otóda BOSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Kötve-utca 47. Ajánlja a legjobbat kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérőgépet, tízedes és százados, valamint gazdasági szekér, híd és uszhamérlegelt. A budapesti, simai és győri gabonafizetők szolgáltatója, ugyancsak számtalan nagy számom és uradalom szolgáltatója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becserelethez és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadotnak és pontosan eszközöztetnek. Kívánsára uradalomba is küldök szerelést. 650

Az állatok adásvételével foglalkozó gazdaságok számára nélkülözhetetlen. Dr. Hutya Ferenc: Törvényeszköz állatorvostan című szakkönyve, mely részletesen ismerteti a különböző ügyleteknél követendő eljárásokat és főleg tájékoztatja a gazdaközönséget a szavatosságból folyólag öket terhelő kötelezettségek, illetve az öket megillető jogok terjedelméről és utóbbiak érvényesítésének módjairól. A könyv ára vászonba kötve 10 korona. Megrendelhető a "Patria" r-t gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Prairie királyné tengeri .. 16 K. Óriás fehér lófogó csalamádétengeri .. 16 K. Székelytengeri .. 18 K. Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában, posta: Koncza. 551

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz nyerslenkórót

szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát, tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla ZOMBOR (Bácska).

Amerikai nagyhozamu tengeriműveléshez való vetőmagvak és gépek nagy választékban

gróf TELEKI ARVÉD uradalmában 875 Posta KONCZA

Gyors, pontos, olcsó földmérés Világhírű, szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható Stádel gépgyárban, Győrött

Szilárd Gyula a csákvári földm.-isk. tanárának gyakorlati kézikönyvei: Mezőgazdaságtan. I. Általános és különleges növénytermelés. Fűzve K 3.-, kötve K 4.- Mezőgazdaságtan. II. Állattenyésztés. - Üzletvitel. Fűzve K 4.-, kötve K 4.- Szőlő és pincze. 71 ábrával. Fűzve K 4.-, kötve K 5.- Szőlőművelés és borgazdaság. 161 ábrával. - Kötve K 10.- A pinczegazdaság melléktermeinek értékesítése. Fűzve K 1-60 Méhészet. 19 ábrával. Fűzve K 1.- Kaphatók a "Patria" részv.-társ. könyvkereskedésében Budapest IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

RATTO Phosphor-pasta PATKÁNYOK teljes kipisztításra szarvasoság mellett 1 üvegekben 1 korona, 2 korona és 4 korona. DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Marskál-n. 2

Ostfriesland tejjes envészmentes.

Eredeti ostfriesi tenyészállatok beszerzését hivatalosan kimutatott tej- és zsírmennyiséggel — elvállalja mérsékelt jutalek ellenében

GERD SAATHOF eladást-közvetítő
LOGA-LEER, Ostfriesland.

Felvilágosítással és referenciákkal készséggel szolgálok.

744

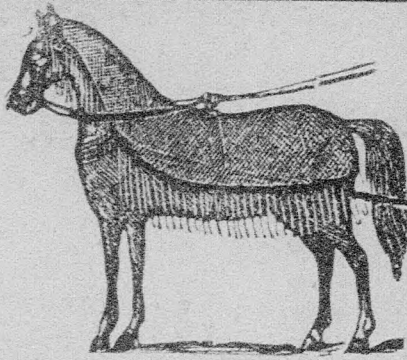
MINDENFÉLE gazdasági kötéláru nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kőc (csepű), mindenféle háló és heveder (gurtni), dohányzsineg és zsákzsineg, angol manillafonál,

kéveköto, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló **Bleier és Weisz** kötélgyártó cégénél, Budapest, VII., Károly-körut 7. szám alatt szerezhető be.

Sürgönyczim: „Kötélgyárok”. 758 Telefonszám: 18-67.

Minden gazda nagy haszonnal olvassa

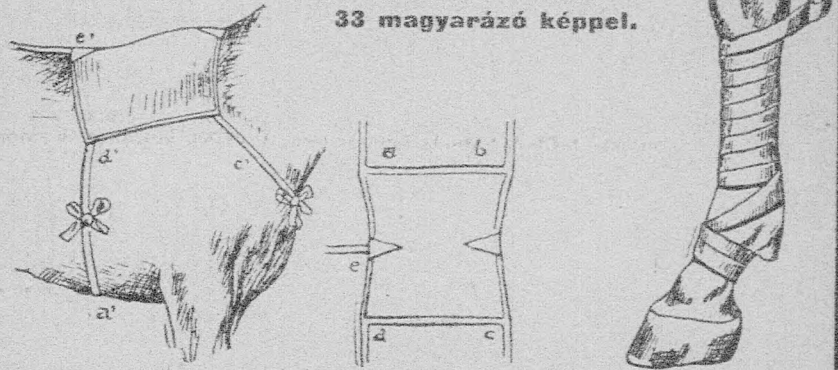
LUKÁCS ALADÁR:

AZ ÁLLATORVOSI ELSŐ SEGÉLY

ezimű népszerű, ismeretterjesztő munkáját, melynek előszavában szerző következőket mondja:

„Igyekeztem az első segély tanát lehetőleg teljes egészében és népszerűen előadni s kiterjeszkedtem könyvemben egyes közismert tévhite is, hogy azokat a tudomány erejével szétoszlassam.”

33 magyarázó képpel.

E könyv hézagpótló s csakhamar nélkülözhetlenné válik a gazdaközönség körében.

3 korona 10 fillér

előzetes beklüldése mellett bérmentve szállítja a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám.

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

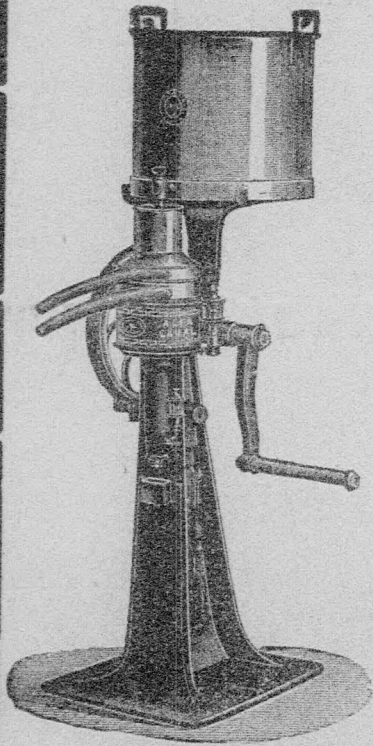
850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

Több mint 60.000 idegen fölözögép lett eddig „ALFA LAVALRA” becserélve.

Az „ALFA” Separatorok, tejgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA” gépek biztosítják egyedül a tejgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V 56.

Erdészi esetleg fővárosi állást keres a kiszolgált szakaszvezető, ki négy középiskolát, erdőbírói szakiskolát és továbbá a magánerdőbirtokok erdőhöz szükséges személyzet kiképzése végett felállított egyéves továbbképző tanfolyamot is elvégezte. Kiváló jártassággal bír az erdőzet és a vadászati terén, melyet spája mellett egy grófi birtokon szerezett. Szíves megkereséseket fizetési igény megjelölésével kör, címre kör: Hollós István urad. főváros, Nyitra szeg, p. Beszterceány. 7635

Földmives- és tejgazdasági szakiskolát kitűnően végzett, gyakorlati bíró, jelenleg mint gazd. írnok van alkalmazva, július 1-re alkalmasat keres. Nyári időnyire kitegyűjtenék is elmegy. Cím: „Gazdasági írnok”, u. p. Oros (Szabolcs m.). 7654

Gazdatisztji állást keres 19 évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítvánnyal rendelkező, magyar, német nyelvet beszélő, józanéletű, vasas, szorgalmas, 49 éves, családtalan egyén. Állást azonnal elfogadhatja. Szíves megkeresést „Szorgalmas 7652” jelleg alatt kér a kiadóhivatalba. 7652

Földbirtokos urak, ki fogadna gazdatisztot, ki kisebb birtokból elegendő jövedelem kétszeresét produkálja. Igényel nagyon szerénynek. Levélben bővebben. Levéleket kiadóhivatal továbbítja. 7653

Gazdasági és tejgazdasági szakiskolát végzett, róm. kath. vall. 28 éves, 7 évi gyakorlatát általánosan elismert hírneves uradalomban szerezte. Állása felmondatlan október esetleg újabb belépésre néző gazdasági állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 7655

Alkalmazást keres jún. 1-től időre, 29 év a, németül is beszélő, érettségizett, szolid magaviseletű tartalékos tisztjelölt. Számvetésben teljesen járatos, külföldi gazdaságban erélyes, feltétlen megbízható. Ajánlatokat kér Nagy István, Csabacsaúd, báró Brauncker gazdasága. 7656

Kezelőtisztji vagy bérletiről állást keres, egy szakvizsgázott, róm. kath., 38 éves gazdasági, ki 22-ik éve nagy uradalmakban alkalmazva volt, jelenleg 1900 holdes birtokon intőző gazdasági, bármilyen területű gazdaság kül- és belterjes kezelését, mindenféle jószág tenyésztését, gazdasági könyvek vezetését vállalja önállóan jutalekra is, állást október 1-én hagyja el. Cím: Mikea Oszkár, Bálintpuszta, u. p. Fegyvernek. 7657

Állatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobb árértékű és beszeres BAUER B. GYULA sertésbirtokosnyos Epest, VIII. Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítás díjtalanul közérdeggel adatik.

Eladó dukai Takách Ferenc gazdaságában Duka Vas megye, 4 drb 11-12 hónapos telivér Yorkshirer tenyészkan, továbbá fiatalabb koozák és kanok és elsőrendű tenyészanyag. 7461

Igen szép yorkshirer emsék kg.-ként 2 kor. Árbán. 7 hetes választott malacok darabonként 24 koronáért szonmali szállításra eladók. Híttizomnyit urad. intézőség Galgóc, Nyitra megye. 7635

Kitűnő fejlődést szimmenthali és bonyhádi tenyész-bikák eladók Szeldner Sámuel klarédel gazdaságában. Posta Nagyréde, vasutállomás Gyöngyös. 7423

Husz drb szarvatlan rambonillet tenyészkos, teljesen beüdit, gyönyörű példányok eladók Lővész Nándornál, Cserhátúrán, Nógrád vm. 7498

Eladó, Angliából importált szil-16k után származó, 10 drb 9-10 hónapos yorkshirer tenyészkan kilogrammonként 2 korona, valamint több 3-4 hónapos yorkshirer malacz, Eitner Sándor salomnari gazdaságában, Zala megye. 7541

Eladó egy pár teljesen meg-160 cm. magas 5-6 éves kanca és herelt lippizal kocsiló 2000 kor.-ért, Báró Futeáni István, Balaton-Ederics. 7558

Az üregvári bér gazdaságban posta Tolnacsakály, vasutállomás Szakály-bőgyész, 110 drb 2 1/2 éves jól fejlett írni eladó. Ugyanitt eladó egy pár kitűnően járó kocsiló, mindgyik kanca, egyik pej, a másik fekete, áruk 1500 korona. 7584

Eladó hatásló, Egy orsz. törzs-100% magas leszármazású, 173% magas, teljesen hibátlan, jól be-1000 kor.-ért, Báró Futeáni István, Balaton-Ederics. 7570

Settervizsla, 4 éves, nőstény, ki keres és sportoloz, nem szeles és jó szimant van, 100 koroná-ért eladó: Duda József tenő tanítónál, Pta-Tükös, u. p. Bicske. 7607

Eladó egy pár 109/170 cm. magas, herelt kocsiló, sárga és sötétsárga. Koruk 3 1/2 és 4 év. Erdélyi: Jónak: Klein József Baja (Fetőr-Sándor-utca). 7608

1 1/2 éves szépen kitűnt, erős csontozatú, szőke, kondorszerű mangolca hágokepes, tenyészkanok kaphatók Dombbrád Berg gazdaságban. Dombbrád (Szabolcs m.). 7611

Eladó a simongáti uradalomban egyháziakban darab számú, jól tenyésztésre alkalmas, nagytestű merinó-precoce anyajuh, mely a nagykorpádi precoce kosok után származott. Az eladást feltételek megtudhatók az urad. felügyelősegnél Simongáton, u. p. Nagyvárad. 7609

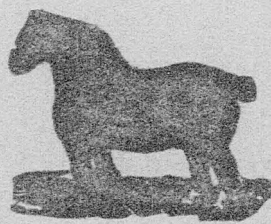
Eladó női hatásló, teljesen be-100% magas, herelt kocsiló, sárga és sötétsárga, igen csinos külseje, 2 éves, 165 cm. magas kanca. Tarányi Ferenc Nyírlak, vasutállomás helyben, posta és távirat Sümeg. 7610

100 drb tarka tinó, 2 éves, megvételre keresetlik, azokivül be-100 drb 3-4 éves tarka tinó hízalás céljára jól akár azonnal, akár októberben beállításra. Megkereséseket Tarka tinó jellegűre kiadóhivatalba intézendők. 7612

Berni jellegű 5 éves teheneket borjuval, 10-15 darabot alóirrot gazdaság venne. Kérélik ajánlat ár megjelölésével: Nagymutnki gazdaság intézősége, u. p. Zaguzsen, Krassó-szörény m. 7645

Eladó 12 drb 1/2 éves I. rendű mangolca kan. Jámi bér gazdaság, Jám, Krassó-Szörény megye. 7644

Eladó egy pár szép figurás, 6-7 éves, 15 1/2 markosak, teljesen behajva, megbízhatók. Áruk 700 forint. Svastics Gyula földbirtokos, Balaton-Ederics, Zala megye. 7642

Muraközi hidegvérű (nori) Igás tenyészlovak választott csikók és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segítségemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm: Elsőrendű referenziák rendelkezésre állnak.

Czimem: IDŐSB HEINRICH MÓR

lóvásárió ügynöksége Csáktornya (Muraköz).

Törv. bej. ezég.

Sürgöncyzim: Heinrich Senior, Csáktornya.

Interurban - Telefon 33. szám. 572

A juhászat felhagyása miatt eladó továbbtenyésztésre 50 daraból álló, a kofosvári kiállításán díjazott, 2-3 éves friz-raczká keresztezésű fehér

anya-nyáj.

Levelczim: NAGY DENES földbirtokos TORDA, Torda-Aranyos megye. 721

Elsőrendű tiszta erdélyi-magyar fajta 1-2-3 éves

ökörborjúk

bármily mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók

Nyegrucz és Társa legelőgazdaságában

Szamosujvárt. Czim: NYEGRUCZ TÓDOR SZAMOSUJVÁRT. 743

Kiválóan csontos, nemes és jó fejlődésű Bonyhád-simmenthali keresztezésből eredő

1 1/2-2 éves tenyész-bikák

eladók. Fedezetetés kipróbálva. Yorkshirer tenyész-302

Legelsőrendű bonyhádi eredeti teheneket, friss borjasokat, hasasokat a tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és leg-3145

Fenyves Flaschner Sándor tehénereskedő.

Level- és sürgöncyzim Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-13.

Istálló: Kispeszt, Üllői-ut 4

Telefon „Kispeszt” 33.

SCHWARZENBERG hercegi eredeti merinó törzshúszat BARAU (Kgr. Bühlmen) posta és vasutállomás Barau vagy Wodnan, Budweis-Wodnan-Barau-i vonal.

Koseladás megkezdett.

Nemes posztógyapjú, erős alkat és dús gyapjú-bírás.

Vezetőség: JOHS HEYNE, juhászi igazgató, Leipzig. Schwarzenberg hercegi kerületi kezelőség, Barau, posta Barau. 738 Mudroch, kezelő.

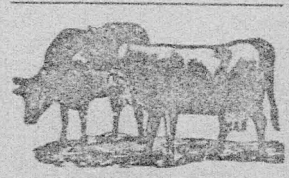

Valódi bonyhádi friss fejős, hasas tehenet és mindenféle tenyészállatot szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármily mennyiségben: a tejhozamra nézve garanciát vállalok és a legszolidabb kiszolgálást biztosítom. — Istállóban állatok állandóan kaphatók. 635

Hoffmann Dávid pusztaszentgyörgyi bérlő Bonyhád, Tolna megye

Eladó 9 darab szépen fejlődött 1 éves telivér yorkshirer tenyészkan

kg.-ként 2 kor, 20 fill.-ért Osváid Jenő gazdaságában Dömötöri, Vas megye. Budapesti orsz. állatkiváltáson II. díjjal kitüntetett tenyész, ahol tenyész-állatok állandóan beszerezhetők. Kivánatra vasutra kocsit küldök. 0472

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és leg-3145

KLINGER MÓR tenyész- és haszonállat-kereskedő

Kispeszt. Lakás és istálló: Kispeszt, Kölcsey-utca 5. sz.

Level- és sürgöncyzim ugyanott

Telefon Kispeszt 25. Saját házban

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármos-3145

okrok, 2 éves magyar-fajú erdélyi ökör-3145

borjúk minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt, Szolnok-Doboka megye. 679

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és leg-3145

BAUER MÓR tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1.

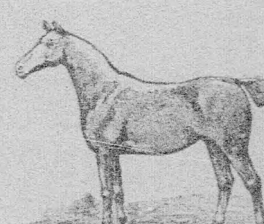
Istálló Ujpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 566

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és leg-3145

BAUER MÓR tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1.

Istálló Ujpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 566

Zuchtverein-Etablissement „SURWÜRDEN“

Alapított 1860-ban. Tulajdonos: LÜBBEN H.

Oldenburgi tenyészmenek, kanczák, csikók, telivér Shortorn-szarvasmarha, telivér Oxfordshirer down-3145

juhok, telivér Yorkshirer-sertések.

Megrendelések másfajú tenyészállatokra (pl. Oldenburgi Wesermarsch-, ostfriesi Wilstermarsch-szarvasmarha stb. stb.), a leggod-3145

kosabban eszközöltetnek. Kivétel! Behozatal!

Tenyészeteim Európa, Amerika, Ausztrália és Afrikában számos tisztelet-3145

díjat stb. nyertek. Sürwürden vasut, posta és táviratállomás a Bréma-Hude-Nordenham vonalon, Oldenburg nagyhercegségben, Németország.

Vezérképviselő Magyarország és Ausztria részére: Báró WIMMERSPERG EGON LAXENBURG

közt., vasuti-, posta- és táviratállomás WIEN mellett. 41

Ardenni tenyészmenek 4 éves világospeji, 166 cm. magas, hágokepes gar-3145

antáns mellett 1200 koronáért eladó. Erős, tisztavérű, kifogástalan, igazvására betanítva, Szent-Ivány József gazdaságai-3145

nak intézősége Tornalja állomásra kocsit küld. U. p. Tornalja (Gömör megye). 7643

Vöröstarka tinó és üsző

első prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható első áron. Későbbi ugyancsak jármos és beállítás-3145

talat ökrök szállítására vállalt. Kitűnő friss fejős tehenek

előlege jelentős után, nálam mindenkor megtéríthetők kő-3145

telezésnek nélkül. Verő testzése szerint választhat. 4735

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Advertisement for RAFFIA (pepper) and SZEMERE és GYÖRGY (pepper) products. Includes text: 'legjobb magas csirakéességű mohar és paprikaköles', 'legolcsóbban beszerezhetők', 'SZEMERE és GYÖRGY magkereskedésében', 'Budapest, V., Kálmán-utca 3. sz.'

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR R.-T. SZEGED.

Ajánlunk a közeledő aratási idényre

minden szerkezetű aratógépekhez való

MANILA-KÉVEKÖTŐFONALAT

kg.-ként kb. 350 folyómétertartalom és 45—50 kg. hordképesség garantálásával
100 kg.-ként . . 95 korona árban

bérmertve bármely állomásra szállítva, a legkedvezőbb fizetési feltételekkel.

Fonalunknak akármely külföldivel egyenlő, kifogástalan használhatóságáért teljes szavatosságot vállalunk, mert már a múlt évben is kb. **2200 métermázsa manilafonalat** adtunk el, melylyel vevőink annyira meg voltak elégedve, hogy alant felsorolt nyilatkozatokkal **elismerték, miszerint fonalunkkal tökéletesen úgy dolgozhattak, mint bármely külföldi fonallal.**

Elismerő nyilatkozatok:

„Kívánságukhoz képest ezennel szívesen igazoljuk, hogy a folyó évi aratási idényben aratógépeinkhez önöktől beszerzett manila-kévekötőfonal **minden tekintetben teljesen bevált és avval teljes megelégedésünkre épügy dolgozhattunk, mint a külföldi fonallal.**“

Pécsi püspöki uradalom, Pécs,
 Bartal-féle birtokkezelőség, Fadd,
 Gróf Bethlen István uradalma, Magyarfráta,
 Gróf Nákö Sándor uradalma, Nagyszentmiklós,
 Gróf Teleky László uradalma, Szedinka,
 M. kir. telepítési felügyelőség, Kolozsvár,
 Gróf Zselénski Róbert urad., Kakasszék,
 Gróf Blanckenstein urad., Pa-Nagy-Mérges,
 Győri káptalan urad., Védény,
 Gróf Wilczek Vilmos urad., Százd,
 Aradvármegyei G. E. fogy. és ért. szöv., Arad,
 Gróf Berchtold Lipótné urad., Árpádhalom,
 Szászbereki urad., Szászberék,

Lévai uradalom, Léva,
 Emődi Vilmos és Testv. gazd., Szécsény,
 Vállaji urad. bégazdaság, Vállaj,
 Jakabfy Sándor, Pa-Ecseg,
 Fogarassy Aurél, Tisza-Farkasfalva,
 Polákovics Mátyás gazd., Rudna,
 Deutsch Andor, Temesbútyin,
 Székely gazdák szöv., Marosvásárhely,
 Hatvany-Deutsch Sándor és József gazd.,
 Nagytelek,
 Fürst Odön, Nagyhát,
 Kohner Adolf fiai gazd., Munkács,
 Strasser Izidor, Máriamajor,

Léderer László, Pa-Bábocza,
 Csabacsüdi uradalom, Csabacsüd,
 Vámi uradalom, Vám,
 Németegyházi uradalom,
 Schwarcz Lajos urad., Droszlámos,
 Veress Sándor urad., Mezősályi,
 Meller Rudolf urad., Törökbálint,
 Tótvázsonyi urad., Tótvázsony,
 Réthy Kálmán, Berettyó-Ujfalu,
 Schwarcz Lajos urad., Okány,
 Farkas Miksa, Szamosfalva,
 Mocsáry Dénes, Fegyvernek,
 Gyapolyi uradalom, Gyapoly.

Ajánlunk továbbá saját kendergyárainkban előállított **kenderből készített**, legnagyobb hordképességű

istráng, kötőfék, rudaló, marhakötél, kézikévekötőket stb.

gazdasági kenderzsákokat,

☛ továbbá legjobb **angol** tégelyaczélsodronyból készült ☛

gőzkesodronyköteleket

☛ **a legolcsóbb árak mellett.** ☛

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GÖZEKÉK páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomásnál szembe

VILÁGSZABADALOM NÉLKÜLÖZHETETLEN

VIZMÉRŐ-ÉS-FÉMÁRUGYÁR-R.-T.
GYÁR ES ÖNTÖDE: I. MÁRÓS-UTCA 21 ÉS 19 BUDAPEST KÖZPONTI IRODA I. BORS-UTCA 14

SZABADALMAZOTT LAKATOK-ÉS-ZÁRTORLASZ-GYÁRTÁS

TELEFON: 11-06 és 11-08

BETÜRES ELLEN LEGJOBB BIZTONSÁG

Földbirtokosok

kik birtokaikat legjobb árban készpénzfizetés mellett minél előbb eladni kívánják, forduljanak ez ügyben bizalommal az eladó birtokra vonatkozó főbb adatok közlése mellett cégünkhez. A megvett birtokok parcellázásra kerülnek és az eladó birtokost a megállapított vételáron felül a parcellázásnál elért haszonban is részesítjük. E célra több millió korona áll rendelkezésünkre és az ügyletek pénzügyi és egyéb részeit is cégünk legkedvezőbbben elintézi.

Bővebb felvilágosítást készpénzzel és díjmentesen nyújt:

FRANKL ADOLF banküzlete Budapest, V., Eötvös-utca 19. szám (Eötvös-udvar) saját ház.
TELEFONSZÁM: 25-40. TELEFONSZÁM: 25-40.

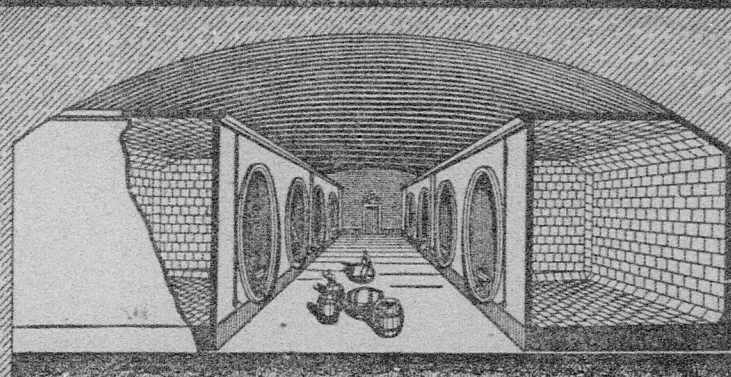
HANÁK MIKSA

Budapest, V., Nádor-utca 50.

Szállít nagy raktárából:

mindenféle vascsöveket	szerinti kivitelben,	557
viz- és gőzvezetékhez	mindenféle tömlőt,	
lokomobilcsöveket,	gummiárut,	
kutfurócsöveket,	szivattyút,	
öntöttvascsöveket,	szerszámokat,	
kőagyagsöveket,	csatornázási cikkeket,	
betoncsöveket,	dobsíneket,	
fürdőszoba- és	olajozókat,	
klozetberendezéseket,	tömítési cikkeket,	
mindenféle istálló-	hegesztett hordó-	
berendezést tetszés-	kat és üstöket.	

CZEMENTHORDOK

BORSARI ES TARSÁ

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást.

Trencsén vármegyében, a Vág völgyében nagyobb birtok

melyhez mezőgazdasági szeszfőzde, 860 hl. kontingenssel tartozik, folyó évi október hó 1-ével bérbeadandó. Czim e lap kiadóhivatalában.

750

Szőlő-
kötözőfonálsodorra és gom-
bolyitva, jobb és
olcsóbb, mint
a raffia.

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Buda-
és legutányosabban a **FISCHER**-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 29 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója.
Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsonzó intézet. Manillazsinegek,
kévekötelek, lópokróczok.** Tessék ajánlatot kérni.

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

vasöntöde, gép- és rézműgyár, Budapest, V. Csáklya-utca 3.

Specziál-
gépgyár: szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. ♥♥ Nagy állami érem. ♥♥ Legnagyobb kitüntetés.